

Euroopan unionin virallinen lehti

L 162

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

49. vuosikerta

14. kesäkuuta 2006

Sisältö	I	Säädökset, jotka on julkaistava	
		.....	
	II	Säädökset, joita ei tarvitse julkaista	
		Komissio	
		2006/399/EY:	
		★ Komission päätös, tehty 20 päivänä tammikuuta 2006, neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä Euroopan pakolaisrahastosta yhteisrahoitusta saavien jäsenvaltioissa toteutettavien toimien täytäntöönpanon yhteydessä aiheutuneiden menojen tukikelpoisuuden osalta (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/1)	1
		2006/400/EY:	
		★ Komission päätös, tehty 20 päivänä tammikuuta 2006, neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä Euroopan pakolaisrahastosta yhteisrahoitusta saavien toimien rahoituskorjausmenettelyjen osalta (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/2)	11
		2006/401/EY:	
		★ Komission päätös, tehty 20 päivänä tammikuuta 2006, neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien sekä Euroopan pakolaisrahastosta myönnetyn yhteisrahoituksen avulla toteutettujen hankkeiden yleis- ja taloushallintoa koskevien sääntöjen osalta (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/3)	20

Hinta: 18 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

2006/402/EY:

★ Komission päätös, tehty 9 päivänä helmikuuta 2006, yhteisön ympäristömerkkiä koskevasta työsuunnitelmasta ⁽¹⁾	78
---	----

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 20 päivänä tammikuuta 2006,

neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä Euroopan pakolaisrahastosta yhteisrahoitusta saavien, jäsenvaltioissa toteutettavien toimien täytäntöönpanon yhteydessä aiheutuneiden menojen tukikelpoisuuden osalta

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/1)

(Ainoastaan englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, latvian-, liettuan-, portugalin-, puolan-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, slovakin-, sloveenin-, suomen-, tšekin-, unkarin- ja vironkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(2006/399/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010 ⁽¹⁾ 2 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/904/EY ja erityisesti sen 21 artiklan 3 kohdan,

on kuullut päätöksen 2004/904/EY 11 artiklan 3 kohdalla perustettua komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Jotta Euroopan pakolaisrahaston toimintaa voitaisiin toteuttaa jäsenvaltioissa tehokkaasti ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti, olisi säädettävä yhteisiä sääntöjä, jotka koskevat rahastoon liittyvien menojen tukikelpoisuutta.
- (2) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu päätökseen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.
- (3) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti osallistuu päätökseen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.

- (4) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu päätökseen 2004/904/EY eivätkä kyseinen päätös tai tämä päätös siten sido Tanskaa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan jäsenvaltioiden hallinnoimien, päätöksen 2004/904/EY 5, 6 ja 7 artiklassa tarkoitettujen toimien yhteisrahoitukseen.

2 artikla

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- 1) 'hankkeella' keinoja, joilla tuensaaajat panevat täytäntöön toimia tai osia niistä käytännössä. Jokaisesta hankkeesta on ilmoitettava sen tarkka kuvaus, kesto, talousarvio, tavoitteet ja henkilöstö sekä sen toteutuksesta vastaavan oikeudellisen yksikön tai oikeudellisten yksiköiden ryhmän nimi.
- 2) 'tuensaajilla' hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavia oikeudellisia yksiköitä (valtiosta riippumattomia järjestöjä, liittovaltiotason viranomaisia, kansallisia, alue- tai paikallisviranomaisia, muita voittoja tavoittelemattomia yhteisöjä, yksityisiä tai julkisia asianajotoimistoja, kansainvälisiä järjestöjä jne.).

(¹) EYVL L 381, 28.12.2004, s. 52.

3 artikla

1. Päätöksen 2004/904/EY 16 artiklassa tarkoitetuista vuosiohjelmista rahoitettuihin toimiin liittyvien menojen tukikelpoisuuden määrittämiseksi sovelletaan tämän päätöksen liitteessä olevia sääntöjä.

2. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tukikelpoisuuteen tämän päätöksen säännöksiä tiukempia kansallisia säännöksiä.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle, Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Viron tasavallalle, Helleenien

tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Irlannille, Italian tasavallalle, Kyproksen tasavallalle, Latvian tasavallalle, Liettuan tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Unkarin tasavallalle, Maltan tasavallalle, Alankomaiden kuningaskunnalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Portugalin tasavallalle, Slovenian tasavallalle, Slovakian tasavallalle, Suomen kuningaskunnalle, Ruotsin kuningaskunnalle sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä tammikuuta 2006.

Komission puolesta

Franco FRATTINI

Komission varapuheenjohtaja

LIITE

EUROOPAN PAKOLAISRAHASTOON (2005–2010) LIITTYVIEN MENOJEN TUKIKELPOISUUS

1. YLEISET SÄÄNNÖT

Sääntö nro 1

Kustannusten on liityttävä suoraan neuvoston päätöksen 2004/904/EY 1 artiklassa esitettyihin tavoitteisiin.

Sääntö nro 2

Kustannusten on liityttävä neuvoston päätöksen 2004/904/EY 4–7 artiklassa tarkoitetuilla aloilla toteutettaviin hankkeisiin.

Sääntö nro 3

Kustannusten on liityttävä neuvoston päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa määriteltyjen kohderyhmien hyväksi toteutettaviin hankkeisiin.

Sääntö nro 4

Kustannusten on oltava tarpeellisia komission hyväksymiin monivuotisiin ohjelmiin ja vuosiohjelmiin sisältyvien hankkeiden toteuttamisen kannalta.

Sääntö nro 5

Kustannusten on oltava kohtuullisia ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisia erityisesti hinta-laatusuhteen ja kustannusvaikuttavuuden osalta (esim. hankkeen hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta aiheutuvien henkilöstömenojen on oltava suhteessa hankkeen laajuuteen). Kustannukset katsotaan tukikelpoisiksi menoiksi kokonaan tai osittain sen mukaan, ovatko ne aiheutuneet kokonaan vai vain osittain hanketta toteutettaessa.

Sääntö nro 6

Kustannusten on oltava todellisia, niiden on vastattava tuensaajan suorittamia maksuja, niiden tulee käydä ilmi tuensaajan kirjanpidosta tai veroasiakirjoista ja niiden on oltava todettavissa ja valvottavissa.

Pääsääntönä on, että tuensaaja liittää suorittamiensa maksujen kuitteihin alkuperäiset laskut. Jos tämä ei ole mahdollista, maksujen tueksi on esitettävä vastaavalla tavalla todistusvoimaiset kirjanpitoasiakirjat tai tositteet.

- 1) Neuvoston päätöksen 2004/904/EY 5 ja 6 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin liittyvien menojen on aiheuduttava jäsenvaltion alueella. Neuvoston päätöksen 2004/904/EY 7 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin liittyvät menot voivat aiheutua jäsenvaltion alueella ja lähtömaassa tai -alueella tai asianomaisten henkilöiden edellisessä asuinpaikassa.
- 2) Tuensaajan on liitettävä kunkin hankkeen tositteet (alkuperäiset laskut, kuitit, muut maksu- tai kirjanpitositteet, joilla on vastaava todistusarvo) kirjanpitoon numeroituina ja säilytettävä ne tarkastuksen varalta mahdollisuuksien mukaan samassa paikassa, yleensä tuensaajan päätoimipaikassa, viiden vuoden ajan hankkeen päättymispäivämäärästä. Komissio pidättää itsellään oikeuden pyytää milloin tahansa tarkastettavakseen hankkeiden menoja koskevat laskut tai tositteet. Jollei tuensaaja pysty esittämään kyseisiä laskuja tai tositteita, niihin liittyvät menot eivät ole tukikelpoisia.

Tuensaajilla on oltava joko erillinen kirjanpito tai soveltuva kirjanpitokoodi kaikille hankkeeseen liittyville maksutapahtumille.

Sääntö nro 7

Rahastosta tuetuille hankkeille on hankittava yhteisrahoitusta julkisista tai yksityisistä lähteistä, eikä niille saa myöntää rahoitusta muista yhteisön talousarviosta rahoitettavista lähteistä. Hankkeen tulojen on muodostuttava sille pakolaisrahastosta taikka julkisista tai yksityisistä lähteistä myönnettyistä rahoitusosuuksista, mukaan luettuna tuensaajan oma rahoitusosuus, sekä hankkeen mahdollisesti tuottamista tuloista.

”Tuloilla” tarkoitetaan tämän säännön osalta tuloja, jotka on saatu hankkeelle rahastosta osoitetun rahoituksen aikana myynnistä, vuokraamisesta, palveluista, maksuista tai muista vastaavista tuloista, mukaan luettuina hankkeelle myönnetyn yhteisön rahoituksen ennakkomaksuista saadut korkotulot.

Rahastosta tuettujen hankkeiden on oltava voittoa tavoittelemattomia. Jos tulojen määrä hankkeen päätyttyä ylittää menojen määrän, Euroopan pakolaisrahaston osuutta hankkeesta supistetaan vastaavasti.

Hankkeen kaikkien tulolähteiden osuudet on kirjattava tuensaajan tilikirjanpitoon tai veroasiakirjoihin ja niiden on oltava todettavissa ja valvottavissa.

2. HANKKEEN TUKIKELPOISET MENOLAJIT

2.1 Tukikelpoiset välittömät kustannukset

Hankkeen tukikelpoisia välittömiä kustannuksia ovat kustannukset, jotka täyttävät edellä 1 osassa asetetut yleiset tukikelpoisuusehdot ja jotka voidaan yksilöidä hankkeen toteuttamiseen välittömästi liittyviksi erityiskustannuksiksi ja kirjata suoraan sen kustannuksiksi. Tukikelpoisia ovat erityisesti seuraavat välittömät kustannukset.

Sääntö nro 8

Henkilöstökustannukset

Hankkeen henkilöstökustannukset eli todelliset palkat, joihin on lisätty sosiaaliturvamaksut ja muut palkkojen sivukulut, ovat tukikelpoisia. Henkilöstökustannukset eivät saa ylittää tuensaajan tavallisesti maksamia palkkoja ja palkkioita. Ne eivät myöskään saa olla korkeampia kuin vähimmäispalkkiot kyseisellä alalla. Verot ja maksut (erityisesti välittömät verot ja palkkojen sosiaaliturvamaksut), jotka aiheutuvat Euroopan pakolaisrahaston rahoittamasta hankkeesta, ovat kuitenkin tukikelpoisia menoja vain, jos tuensaaja on ne todella ja lopullisesti maksanut.

Henkilöstökulut julkishallinnon virkamiesten osalta ovat tukikelpoisia ainoastaan silloin kun kyseinen toiminta ei yleensä kuulu heidän toimenkuvaansa ja kun tehtävät liittyvät nimenomaisesti hankkeen täytäntöönpanoon, seuraavin edellytyksin:

- a) julkishallinnon virkamies tai muu toimihenkilö on siirretty hoitamaan hankkeen täytäntöönpanoa toimivaltaisen viranomaisen asianmukaisesti todennetulla päätöksellä;
- b) muu henkilöstö on otettu palvelukseen ainoastaan hoitamaan hankkeen täytäntöönpanoa.

Sääntö nro 9

Matka- ja oleskelukulut

Matkakulut korvataan toteutuneiden kustannusten perusteella.

Korvauksen perustana on oltava halvin julkinen liikenneväline, ja lentomatkat on periaatteessa sallittava ainoastaan silloin, kun edestakaisen matkan pituus on yli 800 km, paitsi silloin kun matkakohteen sijainti edellyttää lentämistä. Korvaus oman auton käytöstä lasketaan yleensä joko julkisten liikennevälineiden käytöstä aiheutuvien kustannusten perusteella tai kyseisen jäsenvaltion julkaistujen virallisten sääntöjen mukaisten kilometrikorvaustaksojen perusteella.

Oleskelukulut ovat tukikelpoisia todellisten kustannusten tai päivärahojen perusteella. Jos organisaatiolla on oma päivärahojen korvaustaulukko, korvaukset eivät kuitenkaan saa ylittää jäsenvaltion lainsäädäntöön ja käytäntöön perustuvia ylärajoja. Päivärahojen on yleensä katettava paikalliset matkat (taksimatkat mukaan luettuina), majoitus, ateriat, paikallispuhelut ja muut satunnaiset kulut.

Sääntö nro 10

Maanhankinta

Rakentamattoman maan hankintamenot ovat tukikelpoisia seuraavin edellytyksin, sanotun kuitenkin rajoittamatta tiukempien kansallisten sääntöjen soveltamista:

- a) maan hankkimisella on suora yhteys rahoitetun hankkeen tavoitteisiin;
- b) maan hankintamenojen osuus hankkeen tukikelpoisista kokonaismenoista ei saa olla enempää kuin 10 prosenttia, ellei komission hyväksymässä yhteisrahoituspäätöksessä erikseen vahvisteta tuelle suurempaa osuutta;
- c) riippumattoman pätevän arvioijan tai asianmukaisesti valtuutetun viranomaisen on todistettava, että maan hankintahinta ei ylitä sen markkina-arvoa.

Sääntö nro 11

Kiinteistön hankinta, rakentaminen, kunnostus tai vuokraus

Kiinteistön (eli valmiiden rakennusten ja niiden tonttien) hankintaan, rakentamiseen tai kunnostamiseen liittyvät menot ovat tukikelpoisia, jos hankinnalla on suora yhteys kyseisen hankkeen tavoitteisiin jäljempänä esitettyjen ehtojen täytyessä. Tämä ei kuitenkaan estä soveltamasta tiukempia kansallisia sääntöjä:

- a) Riippumattomalta pätevältä arvioijalta tai asianmukaisesti valtuutetulta viranomaiselta on hankittava todistus siitä, että hankintahinta ei ylitä markkina-arvoa. Todistuksessa on joko todettava kiinteistö kansallisten määräysten mukaiseksi tai yksilöitävä epäkohdat, jotka lopullisen edunsaajan on korjattava hankkeen aikana.
- b) Kiinteistöä varten ei ole kymmenen viime vuoden aikana myönnetty kansallista tai yhteisön tukea, joten Euroopan pakolaisrahaston rahoitus hankinnalle ei johda tuen päällekkäisyyteen.
- c) Kiinteistöä on käytettävä hankkeen kuvauksessa määriteltyyn tarkoitukseen vähintään viiden vuoden ajan hankkeen päättymispäivästä, ellei komissio nimenomaisesti anna lupaa muuhun käyttöön.
- d) Kiinteistöä saa käyttää vain hankkeen täytäntöönpanon mukaisiin tarkoituksiin.

Kun kyse on kunnostuksesta, sovelletaan edellä luetelluista ehdoista vain c ja d kohtaa.

Kiinteistön vuokraukseen liittyvät menot ovat tukikelpoisia, jos vuokrauksella on suora yhteys kyseisen hankkeen tavoitteisiin jäljempänä esitettyjen ehtojen täytyessä. Tämä ei kuitenkaan estä soveltamasta tiukempia kansallisia sääntöjä:

- a) Kiinteistön hankintaa varten ei ole kymmenen viime vuoden aikana myönnetty kansallista tai yhteisön tukea, joten Euroopan pakolaisrahaston rahoitus vuokraukselle ei johda tuen päällekkäisyyteen.
- b) Kiinteistöä saa käyttää vain hankkeen täytäntöönpanon mukaisiin tarkoituksiin.

Kun kyse on kiinteistön hankinnasta, rakentamisesta, kunnostuksesta tai vuokrauksesta, kiinteistön ominaisuuksien on täytettävä hankkeen toteuttamisen edellyttämät tekniset vaatimukset ja niiden on vastattava asianmukaisia normeja ja standardeja.

Toimistotilojen vuokraus tuensaajan tavanomaiseen toimintaan katsotaan välilliseksi kustannuksiksi (ks. sääntö nro 22).

Sääntö nro 12

Käyttöomaisuuden hankinta

Yleensä käyttöomaisuuden (tietokoneet, huonekalut, ajoneuvot jne.) hankinnassa suositetaan leasing-sopimuksia tai vuokrausta (sääntö nro 13).

Jos leasing-sopimusta tai vuokrasopimusta ei ole mahdollista tehdä hankkeen lyhytkestoisuuden tai nopean arvonalenemisen vuoksi, hankintakustannukset voivat olla tukikelpoisia.

Käyttöomaisuuden teknisten ominaisuuksien on täytettävä tekniset vaatimukset hankkeen toteuttamiseksi ja niiden on vastattava asianmukaisia normeja ja standardeja.

Käyttöomaisuuden hankintakustannukset ovat tukikelpoisia, jos kustannukset vastaavat tavanomaisia markkinoilla vallitsevia kustannuksia ja kyseisiä kohteita koskevat poistot tehdään tuensajaan sovellettavien vero- ja kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Komissio voi ottaa huomioon kohteista tehtävät poistot ainoastaan siltä osin kuin ne vastaavat hankkeen kesto.

Käytetyn käyttöomaisuuden hankintamenot ovat tukikelpoisia seuraavien kahden edellytyksen täyttyessä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tiukempien kansallisten sääntöjen soveltamista:

- a) myyjän on todistettava käyttöomaisuuden alkuperä ja vahvistettava, ettei sen hankintaan ole saatu kansallista tai yhteisön avustusta missään vaiheessa edeltävän seitsemän vuoden aikana;
- b) käytetyn käyttöomaisuuden hinta ei ylitä sen markkina-arvoa ja se on pienempi kuin vastaavan uuden käyttöomaisuuden hinta.

Sääntö nro 13

Leasing-toiminta

Leasing-toiminnasta aiheutuneet menot ovat Euroopan pakolaisrahaston rahoituksen kannalta tukikelpoisia A ja B kohdassa esitetyin edellytyksin.

A. TUKI VUOKRANANTAJALLE

- A.1 Vuokranantaja saa välillisesti yhteisön rahoitusta, jota käytetään vuokraajan leasing-sopimuksen kattamasta käyttöomaisuudesta maksamien maksuerien pienentämiseen.
- A.2 Yhteisön tukemiin leasing-sopimukseen on sisällyttävä osto-oikeus, tai sopimuksen vähimmäisajan on oltava sopimuksen kohteen elinkaaren pituinen.
- A.3 Jos leasing-sopimus päättyy ennenaikaisesti ja ilman toimivaltaisten viranomaisten ennakkohyväksyntää, vuokranantajan on palautettava jäsenvaltion viranomaisille (Euroopan pakolaisrahaston hyväksi) se osa yhteisön tuesta, joka vastaa sopimuskauden jäljellä olevaa osaa.
- A.4 Vuokranantajan ostama käyttöomaisuus, josta on tositteena maksettu lasku tai todistusarvoltaan vastaava kirjanpitoasiakirja, muodostaa yhteisön yhteisrahoituksen tukikelpoisen menon. Sen määrä ei saa ylittää vuokratun käyttöomaisuuden markkina-arvoa.
- A.5 Muut kuin A.4 kohdassa tarkoitetut leasing-sopimukseen liittyvät menot (kuten verot, vuokranantajan kate, korkojen jällenerärahat, yleiskulut ja vakuutusmaksut) eivät ole tukikelpoisia.
- A.6 Vuokranantajalle maksettu yhteisön tuki on käytettävä kokonaisuudessaan vuokralleottajan hyväksi niin, että kaikkia vuokria alennetaan sopimusaikana yhtenäisesti.
- A.7 Vuokranantajan on osoitettava, että yhteisön tuki koituu kokonaisuudessaan vuokralleottajan hyväksi esittämällä laskelma vuokrista tai antamalla vastaava vakuutus.
- A.8 Edellä A.5 kohdassa tarkoitettujen kulujen, leasing-sopimuksesta koituvan mahdollisen verotushyödyn käytön ja muiden sopimusehtojen on oltava vastaavanlaiset kuin yhteisön tuen puuttuessa sovellettavat ehdot.

B. TUKI VUOKRALLEOTTAJALLE

- B.1 Vuokralleottaja saa suoraan yhteisön rahoitusta.
- B.2 Vuokralleottajan vuokranantajalle maksamat vuokrat, joista on tositteena maksettu lasku tai todistusarvoltaan vastaava kirjanpitoasiakirja, ovat yhteisön yhteisrahoituksessa tukikelpoisia menoja.
- B.3 Jos leasing-sopimukseen sisältyy osto-optio tai jos sopimuksen vähimmäiskesto-aika on sopimuksen kohteen elinkaaren pituinen, yhteisön yhteisrahoituksen tukikelpoinen määrä ei saa ylittää sopimuksen kohteen markkina-arvoa. Muut leasing-sopimukseen liittyvät menot (verot, vuokranantajan kate, korkojen jälleenrahoituskulut, yleiskulut, vakuutusmaksut jne.) eivät ole tukikelpoisia.
- B.4 Yhteisön tuki B.3 kohdassa tarkoitetuille leasing-sopimuksille maksetaan vuokralleottajalle yhdessä tai useammassa erässä maksettujen leasing-vuokrien mukaan. Jos leasing-sopimuksen kesto ylittää hankkeen saamalle yhteisön rahoitukselle asetetun takarajan, vain takarajaan mennessä erääntyneet vuokralleottajan maksamat vuokraerät voidaan katsoa tukikelpoisiksi.
- B.5 Jos leasing-sopimukseen ei sisälly osto-optiota tai jos sopimuksen vähimmäiskesto-aika on sopimuksen kohteen elinkaarta lyhyempi, vuokraerien tukikelpoisuus määräytyy suhteessa tukikelpoisen hankkeen kesto-aikaan. Vuokralleottajan on kuitenkin osoitettava leasing-sopimus kustannustehokkaimmaksi tavaksi saada käyttöönsä kyseinen käyttöomaisuus. Jos osoittautuu, että vaihtoehtoisella menetelmällä (esimerkiksi perinteisellä vuokrasopimuksella) kustannukset olisivat jääneet pienemmiksi, lisäkustannukset vähennetään tukikelpoisista menoista.

*Sääntö nro 14***Kulutushyödykkeiden ja tarvikkeiden hankintakustannukset**

Kulutushyödykkeistä ja tarvikkeista aiheutuvat kustannukset ovat tukikelpoisia, jos ne ovat yksilöitävissä ja jos ne on kohdennettu suoraan hankkeeseen. Kulutushyödykkeisiin luetaan aineellinen tai muu apu neuvoston päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa määriteltyihin kohderyhmiin kuuluville henkilöille, kuten ruoka, vaatteet, terveydenhuolto, kiinteistöjen saneeraukseen tai kunnostukseen tarvittava materiaali jne. Tarvikkeisiin luetaan elintarvikkeet neuvoston päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa tarkoitetuille kohderyhmille.

Kustannukset esimerkiksi toimistotarvikkeista (kynät, paperi, kansiot, värikasetit, levykkeet jne.), toimistojen sähkö-, puhelin- ja postimaksut, Internet-yhteys, tietokoneohjelmistot jne. katsotaan kuitenkin välillisiksi kustannuksiksi, kun ne hankitaan hanketta toteuttavan henkilöstön käyttöön (ks. sääntö nro 22).

*Sääntö nro 15***Alihankinnasta aiheutuvat kustannukset**

Yleissääntönä on, että tuensaajien on kyettävä huolehtimaan toiminnasta itse. Alihankinta on poikkeus yleissäännöstä ja sitä voidaan käyttää vain erityistapauksissa.

Alihankintasopimukset voivat kattaa vain rajallisen osan hankkeen toteutuksesta. Sen vuoksi hankkeen tärkeimpiä osia ei yleensä voi teettää alihankintana.

Alihankkijoiden on sitouduttava toimittamaan hallinnosta ja valvonnasta vastaaville elimille kaikki tarvittavat tiedot alihankintatoiminnasta kaikkien alihankintasopimusten osalta.

Toteuttaessaan hankkeen osia alihankintana tuensaajan on toimittava julkisia hankintoja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Tuensaajan on tehtävä sopimus kokonaistaloudellisesti edullisimman eli parhaimman hinta-laatu-suhteen sisältävän tarjouksen perusteella, ja hankintamenettelyssä on noudatettava mahdollisten toimeksisaajien suhteen seurattavuuden ja tasapuolisen kohtelun periaatteita sekä huolehdittava siitä, ettei eturistiriitoja synny.

Seuraavat alihankintasopimukset eivät ole tukikelpoisia rahoitettaviksi Euroopan pakolaisrahastosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tiukempien kansallisten sääntöjen soveltamista:

- a) alihankinta, joka lisää hankkeen toteuttamiskustannuksia tuomatta sille vastaavaa lisäarvoa;

- b) alihankintasopimukset välittäjien tai konsulttien kanssa, joissa korvaus määritellään prosenttiosuutena hankkeen kokonaiskustannuksista, jollei lopullinen edunsaaja pysty perustelevaan maksua suoritettun työn tai palvelun tosiasiallisella arvolla.

Sääntö nro 16

Yhteisön rahoituksen edellytyksistä suoraan aiheutuvat kustannukset

Hankkeesta ja yhteisön rahoituksesta tiedottamiseen liittyvät kustannukset (tiedonlevitys, hankkeen erityisarviointi, käännös- ja kopiointikulut jne.) ovat tukikelpoisia.

Sääntö nro 17

Pankkikulut

Kun Euroopan pakolaisrahaston rahoituksen myöntäminen edellyttää yhden tai useamman erillisen pankkitilin avaamista hankkeen toteuttamista varten, tilin avaamisesta ja hoitamisesta aiheutuvat maksut ovat tukikelpoisia.

Sääntö nro 18

Asiantuntijoiden palkkiot

Oikeudellisten neuvonantajien, notaarien, teknisten ja talousasiantuntijoiden ja riippumattomien arvioijien sekä tilinpitäjien ja -tarkastajien palkkiot ovat tukikelpoisia silloin kun ne liittyvät suoraan hankkeeseen ja ovat sen valmistelun tai toteuttamisen kannalta välttämättömiä tai jos ne liittyvät vastuuviranomaisen asettamiin edellytyksiin.

Sääntö nro 19

Kulut pankin tai muun rahoituslaitoksen antamista takuista

Tällaiset menot ovat tukikelpoisia, jos jäsenvaltioiden tai yhteisön lainsäädäntö tai komission tekemä yhteisrahoituspäätös edellyttää takuita.

Sääntö nro 20

Alv ja muut verot ja maksut

Arvonlisävero on tukikelpoinen meno vain, jos lopullinen edunsaaja tai loppukäyttäjä on sen tosiasiallisesti ja lopullisesti maksanut perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisen tukijärjestelmän yhteydessä tai jäsenvaltion nimeämän elimen myöntämän tuen yhteydessä. Vähennyskelpoinen alv ei voi missään muodossa olla tukikelpoinen meno edes silloin, kun lopullinen edunsaaja tai loppukäyttäjä ei sitä käytännössä vähennä.

Jos lopullinen edunsaaja tai loppukäyttäjä on jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annetussa kuudennessa neuvoston direktiivissä 77/388/ETY⁽¹⁾ XIV osastossa säädetyn vakiokantajärjestelmän alainen, maksettu alv katsotaan a kohdassa tarkoitetulla tavalla vähennyskelpoiseksi

Sääntö nro 21

Hankkeiden toteuttamiseen liittyvät viranomaisten menot

Seuraavat viranomaisille aiheutuneet teknisen avun ulkopuoliset menot ovat tukikelpoisia, jos ne liittyvät hankkeen toteuttamiseen edellyttäen, että hankkeen toteuttaminen ei kuulu viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin tai tavanomaisiin hallinto-, seuranta- ja valvontatehtäviin:

- a) julkishallinnon suorittamista ammatillisista palveluista aiheutuneet hankkeen toteuttamiseen liittyvät menot. Menot on joko laskutettava (julkiselta tai yksityiseltä) lopulliselta edunsaajalta tai varmennettava vastaavalla tavalla todistusvoimaisilla asiakirjoilla, joista ilmenevät julkishallinnon kyseisestä hankkeesta maksamat todelliset kulut;

⁽¹⁾ EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2005/92/EY (EUVL L 345, 28.12.2005, s. 19).

- b) lopullisena edunsaajana olevalle julkisviranomaiselle hankkeen toteuttamisesta, palvelujen tarjoaminen mukaan luetuna, aiheutuneet menot silloin, kun viranomaisen toteuttaa hankkeen itsenäisesti käyttämättä ulkopuolisia asiantuntijoita tai yrityksiä. Kyseisten menojen on oltava tosiasiallisia ja kiinteästi yhteisrahoitettuun hankkeeseen liittyviä menoja, ja ne on osoitettava asiakirjoin, joista ilmenevät julkishallinnon kyseisestä hankkeesta maksamat todelliset kustannukset.

2.2 Tukikelpoiset välilliset kustannukset

Sääntö nro 22

Välilliset kustannukset

Yleiskustannuksista voidaan hyväksyä välilliseksi kustannuksiksi enintään 7 prosentin osuus välittömien tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärästä, jos sitä vastaavat varat sisältyvät hankkeen alustavaan talousarvioon. Välilliset kustannukset ovat tukikelpoisia, jos niihin ei sisälly hankkeen talousarvion muihin kohtiin kuuluvia kustannuksia, niitä ei voida laskuttaa suoraan eikä niihin ole saatu rahoitusta muualta. Välilliset kustannukset eivät ole tukikelpoisia, jos tukisopimus tai vastaava tuensaajan kanssa tehty oikeudellinen asiakirja koskee rahoitusta sellaisen yksikön toteuttamalle hankkeelle, joka jo saa toimintatukea yhteisöltä ja/tai kansalliselta viranomaiselta.

3. KUSTANNUKSET, JOTKA EIVÄT OLE TUKIKELPOISIA

Sääntö nro 23

Kulut, jotka eivät ole tukikelpoisia

- 1) Seuraavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia: sijoitetun pääoman tuotto, lainoihin ja lainanhoitoon liittyvät kustannukset, ottolainauskorot, valuutanvaihtopalkkiot ja kurssitappiot, varaukset tulevia tappioita tai velkoja varten, korkokustannukset, arvonlisävero (paitsi, jos se kuuluu säännön nro 20 edellytysten piiriin), epävarmat saatavat, sakot, taloudelliset seuraamukset, oikeudenkäyntikulut ja kohtuuttomat tai perusteettomat kustannukset.
- 2) Yksinomaan hankkeen henkilöstön kestitsemisestä ja viihdyttämisestä aiheutuvat kulut eivät ole tukikelpoisia. Vieraanvaraisuudesta aiheutuvat kohtuulliset kulut hankkeeseen liittyvissä sosiaalisissa tilanteissa, esimerkiksi hankkeen päätilaisuudessa tai ohjausryhmän kokouksessa, ovat sallittuja.
- 3) Tuensaajan ilmoittamat, toiseen yhteisön tukemaan hankkeeseen tai toimintasuunnitelmaan liittyvät kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

Sääntö nro 24

Luontoissuoritukset

Luontoissuoritukset eivät yleensä ole tukikelpoisia kustannuksia.

Luontoissuoritusten rahallinen arvo sisällytetään hankkeen menoihin kustannuksina, jotka eivät ole tukikelpoisia, sekä hankkeen tuloihin.

Asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa hankkeen rahoitus voi koostua osittain kolmansien osapuolten luontoissuorituksista. Niiden arvo saa olla enintään 30 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista tai 20 prosenttia koheesiorahaston piiriin kuuluvissa jäsenvaltioissa.

Tällaisissa tapauksissa sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- Luontoissuoritukset muodostuvat ainoastaan käyttöomaisuuden tai raaka-aineiden toimituksista, tutkimus- tai ammattitoiminnasta taikka palkattomasta vapaaehtoistyöstä. Maan tai kiinteistön kustannuksia ei missään tapauksessa voida pitää luontoissuorituksena.

- Luontoissuoritusten arvo voidaan arvioida ja tarkastaa puolueettomasti eikä niiden arvo saa ylittää luontoissuorituksesta kolmansille osapuolille aiheutuneita, kirjanpitoasiakirjoiin riittävästi perusteltuja todellisia kustannuksia, kun nämä ovat antaneet luontoissuoritukset tuensaajalle maksutta kantaen niistä aiheutuneet kustannukset. Luontoissuoritusten arvo ei myöskään saa ylittää kustannuksia, joita asianomaisilla markkinoilla pidetään kulloisenkin suoritustyyppin osalta yleisesti hyväksyttävänä, kun kustannuksia ei ole maksettu. Maksuttoman vapaaehtoistyön arvo määritellään käytetyn ajan ja tehdystä työstä yleisesti maksettavan tunti- tai päiväpalkan mukaan.

4. TEKNISENÄ JA HALLINNOLLISENA TUKENA RAHOITETTAVIKSI KELPAAVAT HALLINTO-, TOTEUTTAMIS-, SEURANTA- JA VALVONTAMENOJEN LAJIT

Seuraavia kustannuksia voidaan rahoittaa neuvoston päätöksen 2004/904/EY 18 artiklassa säädettyinä teknisenä ja hallinnollisena tukena:

- a) kustannukset, jotka liittyvät Euroopan pakolaisrahaston rahoittamien toimien valmisteluun, valintaan, arviointiin ja seurantaan. Niihin voi kuulua selvityksiä, seminaareja, tiedotustoimia, arviointia sekä hallinnossa, seurannassa ja arvioinnissa käytettävien atk-järjestelmien hankkiminen ja leasing-vuokraus tai ostos;
- b) kustannukset, jotka liittyvät tilintarkastuksiin sekä paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja hankkeiden seurantaan;
- c) Euroopan pakolaisrahaston yhteisrahoituksen näkyvyyteen liittyvät kustannukset;
- d) monivuotisten ohjelmien ja vuosiohjelmien toteuttamiseen liittyvien komiteoiden kokousmenot. Menolajiin voidaan sisällyttää myös näiden komiteoiden käyttämien asiantuntijoiden ja muiden komitean työhön osallistuvien henkilöiden kulut silloin, kun komitean puheenjohtaja pitää tällaisten osallistujien mukanaoloa tarpeellisena rahaston yhteisrahoituksen tehokkaan toteuttamisen kannalta.

Menot, jotka liittyvät palkkaukseen, sosiaaliturvamaksut mukaan luettuina, ovat tukikelpoisia ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- vakinaiset virkamiehet, jotka on asianomaisen viranomaisen virallisella päätöksellä siirretty väliaikaisesti hoitamaan edellä a ja b kohdassa lueteltuja tehtäviä;
- väliaikaiset toimihenkilöt tai yksityiseltä sektorilta palkatut henkilöt, jotka on otettu palvelukseen ainoastaan hoitamaan edellä a, b ja d kohdassa lueteltuja tehtäviä.

Tilapäisen tehtävien suorittamisen on päätyttävä viimeistään komission hyväksymässä yhteisrahoituspäätöksessä määrätyn tukikelpoisuuden päättymispäivänä.

Näitä tehtäviä suorittavien julkishallinnon virkamiesten tai muiden toimihenkilöiden palkkamenot eivät ole tukikelpoisia, jos hankkeen toteuttaminen kuuluu viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin tai tavanomaisiin hallinto-, seuranta- ja valvontatehtäviin.

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 20 päivänä tammikuuta 2006,****neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä Euroopan pakolaisrahastosta yhteisrahoitusta saavien toimien rahoituskorjausmenettelyjen osalta***(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/2)***(Ainoastaan englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, latvian-, liettuan-, portugalin-, puolan-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, slovakin-, sloveenin-, suomen-, tšekin-, unkarin- ja vironkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)**

(2006/400/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010 ⁽¹⁾ 2 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/904/EY ja erityisesti sen 25 artiklan 3 kohdan ja 26 artiklan 5 kohdan,

on kuullut päätöksen 2004/904/EY 11 artiklan 1 kohdalla perustettua komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Aiheettomasti maksettujen määrien perimiseksi takaisin päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle havaituista sääntöjenvastaisuuksista ja niiden vuoksi toteutettavien hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen kulusta.

(2) Päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on tehtävä tarvittavat rahoituskorjaukset, jotka liittyvät yksittäisiin tai järjestelmällisiin sääntöjenvastaisuuksiin, peruuttamalla yhteisön rahoitusosuus kokonaan tai osittain. Mainitun säännöksen yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi koko yhteisössä olisi määriteltävä säännöt tehtävien korjausten määrittämiseksi ja säädettävä selvitysten antamisesta komissiolle.

(3) Jos jäsenvaltio ei täytä sille päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita, komissio voi mainitun päätöksen 26 artiklan nojalla tehdä rahoituskorjaukset itse. Sen varmistamiseksi, että komissio soveltaa tätä säännöstä avoimesti, olisi laadittava säännöt komission tehtävänä olevien korjausten määrittelemiseksi ja säädettävä jäsenvaltioiden oikeudesta esittää huomautuksia.

(4) Sääntöjen olisi oltava Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 ⁽²⁾ (jäljempänä 'varainhoitoasetuksen soveltamissäännöt') mukaiset.

(5) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu neuvoston päätöksen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.

(6) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti osallistuu neuvoston päätöksen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.

(7) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu neuvoston päätöksen 2004/904/EY eivätkä kyseinen päätös tai tämä päätös siten sido Tanskaa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehtävien järjestelmällisiä sääntöjenvastaisuuksia koskevien tutkimusten on katettava kaikki hankkeet, joihin sääntöjenvastaisuus on saattanut vaikuttaa.

2. Peruuttaessaan yhteisön rahoitusosuuden kokonaan tai osittain jäsenvaltioiden on otettava huomioon sääntöjenvastaisuuk-sien luonne ja vakavuus sekä rahastolle aiheutunut taloudellinen vahinko.

⁽²⁾ EYVL L 357, 31.12.2002, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 1261/2005 (EUVL L 201, 2.8.2005, s. 3).

⁽¹⁾ EYVL L 381, 28.12.2004, s. 52.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle päätöksen 2004/904/EY 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun selvityksen liitteinä luettelo edeltävänä vuonna aloitetuista tuen peruutusta koskevista menettelyistä.

2 artikla

1. Kun yhteisön rahoitusosuus peruutetaan päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja määrät on perittävä takaisin, toimivaltainen yksikkö tai elin aloittaa takaisinperinnän ja ilmoittaa siitä vastuuviranomaiselle. Takaisinperintää koskevat tiedot toimitetaan komissiolle, ja kirjanpidossa on noudatettava tämän päätöksen 3 artiklaa.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle päätöksen 2004/904/EY 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa selvityksessä päätöksistään tai ehdotuksistaan peruutettujen määrien käyttämiseksi uudelleen.

3 artikla

1. Jäsenvaltion hallintoyksikön tai kansallisen julkishallinnon laitoksen, jonka jäsenvaltio on nimennyt päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti (jäljempänä 'vastuuviranomainen'), on pidettävä kirjaa jo suoritettuihin yhteisön tukimaksuihin liittyvistä takaisin perittävistä määristä ja varmistettava, että takaisinperintä toimitetaan viipymättä. Vastuuviranomaisen on takaisinperinnän jälkeen vähennettävä seuraavasta komissiolle osoitettavasta menoilmoituksesta takaisin perityt määrät tai, jos määrä ei riitä, suoritettava yhteisölle hyvitys. Takaisin perittäviin määriin lisätään korko, joka lasketaan eräpäivästä alkaen; korkokantana sovelletaan varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 86 artiklassa tarkoitettua korkoa.

2. Päätöksen 2004/904/EY 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun selvityksen yhteydessä jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle luettelo todetuista sääntöjenvastaisuuksista ja mainittava takaisin perityt tai perittävinä olevat määrät ja aloitetut hallinnolliset ja oikeudelliset menettelyt aiheettomasti maksettujen määrien perimiseksi takaisin.

4 artikla

1. Komissio arvioi yksittäisten tai järjestelmällisten sääntöjenvastaisuuksien vuoksi päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti tehtävän rahoituskorjauksen määrän mahdollisuuksien mukaan yksittäisiin tapauksiin liittyvän todistusaineiston perusteella, ja korjauksen on oltava suhteellisuusperiaate huomioon ottaen saman suuruinen kuin rahastosta aiheuttomasti korvatut menot.

2. Jos sääntöjenvastaisuuksien kohteena olleiden menojen tarkka laskeminen ei ole mahdollista tai toteutettavissa tai jos olisi kohtuutonta peruuttaa kyseiset menot kokonaan, komissio määrittää rahoituskorjauksen

a) ekstrapolaation perusteella, johon se käyttää edustavaa otosta yhdenmukaisia ominaispiirteitä sisältävistä toimista;

tai

b) kiinteämääräisesti, jolloin se arvioi sääntöjen rikkomisen vakavuuden sekä todetun sääntöjenvastaisuuden laajuuden ja taloudelliset vaikutukset.

3. Kun komission kanta perustuu muiden kuin sen omien yksikköjen tarkastajien vahvistamiin seikkoihin, komissio tekee rahoitusvaikutuksista omat päätelmänsä tarkasteltuaan kyseisen jäsenvaltion päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdan nojalla toteuttamia toimenpiteitä.

4. Kyseisellä jäsenvaltiolla on kaksi kuukautta aikaa vastata päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 3 kohdan mukaiseen pyyntöön. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi myöntää pidemmän määräajan.

5. Kun komissio ehdottaa ekstrapolaatioon perustuvaa tai kiinteämääräistä rahoituskorjausta, jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus osoittaa kyseisten aineistojen perusteella, että sääntöjenvastaisuus ei tosiasiansa ollut niin laaja kuin komissio arvioi. Sovittuaan asiasta komission kanssa jäsenvaltio voi rajoittaa tämän aineistojen tutkimuksen laajuutta aineiston aiheelliseen osaan tai otokseen. Lukuun ottamatta asianmukaisesti perustelluja tapauksia, tähän varattu aika saa olla korkeintaan toiset kaksi kuukautta 4 kohdassa mainitun kahden kuukauden määräajan päätyttyä. Komissio ottaa huomioon kaikki jäsenvaltion määrääjien kuluessa toimittamat todisteet.

6. Jos komissio on keskeyttänyt maksusuoritukset päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 1 kohdan nojalla tai jos maksujen keskeytyksen syyt ovat edelleen olemassa 4 kohdassa tarkoitetun määräajan päätyttyä tai jos asianomainen jäsenvaltio ei ole ilmoittanut komissiolle sääntöjenvastaisuuksien oikaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä, sovelletaan päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 3 kohtaa.

7. Tämän päätöksen liitteessä esitetään suuntaviivat periaatteista, perusteista ja ohjeellisista asteikoista, joita komission yksiköt soveltavat kiinteämääräisiin korjauksiin.

5 artikla

1. Kaikki komissiolle päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 3 kohdan nojalla tehtävät palautukset on maksettava määräajassa, joka on vahvistettu varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 81 artiklan mukaisesti laaditussa perintämääräyksessä.

2. Myöhässä maksetuista palautuksista peritään viivästyskorkoa, joka lasketaan 1 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymispäivästä todelliseen takaisinmaksupäivään asti. Viivästyskorkona sovelletaan tämän päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua korkoa.

3. Päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 2 kohdan mukainen rahoituskorjaus ei vaikuta jäsenvaltion velvoitteeseen periä varat takaisin päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdan ja tämän päätöksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti eikä jäsenvaltion velvoitteeseen periä valtiontuet takaisin asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle, Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Viron tasavallalle, Helleenien tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Irlannille, Italian tasavallalle, Kyproksen tasavallalle, Latvian tasavallalle, Liettuan tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle,

Unkarin tasavallalle, Maltan tasavallalle, Alankomaiden kuningaskunnalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Portugalin tasavallalle, Slovenian tasavallalle, Slovakian tasavallalle, Suomen kuningaskunnalle, Ruotsin kuningaskunnalle sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä tammikuuta 2006.

Komission puolesta
Franco FRATTINI
Komission varapuheenjohtaja

LIITE

SUUNTAVIIVAT KOMISSION YKSIKÖIDEN SOVELTAMISTA PERIAATTEISTA, PERUSTEISTA JA OHJEELLISISTA ASTEIKOISTA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEN 2004/904/EY 25 JA 26 ARTIKLAN MUKAISTEN RAHOITUSKORJAUKSIEN MÄÄRITTÄMISEKSI

1. PERIAATTEET

Rahoituskorjauksien tarkoituksena on palauttaa tilanne, jossa kaikki rahastosta yhteisrahoitettaviksi ilmoitetut menot ovat sovellettavien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisia. Tämän perusteella voidaan määrittellä seuraavat peruseriaatteet, joita komission yksiköiden on sovellettava rahoituskorjauksien määrittämisessä:

- a) Sääntöjenvastaisuus määritellään asetuksen (EY) N:o 2988/95 ⁽¹⁾ 1 artiklan 2 kohdassa. Sääntöjenvastaisuudet voivat olla yksittäisiä tai järjestelmällisiä.
- b) Järjestelmällinen sääntöjenvastaisuus on toistuva virhe, joka johtuu oikean tilinpidon sekä voimassa olevien sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi luoduissa hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä olevista vakavista puutteista.
  - Rahoituskorjauksia ei tarvitse tehdä, jos sovellettavia sääntöjä noudatetaan ja kaikki tarkoituksenmukaiset toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi, paljastamiseksi ja korjaamiseksi toteutetaan.
  - Jos sovellettavia sääntöjä noudatetaan, mutta hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä on parantamisen varaa, komission on annettava asiaankuuluvia suosituksia, mutta rahoituskorjauksia ei tarvitse tehdä.
  - Jos löydetään virheitä, jotka liittyvät alle 4 000 euron suuruisiin määriin, jäsenvaltiota on kehotettava korjaamaan virheet, mutta neuvoston päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdan mukaista rahoituskorjausmenettelyä ei tarvitse aloittaa.
  - Jos hallinnointi- tai valvontajärjestelmissä on vakavia puutteita, jotka voivat johtaa järjestelmällisiin sääntöjenvastaisuuksiin, ja jos puutteita ilmenee erityisesti sovellettavien sääntöjen noudattamisessa, rahoituskorjaus on aina tehtävä.
- c) Rahoituskorjauksen suuruus on arvioitava mahdollisuuksien mukaan yksittäisiin tapauksiin liittyvän todistusaineiston perusteella, ja sen on oltava saman suuruinen kuin rahastosta kyseisissä tapauksissa väärin perustein korvatut menot. Yksittäisiä hankkeita koskevat täsmälliset korjaukset eivät kuitenkaan aina ole mahdollisia tai toteutettavissa, tai saattaa olla kohtuutonta peruuttaa yksittäisestä hankkeesta syntyneiden menojen korvaukset kokonaan. Näissä tapauksissa komission on määritettävä korjaukset ekstrapolaation perusteella tai kiinteämääräisesti.
- d) Jos on todisteita siitä, että samantyyppisiä yksittäisiä, määrällisesti arvioitavissa olevia sääntöjenvastaisuuksia on tapahtunut useissa muissakin toimissa taikka koko toimenpiteessä tai ohjelmassa, mutta ei ole kustannuksiin nähden kannattavaa määrittää säännönvastaisia menoja erikseen kussakin hankkeessa, rahoituskorjaus voi perustua ekstrapolaatioon.
  - Ekstrapolaatiota käytetään vain, mikäli on mahdollista tunnistaa yhtenäinen, samankaltaisten hankkeiden ryhmä, johon puutteiden voidaan osoittaa vaikuttaneen. Tällaisessa tapauksessa valitaan sattumanvaraisesti edustava otanta yksittäisiä hankkeita, jotka tutkitaan perusteellisesti, ja nämä tulokset ekstrapoloidaan kaikkiin määriteltyyn ryhmään kuuluviin hankkeisiin yleisesti hyväksytyjen tarkastuseriaatteiden mukaisesti.
- e) Kiinteämääräisiä korjauksia on sovellettava yksittäisissä rikkomistapauksissa tai järjestelmällisissä sääntöjenvastaisuuksissa, joiden taloudellista vaikutusta ei liian monen siihen vaikuttavan muuttujan tai sen hajanaisuuden vuoksi voida arvioida täsmällisesti, esimerkiksi tapauksissa, jotka johtuvat sääntöjenvastaisuuksien estämiseen tai paljastamiseen tähtäävän valvonnan puutteellisuudesta tai siitä, että vaikka tukiehtoja tai yhteisön sääntöjä ei ole noudatettu, olisi kohtuutonta peruuttaa tuki kokonaan.
  - Kiinteämääräiset korjaukset määritetään hallinnointi- ja valvontajärjestelmän puutteiden tai yksittäisen rikkomisen vakavuuden sekä sääntöjenvastaisuuden taloudellisten vaikutusten perusteella. Puutteiden vakavuuden arvioimisessa komissio luokittelee järjestelmien eri toiminnot pää- ja aputoimintoihin. Tämän luokittelun mukainen luettelo toiminnoista esitetään kohdassa 2.2 ja kiinteämääräisten korjausten ohjeellinen asteikko kohdassa 2.3. Kiinteämääräiset korjaukset koskevat kaikkia kyseisestä toimenpiteestä tai kyseisistä toimenpiteistä aiheutuneita menoja, mikäli puutteet eivät rajoitu vain tiettyihin menoryhmiin (yksittäisiin hankkeisiin tai hanketyyppeihin), jolloin korjaus koskee vain näitä menoryhmiä. Korjausta ei yleensä tehdä samoille menoille kuin kerran.

(¹) EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

- f) Niissä tapauksissa, joissa rikkomisen vakavuuden arvioinnissa on harkinnan varaa, kuten silloin, kun ympäristönsuojeluun liittyviä sääntöjä ei ole noudatettu, korjaukset voidaan määrätä sillä edellytyksellä, että sääntöjen rikkominen on merkittävä ja että sillä on selvä yhteys yhteisön rahoitusta saavaan toimintaan.
- g) Komission ehdottamasta korjaustyypistä riippumatta jäsenvaltiolle annetaan aina mahdollisuus osoittaa, että todellinen tappio tai riski taikka sääntöjenvastaisuuden laajuus tai vakavuus on ollut komission yksiköiden arvioimaa pienempi. Rahoituskorjauksiin liittyvistä menettelyistä ja määräajoista säädetään tämän päätöksen 13 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa.
- h) Jäsenvaltioiden päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti tekemistä korjauksista poiketen komission kyseisen päätöksen 26 artiklan 3 kohdan perusteella määräämiin rahoituskorjauksiin liittyy aina tukiohjelmaan sidotun yhteisön rahoituksen nettovähennys.
- i) Jos jäsenvaltion tarkastusjärjestelmä – tilintarkastustuomioistuin, sisäiset tai ulkoiset tarkastukset – paljastaa sääntöjenvastaisuuksia ja jäsenvaltio toteuttaa päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 2 kohdan mukaiset asianmukaiset korjaustoimenpiteet kohtuullisen ajan kuluessa, komissio ei voi päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 2 kohdan nojalla määrätä rahoituskorjauksia ja jäsenvaltio voi käyttää varat uudelleen. Muissa tapauksissa komissio voi tehdä korjauksia kansallisten tarkastuselinten tekemien havaintojen perusteella, samalla tavoin kuin EU:n tarkastuselinten todetessa sääntöjenvastaisuuden. Jos komissio perustaa kantansa muiden EU:n tarkastuselinten toteamiin ja asiakirjoin todistamiin tietoihin, se tekee omat johtopäätöksensä taloudellisista seurauksista tarkasteltuaan jäsenvaltion mahdollisesti esittämiä vastineita.

2. KIINTEÄMÄÄRÄISTEN KORJAUSTEN MÄÄRÄÄMISESSÄ SOVELLETTAVAT PERUSTEET JA ASTEIKOT

2.1 Arviointiperusteet

Kuten edellä 1 kohdan c alakohdassa mainitaan, kiinteämääräisiä korjauksia voidaan määrätä silloin, kun yksittäisen tai useamman sääntöjenvastaisuustapauksen taloudellista merkitystä ei ole mahdollista arvioida täsmällisesti tutkimuksesta saatujen tietojen perusteella soveltamalla tilastollisia keinoja tai käyttämällä muuta varmennettua aineistoa, mutta olemassa olevista tiedoista voidaan kuitenkin päätellä, että jäsenvaltio ei ole asianmukaisesti tarkastanut toteutettujen maksupyyntöjen tukikelpoisuutta.

Kiinteämääräisten korjausten määräämistä on harkittava silloin, kun komissio toteaa, että säännöksissä nimenomaan edellytettyä valvontaa tai epäsuorasti tietyn säännön noudattamiseksi edellytettyä valvontaa (esimerkiksi silloin, kun tuki on rajoitettu vain tietentyypisiin hankkeisiin) ei ole suoritettu, ja sen puuttuminen saattaa johtaa järjestelmälliseen sääntöjenvastaisuuteen. Korjausten määräämistä on harkittava myös komission todettua vakavia puutteita hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä, jotka johtavat sovellettavien sääntöjen laajaan rikkomiseen, tai kun se toteaa yksittäisiä sääntöjenvastaisuuksia. Kiinteämääräisiä korjauksia voidaan määrätä myös silloin, kun jäsenvaltioiden omat valvontayksiköt havaitsevat tällaisia sääntöjenvastaisuuksia, mutta jäsenvaltio ei toteuta asianmukaisia korjaavia toimenpiteitä kohtuullisen ajan kuluessa.

Päätettäessä siitä, onko kiinteämääräinen rahoituskorjaus perusteltu, ja jos on, niin minkä suuruisena, tärkeimpänä perusteena on arvio tappioriskistä, jolle yhteisön varat ovat altistuneet valvonnan puutteellisuuden johdosta. Korjauksia määrättäessä on sen vuoksi noudatettava suhteellisuusperiaatetta. Huomioon otettaviin erityisiin seikkoihin on sisällyttävä seuraavat:

- 1) liittyykö sääntöjenvastaisuus yksittäiseen tapaukseen, useisiin tapauksiin vai kaikkiin tapauksiin;
- 2) liittyvätkö puutteet hallinnointi- ja valvontajärjestelmän tehokkuuteen yleensä vai sen tehokkuuteen tiettyjen toimintojen osalta, jotka ovat tarpeellisia sovellettavien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti rahastosta yhteisrahoitettaviksi ilmoitettujen menojen laillisuuden, sääntöjenmukaisuuden ja tukikelpoisuuden varmistamiseksi (katso 2.2 kohta jäljempänä);
- 3) puutteen merkitys hallinnollisten, fyysisten ja muiden valvontatoimintojen kokonaisuuden kannalta;
- 4) Toimenpiteiden alttius joutua petoksen kohteeksi, erityisesti taloudelliset houkuttimet huomioon ottaen.

2.2 Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien toimintojen luokittelu kiinteämääräisten korjausten määräämiseksi järjestelmissä ilmenneiden puutteiden vuoksi tai yksittäisissä rikkomistapauksissa

Rahaston hallinnointi- ja valvontajärjestelmät koostuvat monista osista tai toiminnoista, joilla on suurempi tai vähäisempi merkitys rahoitettaviksi esitettyjen menojen laillisuuden, sääntöjenmukaisuuden ja tukikelpoisuuden varmistamiselle. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmän toiminnot on hyödyllistä luokitella pää- ja aputoimintoihin harkittaessa kiinteämääräisiä rahoituskorjauksia järjestelmissä ilmenneiden puutteiden tai yksittäisten sääntöjenvastaisuuksien vuoksi.

Järjestelmien päätoiminnot ovat ne toiminnot, jotka varmistavat rahastosta rahoitettujen hankkeiden laillisuuden, sääntöjenmukaisuuden ja sisällön ja jotka ovat siinä välttämättömiä. Aputoimintoja ovat ne toiminnot, jotka osaltaan parantavat hallinnointi- ja valvontajärjestelmän laatua siten, että se toimii päätoimintojen osalta hyvin.

Jäljempänä olevassa luettelossa esitetään tärkeimmät hyvän hallinnointi- ja valvontajärjestelmän ja hyvän tarkastuskäytännön toiminnot. Puutteiden ja yksittäisten rikkomisten vakavuus vaihtelee huomattavasti, joten komissio arvioi tapaukset ottaen huomioon erityisesti jäljempänä olevan 2.4 kohdan.

2.2.1 Päätoiminnot menojen tukikelpoisuuden varmistamiseksi

- 1) Tukihakemuksia koskevien menettelyjen laatiminen ja soveltaminen, hakemusten arviointi, rahoitettavien hankkeiden valinta ja urakoitsijoiden/hankkijoiden valinta, tukihakemuspyyntöjen asianmukainen julkaiseminen ohjelman menettelyjen mukaisesti:
  - a) julkisuutta, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattaminen soveltuvin osin, sekä tasapuolista kohtelua ja syrjimättömyyttä koskevien perustamissopimuksen sääntöjen ja periaatteiden noudattaminen, mikäli julkisia hankintoja koskevat yhteisön direktiivit eivät ole sovellettavissa;
  - b) hakemusten arviointi ohjelman valintaperusteiden ja -menettelyjen mukaisesti, mukaan luettuna ympäristövaikutusten arviointia koskevien sääntöjen sekä yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevan lainsäädännön ja politiikkojen noudattaminen;
  - c) rahoitettavien hankkeiden valinta:
    - valitut hankkeet vastaavat ohjelman tavoitteita ja ovat julkaistujen valintaperusteiden mukaisia,
    - hakemusten hyväksymisen tai hylkäämisen syyt esitetään selkeästi,
    - valtiontukisääntöjä noudatetaan,
    - tukikelpoisuussääntöjä noudatetaan,
    - hyväksymispäätökseen liitetään rahoituksen ehdot.
- 2) Yhteisrahoituksen kohteena olleiden tuotteiden ja palvelujen toimittamisen ja ohjelmasta rahoitettavien menojen tukikelpoisuuden asianmukainen todentaminen päätöksen 2004/904/EY 13 artiklassa tarkoitetun vastuuviranomaisen sekä lopullisen edunsaajan ja vastuuviranomaisen välillä toimivien välittäjäelinten osalta:
  - a) suoritteiden (palvelut, urakat, toimitukset jne.) tosiasiallisuuden tarkastaminen suunnitelmiin, laskuihin, hyväksymisasiakirjoihin, asiantuntijaraportteihin jne. nähden tarvittaessa paikan päällä;
  - b) rahoituksen hyväksymisehtojen noudattamisen tarkastaminen;
  - c) korvattaviksi ilmoitettujen menojen tukikelpoisuuden tarkastaminen;
  - d) kaikkien avointen kysymysten selvittäminen ennen maksujen hyväksymistä;
  - e) riittävän ja luotettavan kirjanpitojärjestelmän ylläpito;

- f) kirjausketjun ylläpito kaikilla tasoilla tuensaajasta alkaen läpi koko järjestelmän;
- g) tarkoituksenmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vastuuviranomaisen komissiolle todentamat menoilmoitukset ovat moitteettomia seuraavien seikkojen osalta:
  - menot ovat aiheutuneet tukikelpoisuusaikana hankkeista, jotka on valittu yhteisrahoitettaviksi tavanomaisten menettelyjen ja kaikkien sovellettavien ehtojen mukaisesti,
  - rahoitettavat hankkeet on tosiasiallisesti toteutettu.
- 3) Hankkeita koskevien otantatarkastusten riittävä määrä ja laatu sekä asianmukainen seuranta:
  - a) otantatarkastuksia suoritetaan vähintään 10 prosentissa tukikelpoisista kokonaiskustannuksista tämän päätöksen 4 artiklan mukaisesti ja tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomukset;
  - b) otanta on edustava ja riskianalyysi riittävä;
  - c) toimintojen riittävä eriyttäminen hallintotehtävistä riippumattomuuden takaamiseksi;
  - d) tarkastusten seuranta, jolla varmistetaan:
    - tulosten asianmukainen arviointi ja tarvittaessa rahoituskorjauksien määrääminen,
    - tarvittavat yleiset toimenpiteet järjestelmällisten sääntöjenvastaisuuksien korjaamiseksi.

2.2.2 Aputoiminnot

- a) tyydyttävät hallinnolliset valvontamenettelyt vakiotarkastuslistojen tai vastaavien välineiden avulla ja valvonnan tulosten asianmukainen tallentaminen esimerkiksi sen varmistamiseksi, että:
  - rahoitushakemuksia ei ole aikaisemmin maksettu ja todisteaineisto (sopimukset, kuitit, laskut, maksut) ovat erikseen tunnistettavissa,
  - ilmoitetut ja kirjatut menot on täsmäytetty kirjanpitojärjestelmässä;
- b) rahoitushakemusten käsittely- ja hyväksymismenettelyjen asianmukainen valvonta;
- c) tyydyttävät menettelyt tietojen antamiseksi yhteisön säännöistä;
- d) yhteisön rahoituksen oikea-aikainen siirto edunsaajille.

2.3 Kiinteämääräisten korjausten ohjeelliset asteikot

100 %:n korjaus

Korjaus voidaan määrätä 100 %:n suuruisena, jos puutteet jäsenvaltion hallinnointi- ja valvontajärjestelmässä tai yksittäinen rikkominen ovat niin vakavia, että yhteisön säännöt on jätetty täysin huomiotta, jolloin kaikki maksut ovat sääntöjenvastaisia.

25 %:n korjaus

Jos hallinnointi- ja valvontajärjestelmän soveltaminen jäsenvaltiossa on huomattavan puutteellista ja on todisteita laajalle levinneistä sääntöjenvastaisuuksista ja välinpitämättömyydestä sääntöjenvastaisten tai vilpillisten käytäntöjen kurissapidossa, on perusteltua määrätä 25 %:n korjaus, koska tällöin voidaan kohtuudella olettaa, että mahdollisuus esittää sääntöjenvastaisia maksupyynnöitä ilman seuraamuksia aiheuttaa rahastolle erityisen suuria tappioita. Tämän suuruinen korjaus sopii myös yksittäisiin tapauksiin, joissa sääntöjenvastaisuus on vakava, mutta ei tee koko hanketta tukikelvottomaksi.

10 %:n korjaus

Jos yksi tai useampi järjestelmän päätoiminnoista ei toimi tai toimii niin puutteellisesti tai niin harvoin, että se ei pysty takaamaan maksupyyntöjen tukielpöisyyttä tai ehkäisemään sääntöjenvastaisuuksia, on perusteltua määrätä 10 %:n korjaus, koska tällöin voidaan kohtuudella olettaa, että riski merkittävästä tappiosta rahastolle on ollut suuri. Tämän suuruinen korjaus sopii myös suhteellisen vakaviin yksittäisiin sääntöjenvastaisuuksiin, jotka liittyvät järjestelmän päätoimintoihin.

5 %:n korjaus

Jos kaikki järjestelmän päätoiminnot toimivat, mutta eivät kuitenkaan niin jatkuvasti, toistuvasti tai perusteellisesti kuin säännöt edellyttävät, on perusteltua määrätä 5 %:n korjaus, koska tällöin voidaan kohtuudella olettaa, että päätoiminnot eivät anna riittävää varmuutta maksupyyntöjen asianmukaisuudesta ja että rahastoon kohdistunut riski on ollut merkittävä. Viiden prosentin korjaus voi tulla kysymykseen myös yksittäisissä hankkeissa esiintyneissä lievemmissä sääntöjenvastaisuustapauksissa, jotka liittyvät järjestelmän päätoimintoihin.

Se, että järjestelmä ei toimi moitteettomasti, ei sinänsä riitä rahoituskorjauksen perusteeksi. Yhteisön nimenomaisten sääntöjen tai parhaiden käytänteiden noudattamisessa on oltava vakavia puutteita, ja puutteiden vuoksi rahastoon on kohdistuttava todellinen tappioiden tai sääntöjenvastaisuuksien riski.

2 %:n korjaus

Jos toiminta järjestelmän päätoimintojen osalta on asianmukaista, mutta yhden tai useamman aputoiminnon osalta täysin puutteellista, on perusteltua määrätä 2 %:n korjaus, koska rahastoon kohdistunut riski tai rikkomisen vakavuus on lievempi.

Tämä 2 %:n korjaus nostetaan 5 %:iin, jos sama puute todetaan aikaisemman korjauksen tekemisen jälkeen syntyneissä menoissa ja jäsenvaltio ei ole toteuttanut riittäviä korjaustoimenpiteitä sen järjestelmän toiminnon korjaamiseksi, jossa ensimmäiseen korjaukseen johtanut puute todettiin.

Mainittu 2 %:n korjaus on määrättävä myös, kun komissio on korjausta vaatimatta ilmoittanut jäsenvaltiolle tarpeesta korjata järjestelmän aputoimintoja, jotka ovat olemassa mutta toimivat huonosti, eikä jäsenvaltio ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä.

Korjauksia määrätään hallinnointi- ja valvontajärjestelmän aputoimintojen puutteiden vuoksi vain silloin, kun päätoiminnoissa ei ole havaittu puutteita. Mikäli sekä järjestelmän apu- että päätoiminnoissa on puutteita, korjaus tehdään vain päätoimintoja koskevien prosenttiosuuksien mukaisesti.

2.4 Rajatapaukset

Jos näiden suuntaviivojen tarkkaan soveltamiseen perustuva korjaus olisi selkeästi kohtuuton, voidaan harkita pienempää korjausta.

Pienempi korjaus tai korjauksesta pidättäytyminen voidaan ottaa harkittavaksi lieventävien seikkojen perusteella esimerkiksi silloin, kun puutteet johtuvat yhteisön sääntöjen tai vaatimusten tulkinnan vaikeudesta (paitsi jos voidaan kohtuudella odottaa, että jäsenvaltio ilmoittaa tällaisista vaikeuksista komissiolle) ja kansalliset viranomaiset ovat ryhtyneet tehokkaiisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi heti kun ne on havaittu. Vastaavasti on otettava huomioon oikeusvarmuuden vaatimukset, kun puutteista ei ole huomautettu komission yksiköiden aiempien tarkastusten tuloksena.

Puutteellisen hallinnointi- ja tarkastusjärjestelmän korjaamista heti, kun puutteista on ilmoitettu jäsenvaltiolle, ei kuitenkaan pidetä lieventävänä tekijänä, kun arvioidaan järjestelmällisten sääntöjenvastaisuuksien taloudellista vaikutusta ennen korjausten tekemistä.

2.5 Arviointiperusteet

Jos muiden jäsenvaltioiden tilanne tunnetaan, komission on vertailtava tietoja jäsenvaltioiden kesken, jotta varmistetaan tasapuolinen kohtelu korjauksen tason määrittämisessä.

Korjauskerrointa on sovellettava siihen osaan menoja, johon riski kohdistuu. Jos puute on aiheutunut siitä, että jäsenvaltio ei ole ottanut käyttöön asianmukaista valvontajärjestelmää, korjausta on sovellettava niihin menoihin kokonaisuudessaan, joiden osalta kyseistä valvontajärjestelmää edellytetään. Jos on syytä olettaa, että puute rajoittuu tiettyyn viranomaiseen tai alueeseen, joka soveltaa jäsenvaltion käyttöön ottamaa valvontajärjestelmää, korjaus on rajoitettava vain kyseisen viranomaisen tai alueen valvomiin menoihin. Jos puute koskee esimerkiksi korkeamman tukiosuuden kelpoisuusperusteiden tarkastamista, korjaus on määrittävä korkeamman ja alemman tukimäärän erotuksen perusteella.

Korjaus on yleensä määrittävä koko tarkastelujakson (esimerkiksi yhden budjettivuoden) aikana kyseiseen toimenpiteeseen liittyville menoille. Jos sääntöjenvastaisuus aiheutuu järjestelmällisistä puutteista, jotka ovat selvästi pitkäaikaisia ja vaikuttavat menoihin useiden vuosien aikana, korjaus on määrittävä kaikille jäsenvaltion sinä aikana ilmoittamille menoille, jona järjestelmään liittyvä puute oli olemassa, siihen kuukauteen asti, jonka aikana puute korjattiin.

Jos samasta järjestelmästä löydetään useita puutteita, kiinteämääräiset korjaukset eivät ole kumulatiivisia, vaan vakavinta puutetta pidetään osoituksena valvontajärjestelmän kokonaisuudessaan aiheuttamista riskeistä ⁽¹⁾. Korjausta sovelletaan siihen menomäärään, joka jää jäljelle yksittäisten sääntöjenvastaisuustapausten osalta hylättyjen rahamäärien vähentämisen jälkeen. Ellei jäsenvaltio sovelta yhteisön lainsäädännössä määrättyjä seuraamuksia, rahoituskorjauksen määrä on soveltamatta jääneiden seuraamusten määrä sekä 2 % jäljelle jäävistä ilmoitetuista menoista, koska seuraamusten soveltamatta jättäminen lisää sääntöjenvastaisuuksia sisältävien maksupyyntöjen riskiä.

3. NETTOKORJAUSTEN SOVELTAMINEN JA VAIKUTUS

Jos jäsenvaltio on tehnyt päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 2 kohdan menettelyn mukaisesti ehdotetun rahoituskorjauksen, komission ei tarvitse tehdä nettomääräistä vähennystä ohjelman rahoitukseen, vaan se voi antaa jäsenvaltion sitoa vapautuneet varat uudelleen. Päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 2 kohdan mukaiset, komission kyseisen päätöksen 26 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisen menettelyn jälkeen määräämät rahoituskorjaukset aiheuttavat kuitenkin aina nettomääräisen vähennyksen rahastosta myönnettyyn ohjeelliseen rahoitukseen.

Nettokorjaus tehdään ilman eri toimenpiteitä, jos komissio katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut riittäviä toimenpiteitä sen jälkeen kun kansalliset tai yhteisön elimet ovat havainneet sääntöjenvastaisuuksia ja/tai jos sääntöjenvastaisuuden syynä on vakava puute jäsenvaltion tai hallinto- tai maksuviranomaisten hallinnointi- tai valvontajärjestelmissä.

Kaikista nettokorjauksien johdosta komissiolle takaisin maksettavista määristä peritään korkoa päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 4 kohdan ja tämän päätöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

⁽¹⁾ Ks. myös 2.3 kohta (2 %:n korjaus).

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 20 päivänä tammikuuta 2006,

neuvoston päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien sekä Euroopan pakolaisrahastosta myönnetyn yhteisrahoituksen avulla toteutettujen hankkeiden yleis- ja taloushallintoa koskevien sääntöjen osalta

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 51/3)

(Ainoastaan englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, latvian-, liettuan-, portugalin-, puolan-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, slovakin-, sloveenin-, suomen-, tšekin-, unkarin- ja vironkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(2006/401/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010 ⁽¹⁾ 2 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/904/EY ja erityisesti sen 13 artiklan 5 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan pakolaisrahastosta (jäljempänä 'rahasto') myönnettävien tukien moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi olisi laadittava yhteiset suuntaviivat yhteisrahoitettavien toimien täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten tehtävien järjestämistä varten.
- (2) Sen varmistamiseksi, että yhteisön varoja käytetään moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti, olisi otettava käyttöön riittävän kirjausketjun takaavat hallinnointi- ja valvontajärjestelmät ja komissiolle olisi tarjottava apua tarkastusten toteuttamiseksi erityisesti pistokokein.
- (3) Yhteisön varojen tehokkaan ja asianmukaisen käytön varmistamiseksi olisi laadittava yhdenmukaiset perusteet tarkastuksille, joita jäsenvaltiot tekevät päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan mukaisesti.

(4) Sen varmistamiseksi, että päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan nojalla rahastosta haettavan tuen perusteena olevia menoilmoituksia käsitellään yhdenmukaisesti, olisi laadittava menoilmoituksen malli.

(5) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu päätökseen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.

(6) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti osallistuu päätökseen 2004/904/EY ja näin ollen myös tähän päätökseen.

(7) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu päätökseen 2004/904/EY eivätkä kyseinen päätös tai tämä päätös siten sido Tanskaa.

(8) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat direktiivin 2004/904/EY 11 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

I LUKU

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Tässä päätöksessä vahvistetaan päätöksen 2004/904/EY yksityiskohtaiset soveltamissäännöt Euroopan pakolaisrahastosta (jäljempänä 'rahasto') myönnettyjen ja jäsenvaltioiden hallinnoimien tukien hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä varten sekä tukien yleis- ja taloushallintoa koskevat säännöt.

⁽¹⁾ EYVL L 381, 28.12.2004, s. 52.

2 artikla

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

- 1) 'vastuuviranomaisella' jäsenvaltion hallintoyksikköä tai kansallista julkishallinnon laitosta, jonka jäsenvaltio on nimenyt päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

- 2) 'valtuutetulla viranomaisella' julkishallinnon laitosta tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaan toimivaa, julkisen palvelun tehtävää suorittavaa yksityisoikeudellista laitosta, jolle vastuuviranomainen siirtää kaikki täytäntöönpanotehtävänsä tai osan niistä päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan 1 kohdan nojalla;
- 3) 'todentamisviranomaisella' vastuuviranomaisen hyväksyvistä osastosta ja mahdollisesta valtuutetusta viranomaisesta toiminnallisesti riippumatonta henkilöä tai osastoa, jonka

jäsenvaltio on nimennyt päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan 2 kohdan nojalla todentamaan menoilmoitukset;

- 4) 'tarkastusviranomaisella' vastuuviranomaisen hyväksyvistä osastosta ja mahdollisesta valtuutetusta viranomaisesta toiminnallisesti riippumatonta henkilöä tai osastoa, jonka jäsenvaltio on nimennyt päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla huolehtimaan toimien tarkastuksista ja tilintarkastuksista.

II LUKU

HALLINNOINTI- JA VALVONTAJÄRJESTELMÄT

3 artikla

Yleisperiaatteet

Jäsenvaltioiden perustamissa hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä on määrättävä seuraavista asioista:

- 1) hallinnoinnista ja valvonnasta vastaavien laitosten ja/tai henkilöiden tehtävien selkeä määrittely ja tehtävien selkeä jakautuminen kunkin laitoksen sisällä;
- 2) hallinnoinnista, valvonnasta ja menojen todentamisesta vastaavien laitosten, osastojen ja/tai henkilöiden tehtävien selkeä erottaminen toisistaan;
- 3) riittävät resurssit kullekin laitokselle tai osastolle sille osoitettujen tehtävien suorittamiseksi rahastosta rahoitettavien toimien täytäntöönpanokaudella;
- 4) vastuuviranomaisen ja mahdollisen valtuutetun viranomaisen tehokkaat sisäiset valvontajärjestelyt;
- 5) atk-muodossa olevat luotettavat järjestelmät tilinpitoa, seuranta ja rahoitusvelvitystä varten;
- 6) tehokas raportointi- ja seurantajärjestelmä, jos tehtävien suorittaminen on delegoitu;
- 7) yksityiskohtaiset menettelyoppaat tehtävien suorittamiseksi;
- 8) tehokkaat järjestelyt järjestelmän toiminnan tarkastamiseksi;
- 9) riittävän kirjausketjun takaavat järjestelmät ja menettelyt;
- 10) sääntöjenvastaisuuksia ja aiheettomasti maksettujen määrien takaisinperintää koskevat raportointi- ja seurantamenettelyt.

4 artikla

Viranomaisten nimeäminen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä seuraavat viranomaiset:
  - vastuuviranomainen,

- todentamisviranomainen,
- tarkastusviranomainen.

2. Mainittujen viranomaisten on toimittava täysin asianomaisen jäsenvaltion institutionaalisten, oikeudellisten ja taloudellisten järjestelmien mukaisesti, ja jäsenvaltion on määrättävä kaikista näiden viranomaisten keskinäisiä yhteyksiä koskevista järjestelyistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän päätöksen säännösten soveltamista.

3. Kaikki hallinnointi-, todentamis- ja tarkastustehtävät tai osa niistä voidaan antaa saman laitoksen tehtäväksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 artiklan 2 kohdan säännösten soveltamista.

5 artikla

Vastuuviranomainen

1. Vastuuviranomainen on vastuussa rahaston tukea saavien monivuotisten ja yksivuotisten ohjelmien tehokkaasta, toimivasta ja asianmukaisesta hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta ja erityisesti:

- a) monivuotisen ohjelman esittämisestä komissiolle liitteessä 1 määritellyn mallin mukaisesti;
- b) vuosiohjelman esittämisestä komissiolle liitteessä 2 määritellyn mallin mukaisesti;
- c) sen varmistamisesta, että rahoitettavat hankkeet valitaan päätöksen 2004/904/EY 14 ja 20 artiklassa vahvistettujen edellytysten ja perusteiden mukaisesti sekä tämän päätöksen 10 artiklassa vahvistettuja vakiomenettelyjä noudattaen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavissa yhteisön ja kansallisissa säännöissä määriteltyjen lisäperusteiden soveltamista;
- d) toimien tehokkaan yleis-, sopimus- ja rahoitushallinnoinnin varmistamisesta tämän päätöksen 11 artiklassa vahvistettuja vakiomenettelyjä noudattaen;
- e) maksutapahtumien laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistamisesta.

2. Vastuuviranomaisen on otettava käyttöön menettelyt sen varmistamiseksi, että kaikki riittävän kirjausketjun edellyttämät, menoihin ja tarkastuksiin liittyvät asiakirjat säilytetään 9 artiklan vaatimusten mukaisesti.

3. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että tarkastusviranomainen saa käyttöönsä kaikki tarvittavat tiedot käytetyistä hallinnointimenettelyistä ja rahastosta yhteisrahoitusta saaneista hankkeista päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjen tarkastusten tekemistä varten.

4. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että todentamisviranomainen saa tehtäviensä suorittamista varten käyttöönsä kaikki tarvittavat tiedot käytetyistä hallinnointimenettelyistä, rahastosta yhteisrahoitusta saaneista hankkeista ja tarkastusviranomaisen tekemien tarkastusten tuloksista.

5. Komissio maksaa tuet vastuuviranomaiselle, joka on vastuussa tukien maksamisesta tuensaajille. Vastuuviranomaisen on esitettävä komissiolle liitteen 5 mukaisesti laaditut maksupyyntöt, joihin on tarvittaessa liitettävä liitteessä 3 esitetyn mallin mukainen väliselvitys tai liitteessä 4 esitetyn mallin mukainen loppuselvitys, sekä liitteen 6 mukaisesti laadittu, todentamisviranomaisen todentama menoilmoitus.

6. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että rahastosta yhteisrahoitettujen toimien täytäntöönpanosta ja arvioinnista esitetään selvitykset päätöksen 2004/904/EY 28 artiklassa määritellyssä aikataulussa.

6 artikla

Vastuuviranomaisen suorittama tehtävien delegointi

Jos kaikki vastuuviranomaisen tehtävät tai osa niistä delegoidaan valtuutetulle viranomaiselle, vastuuviranomaisen on määritettävä yksityiskohtaisesti delegoitavien tehtävien laajuus ja laadittava tehtävien täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset menettelyt 3 artiklassa esitettyjen edellytysten mukaisesti.

Menettelysäännöissä on määrättävä muun muassa, että vastuuviranomaiselle on toimitettava säännöllisesti tietoa delegoitujen tehtävien asianmukaisesta suorittamisesta ja kuvaus käytetyistä menetelmistä.

Vastuuviranomaisen on annettava delegoidut tehtävät tiedoksi valtuutetulle viranomaiselle, ja tämän on annettava ilmoitus tehtävien vastaanottamisesta.

7 artikla

Tarkastusviranomainen

1. Tarkastusviranomainen on vastuussa päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjen tarkastusten järjestämisestä kansainvälisten normien mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin on sisällyttävä riskianalyysin perusteella yhteisrahoitetuista hankkeista valittu olennainen otos, joka edustaa vähintään 10 prosenttia kunkin vuosiohjelman tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Otantamenetelmän on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- siihen on sisällyttävä asianmukainen valikoima erityyppisiä ja -kokoisia hankkeita;
- siinä on otettava huomioon kansallisissa tai yhteisön tarkastuksissa havaitut riskitekijät ja kustannushyötysuhde ottaen huomioon aiemmin tehdyt tarkastukset;
- on varmistettava, että 25 artiklassa määriteltyjen tarkastusten tekemiseksi käytetyllä otantamenetelmällä valitaan hankkeita, jotka muodostavat edustavan otoksen perusjoukosta kussakin vuosiohjelmassa.

3. Tarkastuksia tehdessään tarkastusviranomaisen on todennettava:

- hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tehokas soveltaminen sekä mahdolliset puutteet ja niiden vakavuus;
- kirjausketjun riittävyys;
- että riittävän suuri osa kirjanpitoasiakirjoista vastaa vastuuviranomaisen, mahdollisen valtuutetun laitoksen, lopullisten tuensaajien ja tapauksen mukaan muiden hankkeen toteutuksessa mukana olevien organisaatioiden tai yritysten hallussa olevia tositteita;
- että menonerät vastaavat komission päätöksessä K(2006) 51 lopull./1 vahvistettuja tukikelpoisuusvaatimuksia, kansallisessa valintamenettelyssä vahvistettuja vaatimuksia, avustus-sopimuksen tai tuen myöntämispäätöksen määräyksiä ja tosiasiallisesti toteutettuja toimia;
- että hankkeen kohde tai aiottu kohde vastaa päätöksen 2004/904/EY 4–7 artiklassa vahvistettuja tavoitteita ja hyödyttää päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa määriteltyjä kohderyhmiä;
- että yhteisön rahoitusosuudet ovat päätöksen 2004/904/EY 20 artiklassa ja muissa sovellettavissa yhteisön säännöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisia ja että ne maksetaan tuensaajille ilman vähennyksiä tai viivytyksiä;
- että asianmukainen yhteisrahoitus on todella annettu käyttöön.

4. Päätöksen 2004/904/EY 28 artiklan 2 kohdassa määritellyn vuosiohjelman loppuselvitykseen on sisällyttävä kaikkien tarkastusviranomaisen tekemien tarkastusten tulokset sekä kuvaus toimista, joihin vastuuviranomainen on ryhtynyt korjataksseen havaitut poikkeavuudet ja sääntöjenvastaisuudet.

8 artikla

Todentamisviranomainen

Todentamisviranomainen on vastuussa vastuuviranomaisen laatimien menoilmoitusten todentamisesta päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan ja liitteessä 6 vahvistetun mallin mukaisesti.

Todistuksessa on varmennettava, että:

- 1) menoilmoitus on todenmukainen ja laadittu luotettavan kirjanpitojärjestelmän ja todennettavissa olevien tositteiden perusteella;
- 2) ilmoitetut menot ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia ja aiheutuneet vuosiohjelmaan sovellettavien perusteiden mukaisesti rahoitettaviksi valituista hankkeista, jotka ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia;
- 3) todentamisviranomainen on saanut tehtäviensä suorittamista varten vastuuviranomaiselta riittävät tiedot käytetyistä hallinnointimenetelyistä, rahastosta yhteisrahoitusta saaneista hankkeista ja menoilmoitukseen sisältyvien menojen tarkastuksesta;
- 4) kaikkien tarkastusviranomaisen tekemien tarkastusten tulokset on otettu asianmukaisesti huomioon;
- 5) havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi aiheuttomasti maksetuiksi todetut yhteisön varat on peritty takaisin, tarvittaessa korkoineen, vähentämällä määrät asianmukaisesti menoilmoituksista.

9 artikla

Kirjausketju

1. Jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien on taattava riittävä kirjausketju.

2. Kirjausketjua pidetään riittävänä, jos sen avulla voidaan
  - a) täsmäyttää komissiolle ilmoitetut todennetut menoilmoitukset vastuuviranomaisen ja mahdollisen valtuutetun viranomaisen eri hallintotasoilla ja lopullisten tuensaajien tasolla tehtyihin yksittäisiin menokirjauksiin ja säilytettyihin tositteisiin;
  - ja
  - b) tarkastaa rahastosta myönnettyjen yhteisön varojen myöntäminen ja siirto sekä muut hankkeen rahoituslähteet.
3. Vastuuviranomaisen on otettava käyttöön menettelyt sen varmistamiseksi, että kaikkien Euroopan pakolaisrahastosta suoritettuihin maksuihin liittyvien asiakirjojen säilytyspaikka tunnetaan ja että nämä asiakirjat voidaan toimittaa tarkastettavaksi seuraavien tahojen pyynnöstä:
  - a) tarkastusviranomainen,
  - b) todentamisviranomainen,
  - c) Euroopan komission, muun muassa Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan tilintarkastustuomioistuinten virkamiehet ja valtuutetut edustajat.
4. Vastuuviranomaisen on pidettävä komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuinten saatavilla kaikki tositteet eli kyseisen hankkeen kustannuksiin ja valvontaan liittyvät asiakirjat joko alkuperäisinä tai oikeaksi todistettuina jäljennöksinä yleisesti hyväksytyillä tietovälineillä viiden vuoden ajan komission suorittamasta kunkin vuosiohjelman loppuerän maksusta. Kyseisen määräajan laskeminen keskeytyy mahdollisen oikeuskäsittelyn ajaksi tai komission perustellusta pyynnöstä.

III LUKU

VASTUUVIRANOMAISEN TOTEUTTAMAA HANKKEIDEN YLEIS- JA TALOUSHALLINTOA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

10 artikla

Valinta- ja myöntämismenettelyt

Rahaston yhteisrahoitusta saavien hankkeiden valitsemiseksi vastuuviranomaisen on otettava käyttöön yksityiskohtaiset menettelyt, joiden on katettava muun muassa:

- a) valinta- ja myöntämismenettelyjen järjestäminen noudattaen seurattavuuden ja tasapuolisen kohtelun periaatteita ja tapauksen mukaan sovellettavia julkisia hankintoja koskevia sääntöjä samalla kun toteutetaan kaikki tarpeelliset toimenpiteet mahdollisten eturistiriitojen välttämiseksi;
- b) ehdotuspyyntöjen ja tarjouskilpailujen julkaiseminen käyttäen soveltuvia kansallisia ja alueellisia kanavia;

- c) yhteisrahoitushakemusten vastaanottaminen, vastaanottotodistusten antaminen, hakemusten rekisteröinti ja arkistointi;
- d) hakemusten arviointi niiden muodon, laadun ja talousarvion kannalta ehdotuspyynnöissä tai tarjouskilpailuissa määritettyjen perusteiden mukaisesti;
- e) kokousten ja yhteydenpidon järjestäminen valinta- tai arviointilautakuntien kanssa;
- f) asianmukaisten laitosten kuuleminen sen suhteen, täydentävätkö ehdotetut toimet muita alueellisia, kansallisia ja yhteisön rahoitusvälineitä;

- g) hankkeiden valintaa koskevan päätöksen tekeminen tarkoituksenmukaisella vastuuviranomaistasolla;
- h) valinta- ja myöntämismenettelyn tulosten julkaiseminen;
- i) valintamenettelyn tulosten ilmoittaminen ja valintapäätöksen selittäminen kirjallisesti kullekin hakijalle.
- e) maksupyyntöjen vastaanottamis-, tarkastus- ja vahvistusedellytykset sekä menojen hyväksymis-, maksu- ja kirjaamisenmenettelyt;
- f) käyttämättömien tai muihin kuin tukikelpoisiin menoihin käytettyjen varojen periminen takaisin.

2. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa sopimuksissa tai avustussopimuksissa on määriteltävä muun muassa:

11 artikla

Toimien yleis-, sopimus- ja rahoitushallinnointia koskevat menettelyt

1. Vastuuviranomaisen on vahvistettava toimien hallinnointia varten yksityiskohtaiset menettelyt, joiden on sisällettävä muun muassa seuraavat:

- a) sopimusten, avustussopimusten ja muiden vastaavien oikeudellisten asiakirjojen allekirjoittaminen valittujen tuensaajien kanssa;
- b) sopimusten ja niihin tehtyjen muutosten seuranta ottamalla käyttöön järjestelmä, jolla varmistetaan hankkeiden hallinnollinen seuranta (kirjeenvaihto, muutosten tekeminen ja muistutuskirjeiden lähettäminen ja niiden seuranta, selvitysten vastaanottaminen ja käsittely, jne.);
- c) hankkeiden toiminta- ja rahoitus selvitysten tarkastelu ja yhteisrahoitettujen tuotteiden ja palvelujen toimittamisen tarkastaminen tarvittaessa myös paikalla;
- d) ilmoitettujen hankemenojen todenperäisyyden tarkastaminen ja sen tarkastaminen, että kyseiset menot täyttävät päätöksessä K(2006) 51 lopull./1 ja kansallisissa säännöissä vahvistetut edellytykset;

a) avustuksen määrä ja enimmäisprosenttiosuus suhteessa hankkeen tukikelpoisiin kustannuksiin ja kokonaiskustannuksiin;

b) tuetun hankkeen yksityiskohtainen kuvaus ja aikataulu;

c) hankkeen talousarvio ja rahoitussuunnitelma;

d) aikataulu ja sopimuksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset (selvitysten esittämistä koskevat velvoitteet, muutokset, sopimuksen päätyminen jne, ...);

e) tukikelpoisten kustannusten määritelmä;

f) avustuksen maksamiseen liittyvät edellytykset ja kirjanpito vaatimukset.

3. Vastuuviranomaisen on otettava käyttöön järjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata ja säilyttää atk-muodossa yksityiskohtaiset kirjanpito tiedot kustakin vuosiohjelman kuuluvasta hankkeesta, ja sen on huolehdittava hankkeiden toteuttamista koskevien riittävien tietojen keräämisestä varainhoitoa, seuranta, valvontaa ja arviointia varten.

LUKU IV

VALVONTA

12 artikla

Jäsenvaltioiden velvollisuudet

1. Jäsenvaltiot ovat vastuussa rahastosta rahoitettujen toimien moitteettoman varainhoidon varmistamisesta ja menojen perustana olevien maksutapahtumien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Niiden on huolehdittava siitä, että vastuuviranomaiset ja mahdolliset valtuutetut viranomaiset, todentamisviranomaiset, tarkastusviranomaiset ja muut asianomaiset laitokset saavat asianmukaista ohjausta yhteisön varojen tehokkaan ja sääntöjenmukaisen käytön varmistavien hallinnointi- ja valvontajärjestelmien perustamisessa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3–11 artiklan vaatimukset täyttävät hallinnointi- ja valvontajärjestelmät on otettu käyttöön. Ne ovat vastuussa sen varmistamisesta,

että järjestelmät toimivat tehokkaasti koko sen ajan, kun rahastosta rahoitettavia toimia pannaan täytäntöön.

3. Tehdessään ehdotuksen vuoden 2005 ohjelmasta jäsenvaltion on toimitettava komissiolle kuvaus järjestelmästä, jotka kattavat vastuuviranomaisen ja mahdollisen valtuutetun viranomaisen sekä todentamisviranomaisen ja tarkastusviranomaisen organisaation ja menettelyt 3–11 artiklan vaatimusten mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on toimitettava päivitettyt kuvaukset hallinnointi- ja valvontajärjestelmästä, jos järjestelmiin ja menettelyihin tehdään merkittäviä muutoksia.

13 artikla

Komission velvollisuudet

1. Komissio tekee 12 kuukauden sisällä 12 artiklan 3 kohdassa säädetyn kuvauksen saamisesta asiakirja-analyysin jäsenvaltion käyttöön ottamille hallinnointi- ja valvontajärjestelmille sekä tarkastaa paikalla vastuuviranomaisen ja mahdollisen valtuutetun viranomaisen noudattamat täytäntöönpanomenettelyt, valvontajärjestelmät, kirjanpitoimenettelyt sekä hankintoja ja avustusten myöntämistä koskevat menettelyt. Komissio ilmoittaa jäsenvaltiolle järjestelmissä havaituista mahdollisista vajavuuksista tai puutteista sekä vaadituista korjaavista toimenpiteistä.

2. Komissio tarkastaa jäsenvaltioiden käyttöön ottamat menettelyt ja järjestelmät, jos niihin tehdään merkittäviä muutoksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta neuvoston päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan soveltamista.

14 artikla

Yhteistyö jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kanssa

1. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden nimeämien tarkastusviranomaisten kanssa niiden valvontasuunnitelmien ja tarkastusmenetelmien koordinoimiseksi ja vaihtaa viipymättä tietoja hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastusten tuloksista valvontaresurssien parhaan mahdollisen käytön varmistamiseksi ja työn tarpeettoman päällekkäisyyden välttämiseksi.

2. Komissio ja tarkastusviranomaiset tapaavat säännöllisesti vähintään kerran vuodessa tarkastellakseen yhdessä tarkastustuloksia, jotka sisältyvät päätöksen 2004/904/EY 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti esitettyihin vuotuisiin selvityksiin, ja vaihtaa mielipiteitä muista hallinnointi- ja valvontajärjestelmien parantamiseen liittyvistä seikoista.

V LUKU

EURON KÄYTTÖÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

15 artikla

Monivuotiset ohjelmat ja vuosiohjelmat

1. Päätöksen 2004/904/EY 16 artiklassa tarkoitetut monivuotisten ohjelmien ja vuosiohjelmien luonnokset on toimitettava komissiolle euromääräisinä.

2. Jos jäsenvaltion valuuttana ei ole euro sinä päivänä, jona se tekee ehdotuksen monivuotiseksi ohjelmaksi tai vuosiohjelmaksi, jäsenvaltion on esitettävä tämän päätöksen liitteisiin 1 ja 2 sisältyvät rahoitustiedot sekä euromääräisinä että kansallisessa valuutassa. Kansallisen valuutan muuntamiseen euroiksi käytetty valuuttakurssi on *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa julkaistu sitä edeltävän kuukauden viimeisen työpäivän valuuttakurssi, jona ehdotus monivuotiseksi ohjelmaksi tai vuosiohjelmaksi esitetään komissiolle.

16 artikla

Selvitykset, menoilmoitukset ja maksupyynnöt

1. Päätöksessä 2004/904/EY tarkoitetut väliselvitykset, loppuselvitykset, menoilmoitukset ja maksupyynnöt on toimitettava komissiolle euromääräisinä.

2. Jos jäsenvaltion valuuttana ei ole euro selvityksen esittämispäivänä, jäsenvaltio voi esittää tämän päätöksen liitteisiin 3, 4 ja 6 sisältyvät rahoitustiedot sekä euromääräisinä että kansallisessa valuutassa. Kansallisena valuuttana aiheutuneiden menojen muuntamiseen euroiksi käytetty valuuttakurssi on *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa julkaistu sitä edeltävän kuukauden viimeisen työpäivän valuuttakurssi, jona menot kirjataan vastuuviranomaisen tileille.

3. Jos jokin edeltävässä kohdassa vahvistettua muuntamismenettelyä soveltava jäsenvaltio siirtyy euron käyttöön, kyseistä menettelyä sovelletaan edelleen kaikkiin menoihin, jotka kirjataan vastuuviranomaisen tileille ennen päivämäärää, jona kansallisen valuutan ja euron välinen kiinteä muuntokurssi tulee voimaan.

VI LUKU

TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEEN

17 artikla

Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen

1. Vastuuviranomaisen on esitettävä komissiolle yhdeksän kuukauden sisällä rahaston yhteisrahoitusta koskevassa

vuotuisessa päätöksessä määritellystä tukikelpoisuuden päättämispäivästä seuraavat asiakirjat:

a) liitteessä 4 määritellyn mallin mukaisesti laadittu loppuselvytys vuosiohjelman toteuttamisesta;

- b) liitteessä 6 määritellyn mallin mukaisesti laadittu ja todentamismisviranomaisen todentama lopullinen menoilmoitus;
- c) tarkastusviranomaisen selvitys tehdyistä tarkastuksista;
- d) liitteessä 5 määritellyn mallin mukaisesti laadittu maksu- tai korvauspyyntö.

2. Edellä 1 kohdassa mainittu yhdeksän kuukauden määräaika keskeytyy, jos komissio on tehnyt päätöksen vuosiohjelman yhteisrahoitusta koskevien maksujen keskeyttämisestä päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 2 kohdan säännösten nojalla. Määräaika alkaa kulua uudelleen päivänä, jona päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu komission päätös annetaan tiedoksi jäsenvaltiolle.

3. Komissio ilmoittaa jäsenvaltiolle niiden menojen määrän, jotka hyväksytään rahoitettavaksi rahastosta, ja mahdolliset rahoitusoikeudet, jotka perustuvat ilmoitettujen menojen ja rahastosta rahoitettavaksi hyväksytyjen menojen eroavuuksiin, kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut 1 kohdassa tarkoitettuja asiakirjat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan säännösten soveltamista. Jäsenvaltion on esitettävä huomautuksensa kolmen kuukauden kuluessa.

4. Komissio päättää rahastosta rahoitettavien menojen määrän kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut jäsenvaltion huomautukset, ja perii takaisin lopullisesti hyväksytyjen menojen ja jäsenvaltiolle jo maksettujen määrien välisen erotuksen.

5. Jos vastuuviranomainen ei toimita 1 kohdassa vaadittuja asiakirjoja määräpäivään mennessä ja hyväksyttävässä muodossa, komissio peruuttaa automaattisesti rahaston yhteisrahoituksen yhteisrahoituspäätöksen kattamalta ajanjaksolta, antaa takaisinperintämääräyksen kaikista yhteisrahoituspäätöksen mukaisesti ennakkoon jo maksetuista määristä ja vapauttaa maksusitoumuksesta kaikki jäljellä olevat maksamattomat määrät.

6. Edellä 5 kohdassa esitetty automaattinen yhteisrahoituksen peruttamista koskeva menettely keskeytetään kyseisiin hankkeisiin liittyvän määrän osalta, jos jäsenvaltiossa on käynnissä sellaisia oikeudellisia menettelyjä tai hallinnollisia muutoksenhakuja, joilla on lykkäävä vaikutus, silloin kun 1 kohdassa mainitut asiakirjat olisi pitänyt toimittaa. Jäsenvaltion on annettava toimittamassaan osittaisessa loppuselvityksessä yksityiskohtaiset tiedot kyseisistä hankkeista ja toimitettava komissiolle kuuden kuukauden välein selvitykset hankkeiden edistymisestä. Jäsenvaltion on toimitettava näiden hankkeiden osalta 1 kohdassa mainitut asiakirjat kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun oikeudelliset menettelyt tai hallinnolliset muutoksenhaut on saatettu loppuun.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

18 artikla

Loppusäännökset

Jäsenvaltiot voivat soveltaa tätä päätöstä tiukempia kansallisia valvontasäännöksiä.

19 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle, Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Viron tasavallalle, Helleenien tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle,

Irlannille, Italian tasavallalle, Kyproksen tasavallalle, Latvian tasavallalle, Liettuan tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Unkarin tasavallalle, Maltan tasavallalle, Alankomaiden kuningaskunnalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Portugalin tasavallalle, Slovenian tasavallalle, Slovakian tasavallalle, Suomen kuningaskunnalle, Ruotsin kuningaskunnalle sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä tammikuuta 2006.

Komission puolesta
Franco FRATTINI
Komission varapuheenjohtaja

LIITE 1

EUROOPAN PAKOLAISRAHASTO

ALUSTAVA MONIVUOTINEN OHJELMA (2005–2007)

1. JÄSENVALTIO

.....

2. EPR:N PERUSTAMISESTA TEHDYN PÄÄTÖKSEN 13 ARTIKLASSA TARKOITETTU VASTUUVIRANOMAINEN (JÄSENVALTION HALLINTOYKSIKKÖ TAI KANSALLINEN JULKISHALLINNON LAITOS)

Päätöksen 2004/904/EY 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen

Nimi: .....

Osoite: .....

Vastuuhenkilön nimi: .....

Yhteys henkilö: .....

Yhteys henkilön asema: .....

Puhelin: .....

Faksi: .....

Sähköposti: .....

Päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtuutettu viranomainen (tarvittaessa)

(Liitteenä on esitettävä virallinen asiakirja, jolla vastuuviranomainen on delegoinut vastuun EPR:n toimien toteuttamisesta valtuutetulle laitokselle)

Nimi: .....

Osoite: .....

Vastuuhenkilön nimi: .....

Yhteys henkilö: .....

Yhteys henkilön asema: .....

Puhelin: .....

Faksi: .....

Sähköposti: .....

3. TILANNE JÄSENVALTIOSSA

Kuvatkaa maassanne vallitsevaa tilannetta päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa tarkoitettujen kohderyhmien vastaanottojärjestelyjen, turvapaikkamenettelyjen, kotouttamisen ja vapaaehtoisen paluun alalla. Kuvauksen tulisi sisältää ainakin seuraavat seikat:

- 1) yleiskatsaus 3 artiklassa tarkoitettujen kohderyhmien tilanteesta vuodesta 2003 lähtien sekä suppea selvitys turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden sosiaalisista oloista (**ja tarvittaessa uudelleensijoittamisesta**);

- c) Neuvoston asetus (EY) N:o 407/2002 ⁽¹⁾, annettu 28 päivänä helmikuuta 2002, tietyistä säännöistä Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailemista varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2725/2000 täytäntöönpanemiseksi.
- d) Neuvoston direktiivi 2001/55/EY ⁽²⁾, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun myöntämiseksi tilanteissa, joissa jäsenvaltioiden alueelle tulee suuri määrä siirtymään joutuneita henkilöitä, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakamisen edistämiseksi.
- e) Neuvoston direktiivi 2003/9/EY ⁽³⁾, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista.
- f) Neuvoston direktiivi 2003/86/EY ⁽⁴⁾, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, oikeudesta perheenyhdistämiseen; pakolaisia koskevien säännösten osalta.
- g) Neuvoston direktiivi 2004/83/EY ⁽⁵⁾, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä.

Painopiste 2

Valmistellaan niiden periaatteiden ja toimenpiteiden täytäntöönpanoa, jotka mainitaan vuonna 2005 annettavassa neuvoston direktiivissä pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevista menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista.

⁽¹⁾ EYVL L 62, 5.3.2002, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12.

⁽³⁾ EUVL L 31, 6.2.2003, s. 18.

⁽⁴⁾ EUVL L 251, 3.10.2003, s. 12.

⁽⁵⁾ EUVL L 304, 30.9.2004, s. 12.

7. OHJEELLINEN RAHOITUSSUUNNITELMA

Esittää ohjeellinen rahoitussuunnitelma, jossa täsmennetään kunkin vuoden ja toimen osalta rahaston ehdotettu rahoitusosuus sekä julkisista ja/tai yksityisistä lähteistä saatavan yhteisrahoituksen kokonaismäärä.

Ohjeellinen rahoitussuunnitelma (monivuotinen suunnitelmakausi — 3 vuotta)

		Julkinen rahoitus				Yksityinen	Yhteensä
		Yhteisö (EPR)	Valtio	Alueet	Paikallisviranomaiset		
Vastaanotto- ja turvapaikka-menettelyt	Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Kotouttaminen	Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Vapaaehtoinen paluu	Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Tekninen apu	Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

8. EUROOPAN PAKOLAISRAHASTON YHTEISRAHOITUKSEN NÄKYVYYS

Euroopan pakolaisrahaston myöntämästä rahoituksesta on ilmoitettava näkyvästi kaikkien ohjelman perusteella rahoitettavien toimien yhteydessä. Rahoituksesta voidaan tiedottaa mm. seuraavilla tavoilla:

- Sijoittamalla EU:n tunnus ja ilmoitus EPR:n yhteisrahoituksesta kaikkeen kansallisen ohjelman täytäntöönpanosta vastaavan kansallisen vastuuviranomaisen tuottamaan materiaaliin (hankkeita koskevat ehdotuspöytäkirjat, ohjeet, hakulomakkeet, hakijoille lähetettävät kirjeet jne.).
- Ilmoittamalla kaikille hankkeiden edunsaajille EPR:n yhteisrahoituksesta.
- Sijoittamalla EU:n tunnus kaikkiin hanketta varten hankittuihin laitteisiin ja varusteisiin.
- Sijoittamalla EU:n tunnus ja ilmoitus EPR:n yhteisrahoituksesta erilaisiin PR-tuotteisiin, esittelylehtiin, kirjepaperiin jne.

- Sijoittamalla EU:n tunnus ja ilmoitus EPR:n yhteisrahoituksesta edunsaajien tiloihin (esim. toimistojen seinille, sisäänkäyntiauloihin jne.).
- Kertomalla yleisölle EPR:n yhteisrahoituksesta silloin kun hankkeita käsitellään seminaareissa tai konferensseissa.

EPR:n yhteisrahoituksesta on ilmoitettava seuraavaa ilmaisua käyttäen: "Euroopan pakolaisrahasto osallistuu hankkeen rahoittamiseen".

EU:n tunnus on saatavilla Internet-osoitteessa: http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/index_fi.htm

Jos julkaisussa mainitaan EPR:n yhteisrahoitus, on täsmennettävä, että tekijä on yksin vastuussa julkaisussa esitetyistä näkemyksistä ja että komissio ei vastaa tietojen perusteella tehdyistä päätelmistä.

---

*Vuoden 2005 alustavan ohjelman**Liite (i)***Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä, jonka jäsenvaltio on ottanut käyttöön EPR II:n toteuttamista varten**

Koska jäsenvaltiot vastaavat päätöksen 2004/904/EY 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti niiden hankkeiden hallinnoinnista, jolle EPR myöntää tukea, pyydämme teitä kuvaamaan täytäntöönpanojärjestelmiä, jotka on otettu käyttöön seuraavia tarkoituksia varten: a) toimien koordinoinnin ja johdonmukaisuuden varmistaminen, b) hankkeiden valinta ja valintaprosessin seurattavuuden varmistaminen ja c) hankkeiden hallinnointi, seuranta, tarkastus, arviointi ja tilintarkastus.

Täytäntöönpanojärjestelmän on oltava niiden soveltamissääntöjen mukainen, jotka komissio antaa päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Kuvatkaa täytäntöönpanojärjestelmää tässä liitteessä olevan kyselylomakkeen avulla. Liittäkää täytetty lomake vuoden 2005 ohjelmaa koskevaan ehdotukseenne.

Huomatkaa, että komissiolle on toimitettava päivitetty kuvaus hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä, jos järjestelmiin ja menettelyihin tehdään merkittäviä muutoksia.

Päivämäärä:
----

1. TOIMINTAKEHYS

1.1 **Oikeudellinen kehys**

(Kansalliset säännökset ja määräykset, joita sovelletaan Euroopan pakolaisrahaston hallinnointi- ja valvontamenettelyissä)

Kansallinen lainsäädäntö, jota sovelletaan Euroopan pakolaisrahaston hallinnoinnissa

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

EPR:n hallinnointia varten hyväksytyt erityiset kansalliset säännöt

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

1.2 **Vastuuviranomainen ja valtuutettu laitos**

Päätöksen 2004/904/EY 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen

(Liittääkää mukaan virallinen todistus, joka osoittaa kyseisen julkishallinnon laitoksen olevan "vastuuviranomainen" Euroopan pakolaisrahaston hallinnoinnissa)

Nimi: .....

Osoite: .....

Vastuuhenkilön nimi: .....

Yhteyshenkilö: .....

Yhteyshenkilön asema: .....

Puhelin: .....

Faksi: .....

Sähköposti: .....

Tehtävät	Yksiköt/osastot/vastuuhenkilöt
Maksuhakemusten/laskujen vastaanotto	
Maksuhakemusten/laskujen tarkastelu	
Maksujen hyväksyminen	
Hankkeiden valvonta ⁽¹⁾	
Maksujen suorittaminen	
Tarjouskilpailujen valmistelu ja julkaiseminen	
Tarjousten vastaanotto ja kirjaaminen	
Tarjousten hallinnollinen tarkastelu	
Tarjousten taloudellinen tarkastelu	
Tarjousten tekninen tarkastelu	
Tarjouskilpailun ratkaisumenettely	
Sopimusten allekirjoittaminen	
Vuotuisen täytäntöönpanoselvityksen valmistelu	
Euroopan komissiolle toimitettavien menoilmoitusten valmistelu	
Euroopan komissiolle toimitettavien maksuhakemusten valmistelu	
Jäsenvaltion maksuhakemusten lähettäminen Euroopan komissiolle	
Hallinnointijärjestelmien tarkastus ⁽²⁾	
Arviointi ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Ilmoittakaa tarvittaessa ulkopuoliset konsultit.

⁽²⁾ Huomautus: vastuuviranomaisen valvontatarkoituksessa (25 artiklan a alakohta) suorittamat tai sen vastuulla suoritettut tarkastukset (ulkopuolinen tarkastaja, julkishallinnon laitos), jotka eivät liity suoraan hankkeiden päivittäisen hallinnonin seurantaan (analyysi ja päätöksenteko, maksuhakemukset), jne.

3.2 Tehtävien eriyttäminen

(Jos hallinnointi, maksuliikenne ja valvonta suoritetaan samassa yksikössä (osastossa), selittäkää, kuinka nämä tehtävät on selkeästi eriytetty toisistaan)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EPR:n tulojen ja menojen kirjaaminen tileihin

3.2.1 Kirjanpitojärjestelyt

Miten EPR:n maksusuoritukset kirjataan?

Oma budjettikohta jäsenvaltion talousarviossa

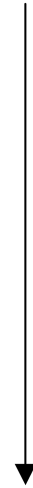
Talousarvion ulkopuoliset erät

Erityinen pankkitili

Muu (mikä): .....

3.2.2 Varojen siirtäminen jäsenvaltion pankkitililtä lopullisen edunsaajan tilille

Taso	Tilinhaltijan nimi	Vastuuhenkilö
EY:n maksamien varojen saapuminen jäsenvaltion tilille		
Lopullinen edunsaaja		

Onko Euroopan pakolaisrahaston maksusuoritusten hyväksymismenettely jäsenvaltion tavanomaisen budjettimenettelyn mukainen?

Kyllä   Ei

Jollei ole, kuvaile eroja ja syitä tähän.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2.3 (Mahdolliset) säännöt, joita sovelletaan Euroopan pakolaisrahaston määrärahojen ja julkisista varoista tulevan kansallisen yhteisrahoituksen siirtämiseen vuodelta toiselle

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. HALLINNOINTIMENETTELY – MENETTELYTAPOJEN KUVAUS

4.1 Monivuotisten ja yksivuotisten ohjelmien laatiminen

Kuka valmistelee komissiolle esitettävät monivuotiset ja yksivuotiset ohjelmat?

.....

.....

.....

.....

Miten rahoitussuunnitelmat sisällytetään ohjelmiin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ollaanko monivuotisen työohjelman valmistelun aikana yhteydessä asianomaisiin yhteistyökumppaneihin tai vuosiohjelmien valmistelun aikana mahdollisiin edunsaajiin (kiinnostuksenilmaisupyynnöt, ehdotuspyynnöt tai tarjouskilpailut)?

.....

.....

.....

.....

4.2 Ehdotuspyynnöt ja ehdotusten valinta/tarjouskilpailumenettelyt

Onko vastuuviranomainen/valtuutettu laitos laatinut asiakirjoja (käsikirjoja, yleiskirjeitä, toimintaoppaita), joissa vahvistetaan jäljempänä kuvatut menettelyt?

Kyllä Ei

4.2.1 Ehdotuspyyntöjen/tarjouskilpailujen käynnistäminen

— Ehdotuspyyntöjen/tarjouskilpailujen valmistelu ja vahvistaminen

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)	Liiteasiakirjat
			Vuosi 2005 –ehdotuspyynnöt (myös hakulomakkeet); tarjouskilpailut

— Mitä tahoja kuullaan ennen ehdotuspyynnön/tarjouskilpailun julkistamista?

- Muita osastoja
- Muita kansallisia viranomaisia
- Euroopan komissiota
- Muita (mitä): .....

4.2.2 Ehdotuspyyntöjen/tarjouskilpailujen julkaiseminen

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

- julkaisukanavat:
- kansallinen virallinen lehti ja *Euroopan unionin virallinen lehti* (jos tätä edellytetään hankintamenettelyissä)
  - erityinen Internet-sivusto
  - yleinen lehdistö
  - erikoisalojen lehdet
  - esitteet ja lehtiset
  - muulla tavalla (miten) .....

4.2.3 Hakijoiden auttaminen ehdotusten/tarjousten valmistelussa (esim. ehdotuspyyntöä/tarjouskilpailua selventävät asiakirjat tai palvelut, kuten hakuoppaat)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)	Liiteasiakirjat
			Valmiit asiakirjat tai luonnokset

4.2.4 Ehdotusten/tarjousasiakirjojen vastaanotto ja kirjaaminen

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

- Ehdotuksen/tarjouksen vastaanotto vahvistetaan:
- vastaanottotodistuksella
  - kirjeellä/faksilla/sähköpostilla
  - muulla tavalla (miten): .....
  - ei vahvistusta
- Tarkastetaan asiakirjojen lähettämiseen/vastaanottamiseen liittyvien määräaikojen noudattaminen ja se, että kaikki vaaditut ehdotus-/tarjousasiakirjat on liitetty mukaan:

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

4.2.5 Ehdotusten/tarjousasiakirjojen tarkastelu

a) Hallinnollinen tarkastelu

(tiedot hakijoista, tukikelpoisuusperusteiden tarkastaminen, jne.)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

b) Tekninen tarkastelu

(ehdotuspöytäkirjoissa/tarjousertelmissä määriteltyjen valinta- ja myöntämisperusteiden perusteella)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

Onko tarkat valinta- ja myöntämisperusteet määritelty?

Kyllä Ei

Jos on, onko ne vahvistettu jossakin asiakirjassa (arvioinnissa käytettävät tarkastusluettelot, tms.)?

Kyllä Ei

c) Taloudellinen tarkastelu

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

Onko tarkat arviointiperusteet (vertailuarvot/enimmäismäärä menolajin mukaan) määritelty?

Kyllä Ei

Jos on, onko ne vahvistettu jossakin asiakirjassa (tarkastusluettelot, tms.)?

Kyllä Ei

4.2.6 Suhde muihin Euroopan yhteisön aloitteisiin tai ohjelmiin

Tarkastetaanko rahoitettavien toimien/hankkeiden mahdolliset päällekkäisyydet esimerkiksi EQUAL-aloitteesta tai muusta yhteisöaloitteesta tai -ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden kanssa?

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

4.2.7 Ehdotusten/tarjousten arviointi ja valinta

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

(Jätettyjen ehdotusten/tarjousten arvioijat (sisäinen arviointi, ulkopuoliset arvioijat, arviointikomitea)

.....

.....

.....

.....

.....

4.2.8 Ehdotusten/tarjousten hyväksymis- tai hylkäämispäätös

Kuka tekee virallisen päätöksen ehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä?

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

4.2.9 Tiedottaminen ehdotusten/tarjousten hylkäämisestä

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

Lähetetäänkö hakijalle/tarjoajalle kirje, jossa kerrotaan ehdotuksen hylkäämisestä?

Kyllä Ei

Kerrotaanko kirjeessä hylkäämisen syyt?

Kyllä Ei

4.2.10 Hankkeen hyväksyminen/rahoituspäätös/tarjouskilpailun ratkaiseminen

Valittujen hankkeiden kirjanpitojärjestelyt

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)

Kuka allekirjoittaa tukisopimuksen/tarjouskilpailun ratkaisupäätöksen vastuuviranomaisen/valtuutetun laitoksen puolesta?

(Liittääkään mukaan mallisopimus ja edunsaajille lähetettävät malliraportit)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyopas, tarkastusluettelot tms.)	Liiteasiakirjat
			Tukisopimusten mallit

4.3 Avustusten hallinnointi ja maksu

4.3.1 Tuen maksuehdot, jotka on määritelty edunsaajan kanssa tehtävässä tukisopimuksessa

Tuen maksaminen	Määrä (% kokonaismäärästä)	Maksuehdot (raportit, jotka edunsaajien on toimitettava)	Arvioitu päivämäärä (hankkeen toteuttamisaikataulun mukaan)
Ensimmäinen ennakkomaksu			
Toinen ennakkomaksu			
Loppusumma			

Onko edunsaajia varten laadittu väli- ja loppuraporttien malleja? (Liittää mallit mukaan)

Kyllä Ei

Onko edunsaajia varten laadittu rahoitus selvitys- ja maksuhakemusmalleja? (Liittää mallit mukaan)

Kyllä Ei

4.3.2 Hankkeiden täytäntöönpanon seuranta

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettely- pas, tarkastusluettelot tms.)

Käsittääkö seuranta paikalla suoritettavia tarkastuskäyntejä?

Kyllä Ei

Kuinka tarkastuskäynnit on järjestetty (kuinka usein niitä järjestetään, koskevatko ne toimintaa/varainhoitoa jne.)?

.....

.....

.....

.....

4.3.3 Hankkeisiin liittyvien maksuhakemusten vastaanotto ja tarkastelu

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettely- pas, tarkastusluettelot tms.)

Tarkastetaanko maksuhakemusten tarkastelun yhteydessä seuraavat seikat?

	Ensimmäinen ennakkomaksu (Kyllä/Ei)	Toinen ennakkomaksu (Kyllä/Ei)	Loppumaksu (Kyllä/Ei)
Vastaako pyydetty määrä sopimuksessa mainittua määrää			
Hakijan henkilöllisyys ja hänen pankkiyhteystietojensa oikeellisuus			
Onko hanke toteutettu tukisopimuksen mukaisesti			
Tyhjentävä ja yksityiskohtainen luettelo hankemenoista			
Edunsaajan menoilmoituksiin sisältyvät laskelmat			
Vastaavatko ilmoitetut menot alustavaa talousarviota			
Ilmoitettuja menoja koskevat tositteet			
Ilmoitettuja menoja on verrattu tositteisiin, tarkastettu prosenttiosuus ..... %			
Ulkoinen laitos (tilintarkastaja, tms.) on todentanut menot			
Ilmoitetut menot ovat komission päätöksessä ..... vahvistettujen sääntöjen mukaisia			

4.3.9 Euroopan pakolaisrahastosta myönnettyjen ja takaisinperittyjen varojen uudelleenkäyttö (tarvittaessa)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.4 Jäsenvaltion menoilmoitukset ja maksuhakemukset

4.4.1 Menoilmoitus

Mikä osasto/yksikkö laatii Euroopan komissiolle toimitettavat menoilmoitukset?

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyo- pas, tarkastusluettelot tms.)

Mikä viranomaistaho todentaa Euroopan komissiolle toimitettavat menoilmoitukset?

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuhenkilö/-yksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyo- pas, tarkastusluettelot tms.)

4.4.2 Maksupyynnöt

Mikä osasto laatii Euroopan komissiolle toimitettavat maksupyynnöt? (..... artikla)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyo- pas, tarkastusluettelot tms.)

5. TARKASTUKSET, VALVONTA JA TILINTARKASTUKSET

5.1 Hankkeiden tarkastuksesta vastaavat osastot (25 artiklan a alakohdan mukaisesti)

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto (1)	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyo- pas, tarkastusluettelot tms.)

(1) Ilmoittakaa myös, jos ulkoinen laitos suorittaa tarkastukset.

5.2 **Hanketarkastukset**

Indikaattorit	Kyllä	Ei
Tarkastusten luonne:		
— keskitetty		
— hajautettu		
— ulkoistettu		
Tarkastajien lukumäärä		
Tarkastusmuodot:		
Riskianalyysiin perustuvat tarkastukset?		
— ennakkotarkastukset		
— hankkeiden täytäntöönpanon aikana tehtävät tarkastukset		
— jälkitarkastukset		
Vuosittainen tarkastusohjelma, jossa on otettu huomioon 7 artiklassa määritellyt otantamenetelmät		

Tarkastusten yhteydessä tarkastetaan seuraavat seikat:

	Kyllä	Ei
Hankkeiden valintamenettelyjä on noudatettu		
Hankkeen tavoitteet vastaavat Euroopan pakolaisrahaston kansallisen täytäntöönpano-ohjelman päämääriä		
Edunsaajan ilmoittamat menot vastaavat tositteita		
Menot vastaavat yhteisön vaatimuksia, kansallisessa valintamenettelyssä vahvistettuja vaatimuksia, sopimuksen tai avustuksen myöntämispäätöksen määräyksiä ja tosiasiallisesti toteutettuja toimia.		
Hanke on tosiasiallisesti saanut kansallista rahoitusta		
Tuet on analysoitu, hyväksytyt ja maksettu vastuuviranomaisen/välittäjälaitoksen menettelysääntöjen mukaisesti		
Tuen määrä ei ylitä päätöksen 2004/904/EY 23 artiklassa vahvistettuja enimmäismääriä		
Avustus on todella maksettu edunsaajille		
Kirjausketju		
Hankkeen osalta hyväksytyt menot ja tulot vastaavat vastuuviranomaisen Euroopan komissiolle menoilmoituksessaan ilmoittamien menojen ja tulojen määrää		

5.3 **Tarkastusten seuranta**

a) Kenelle tarkastusraportit toimitetaan?

- tarkastettujen hankkeiden edunsaajille
- vastuuviranomaisen johdolle
- vastuuviranomaisen sisäisen tarkastuksen osastolle
- kansalliselle tilintarkastusviranomaiselle
- muulle taholle (mille) .....

b) Mihin toimenpiteisiin raportit johtavat?

- hankkeiden osalta (rahoitusoikaisut, samojen edunsaajien muiden hankkeiden tarkastus jne.)?

.....
 .....
 .....

- vastuuviranomaisen/välittäjäelimen osalta (menettelytapojen/käsikirjojen/tarkastusluetteloiden korjaaminen ja muuttaminen jne.)?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

5.4 Vastuuviranomaisen/välittäjäelimen tarkastus

Tarkastetaanko vastuuviranomainen/välittäjäelin?

Kyllä Ei

Millä osastoilla tai viranomaisilla on valmiudet suorittaa nämä tarkastukset?

- Vastuuviranomaisen/välittäjäelimen sisäisen tarkastuksen osasto
 Toisen laitoksen tarkastusosasto
 Kansallinen tilintarkastuslaitos (tilintarkastustuomioistuin)

Onko tällainen tarkastus suoritettu sen jälkeen kun neuvoston päätös 2004/904/EY tuli voimaan?

Kyllä Ei

Jos on, tarkentakaa

Milloin? .....

Minkä viranomaisen toimesta? .....

Ovatko tarkastusraportit saatavilla? .....

Mitä toimenpiteitä tarkastusraporttien johdosta on toteutettu?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

6. KIRJAUSKETJU

Mikä taho säilyttää seuraavia asiakirjoja?

Asiakirjat	Vastuuyksikkö/ -osasto	Kuinka kauan?
Kansalliset monivuotiset ja yksivuotiset ohjelmat		
Monivuotista ja yksivuotista ohjelmaa koskeva Euroopan komission päätös		
Ehdotuspyyntö/tarjouskilpailu		
Hakemus-/sopimusasiakirjat		
Saatujen ehdotusten hallinnollinen, tekninen ja taloudellinen tarkastelu (arviointilomakkeet) ja arviointikomitean raportit		
Päätökset tuen myöntämisestä tai ehdotuksen hylkäämisestä		
Hankkeiden tukisopimukset		
Päätökset hankkeisiin liittyvistä rahoitussitoumuksista		
Edunsaajien esittämät väli- ja loppuraportit		
Tuettujen hankkeiden rahoitus selvitykset ja maksuhakemukset		
Tositteet tuettujen hankkeiden menoista ja tuloista		
Tukien maksu-/takaisinperintäluvut (tarkastusluettelot)		
Tukien maksu-/takaisinperintämääräykset		
Tositteet suoritetuista maksuista/perinnästä		
Hankkeiden tarkastusraportit		
Raportit jäsenvaltioissa suoritetuista hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastuksista		
Euroopan komissiolle toimitetut menoilmoitukset		
Euroopan komissiolle toimitetut maksupyyntöt		
Euroopan komissiolle toimitetut loppuselvitykset		
Tositteet Euroopan komissiolta saaduista maksuista		

7. ARVIOINTI

7.1 Arvioinnista vastaavat osastot

Ennakoitu Kyllä/Ei/Ei tietoa saatavilla	Vastuuyksikkö/-osasto (1)	Menettely (käsikirja, yleiskirje, menettelyo- pas, tarkastusluettelot tms.)

(1) Ilmoittakaa tarvittaessa myös ulkopuoliset konsultit

7.2 Arviointiaikataulu

Kuinka usein Euroopan pakolaisrahastoon liittyvät toimet arvioidaan?

Väliarviointi

Loppuarviointi

7.3 Indikaattorit

Onko määritelty indikaattorit hankkeiden ja kansallisten ohjelmien seurantaan ja arvioimista varten ja kerätäänkö indikaattoritiedot hallinnointivaiheessa?

Kyllä

Ei

Onko jokaiselle päätöksen 2004/904/EY 4, 5, 6 ja 7 artiklassa mainitulle toimityypille määritelty yksityiskohtaiset indikaattorit?

	Hankkeiden toteuttamisen ja resurssien indikaattorit (merkitkää X, mikäli vastaus on kyllä)	Toimien toteuttamisen indikaattorit (merkitkää X, mikäli vastaus on kyllä)	Toimien tulosten indikaattorit (merkitkää X, mikäli vastaus on kyllä)	Toimien vaikutuksen (seurauksen) indikaattorit (merkitkää X, mikäli vastaus on kyllä)
1. Vastaanotto-olosuhteet ja turvapaikkamenettelyt				
— yksityisten henkilöiden avustaminen				
— perusrakenteiden tuki				
2. Kotouttaminen				
— yksityisten henkilöiden avustaminen				
— perusrakenteiden tuki				
3. Vapaaehtoinen paluu				
— yksityisten henkilöiden avustaminen				
— perusrakenteiden tuki				

LIITE 2

EUROOPAN PAKOLAISRAHASTO

ALUSTAVA OHJELMA VUODEKSI 2005

1. JÄSENVALTIO

.....

2. VUOSIOHJELMAN PERUSTEELLA RAHOITETTAVIEN HANKKEIDEN VALINTAA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖT

Vastaavatko vuosiohjelman perusteella rahoitettavien hankkeiden valintaa koskevat yleiset säännöt monivuotisia ohjelmia koskevia sääntöjä? Jos eivät vastaa, esittäköö yksityiskohtaiset tiedot eroista.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. TOIMET

3.1 Toimi A): Vastaanotto-olosuhteet ja turvapaikkamenettelyt

i. Perustelut toimen toteuttamiselle

.....

.....

ii. Toimen tavoite

.....

.....

iii. **Rahoitusuunnitelma** (*)

Euroopan pakolaisrahaston maksuosuus	A	0,00 €	0,00 %
Valtion maksuosuudet	B	0,00 €	0,00 %
Alueiden maksuosuudet	C	0,00 €	0,00 %
Paikallisviranomaisten maksuosuudet	D	0,00 €	0,00 %
Kansallinen rahoitus	E = B+C+D	0,00 €	0,00 %
Julkinen rahoitus yhteensä	F = A+E	0,00 €	0,00 %
Yksityinen rahoitus	G	0,00 €	0,00 %
Kokonaiskustannukset	H = F+G	0,00 €	0,00 %

(*) Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

iv. **Aikataulu**

(Kunkin ohjelmavuoden hankkeet on aloitettava 1.1.–31.12. välisenä aikana. Poikkeuksellisesti vuoden 2005 ohjelmaan kuuluvat hankkeet voidaan aloittaa 1.1.2005–30.6.2006 välisenä aikana. Vuoden 2005 ohjelman hankemenot ovat tukielpoisia 1.1.2005 alkaen)

Alkamispvm.: .....

Päättyispvm.: .....

v. **Toteutettavat toimet (toimintasuunnitelma)**

Päätöksen 2004/904/EY 5 artiklan mukaiset toimet

vi. **Kohderyhmät**

EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa määritellyt henkilöt (oikeudellinen asema täsmennettävä)

vii. **Tuensaajat**

(Liittovaltiotason, kansalliset, alue- tai paikallisviranomaiset tai valtiosta riippumattomat järjestöt tai muut voittoa tavoittelemattomat järjestöt tms.)

viii. **Hankkeeseen osallistuvat kansalliset viranomaiset**

Täsmennettävä, jos kyseessä on muu kuin EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen.

ix. **Odotetut määrälliset tulokset**

Jäljempänä oleva luettelo on ohjeellinen, ei tyhjentävä:

- Majoittamiseen liittyvien perusrakenteiden tai palveluiden paraneminen (numerotiedot).
- Aineellisen avun antaminen ja fyysisten tai psyykkisten sairauksien hoito.
- Sosiaaliavun taikka hallinnollisia menettelyjä koskevien tietojen ja avun antaminen.
- Tukipalvelujen, kuten kääntämisen ja koulutuksen, tarjonta vastaanotto-olosuhteiden parantamiseksi sekä turvapaikkamenettelyjen tehokkuuden ja laadun parantamiseksi.
- Niille paikallisille yhteisöille suunnatun tiedottamisen parantaminen, jotka joutuvat tekemisiin kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden kanssa vastaanottavassa maassa.
- Heikommassa asemassa oleville annettun erityistuen luonne ja määrä.

- Kohderyhmään kuuluville henkilöille asiointiin varattu aika (asianajajien tai muiden oikeudellisten neuvonantajien palvelut).
- Hankkeiden yhteydessä tuotettujen tuotteiden käyttäjämäärä (tietolähteet, asiakirjakäännökset jne.).
- Konkreettiset parannukset turvapaikkahakemusten käsittelyssä.
- Turvapaikanhakijoiden edustamiseen liittyvät parannukset (esim. oikeusapu).
- Muu (mikä).

x. **Euroopan pakolaisrahaston yhteisrahoituksen näkyvyys**

Kuvatkaa järjestelyjä, joiden avulla turvataan Euroopan pakolaisrahaston rahoituksen näkyvyys kaikkien tämän toimenpiteen perusteella rahoitettavien hankkeiden yhteydessä.

.....

.....

xi. **Täydentävyys vastaavien muista välineistä rahoitettujen ja kansallisten toimien kanssa**

Osoittakaa, että ehdotetut toimet on suunniteltu integroidusti ja koordinoitusti muiden vastaavien toimien kanssa, joiden rahoitus on peräisin kansallisista tai yhteisön rahoitusvälineistä, ja että nämä toimet täydentävät, mutta eivät korvaa kansallisia toimia.

.....

.....

3.2 **Toimi B: Sellaisten päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden kotouttaminen, joiden oleskelu jäsenvaltiossa on pysyvää ja vakiintunutta**

i. **Perustelut toimen toteuttamiselle**

.....

.....

ii. **Toimen tavoite**

.....

.....

iii. **Rahoitussuunnitelma (*)**

Euroopan pakolaisrahaston maksuosuus	A	0,00 €	0,00 %
Valtion maksuosuudet	B	0,00 €	0,00 %
Alueiden maksuosuudet	C	0,00 €	0,00 %
Paikallisviranomaisten maksuosuudet	D	0,00 €	0,00 %
Kansallinen rahoitus	$E = B+C+D$	0,00 €	0,00 %
Julkinen rahoitus yhteensä	$F = A+E$	0,00 €	0,00 %
Yksityinen rahoitus	G	0,00 €	0,00 %
Kokonaiskustannukset	$H = F+G$	0,00 €	0,00 %

(*) Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

iv. **Aikataulu**

(Kunkin ohjelmavuoden hankkeet on aloitettava 1.1.–31.12. välisenä aikana. Poikkeuksellisesti vuoden 2005 ohjelmaan kuuluvat hankkeet voidaan aloittaa 1.1.2005–30.6.2006 välisenä aikana. Vuoden 2005 ohjelman hankemenot ovat tuki-
kelpoisia 1.1.2005 alkaen)

Alkamispvm.: .....

Päätymispvm.: .....

v. **Toteutettavat toimet (toimintasuunnitelma)**

Päätöksen 2004/904/EY 6 artiklan mukaiset toimet

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

vi. **Kohderyhmät**

EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 3 artiklassa määritellyt henkilöt, jotka oleskelevat jäsenvaltiossa vakinaisesti ja/tai pysyvästi (huom.: ei koske turvapaikanhakijoita eikä laittomia tai laillisia maahanmuuttajia).

vii. **Tuensaajat**

(Liittovaltiotason, kansalliset, alue- tai paikallisviranomaiset tai valtiosta riippumattomat järjestöt tai muut voittoa tavoittelemattomat järjestöt tms.)

viii. **Hankkeeseen osallistuvat kansalliset viranomaiset**

Täsmennettävä, jos kyseessä on muu kuin EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 2004/904/EY 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen.

ix. **Odotetut määrälliset tulokset**

Jäljempänä oleva luettelo on ohjeellinen, ei tyhjentävä:

- Neuvonta ja apu muun muassa majoituksen, toimeentulon, työmarkkinoille pääsyn, fyysisten ja psyykkisten sairauksien hoidon sekä sosiaalihuollon alalla; tarjotut tarvikkeet ja palvelut.
- Niiden toimien lukumäärä, joiden tarkoituksena on sopeuttaa edunsaajia jäsenvaltion yhteiskuntaan sosiaalisella ja kulttuurisella tasolla tai Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen arvojen sisäistämiseen.
- Kannustaminen osallistumaan pysyvästi ja kestävästi jäsenvaltion yhteiskunnalliseen ja kulttuurielämään.
- Välittömien avustusten rahallinen arvo (ruoka, vaatteet, majoitus jne.).
- Suoritettujen terveydenhuoltotoimenpiteiden määrä.
- Koulutustuntien määrä (esim. ammatillinen tai kielikoulutus).
- Sosiaalineuvojen kontaktaika kohderyhmään kuuluville henkilöille.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettujen tuotteiden käyttäjämäärä (tietolähteet, asiakirjakäännökset jne.).

- Pakolaisten kotouttamisessa tapahtuneet konkreettiset parannukset.
- Kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden tasavertaisuuden edistäminen julkisviranomaisten kanssa asioinnin ja näiden päätöksenteon yhteydessä.
- Muu (mikä).

x. **Euroopan pakolaisrahaston yhteisrahoituksen näkyvyys**

Kuvatakaa järjestelyjä, joiden avulla turvataan Euroopan pakolaisrahaston rahoituksen näkyvyys kaikkien tämän toimenpiteen perusteella rahoitettavien hankkeiden yhteydessä.

.....

.....

.....

.....

.....

xi. **Täydentävyys vastaavien muista välineistä rahoitettujen ja kansallisten toimien kanssa**

Jäsenvaltion on osoitettava, että ehdotetut toimenpiteet on suunniteltu integroidusti ja koordinoitusti muiden vastaavien toimien kanssa, joiden rahoitus on peräisin kansallisista tai yhteisön rahoitusvälineistä, ja että nämä toimet täydentävät, mutta eivät korvaa kansallisia toimia.

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 **Toimi C): Päätöksen 2004/904/EY 3 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden vapaaehtoinen paluu edellyttäen, että asianomaiset henkilöt eivät ole saaneet uutta kansalaisuutta eivätkä poistuneet jäsenvaltion alueelta**

i. **Perustelut toimen toteuttamiselle**

.....

.....

ii. **Toimen tavoite**

.....

.....

iii. **Rahoitussuunnitelma (*)**

Euroopan pakolaisrahaston maksuosuus	A	0,00 €	0,00 %
Valtion maksuosuudet	B	0,00 €	0,00 %
Alueiden maksuosuudet	C	0,00 €	0,00 %
Paikallisviranomaisten maksuosuudet	D	0,00 €	0,00 %
Kansallinen rahoitus	E = B+C+D	0,00 €	0,00 %
Julkinen rahoitus yhteensä	F = A+E	0,00 €	0,00 %
Yksityinen rahoitus	G	0,00 €	0,00 %
Kokonaiskustannukset	H = F+G	0,00 €	0,00 %

(*) Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

iv. **Aikataulu**

(Kunkin ohjelmavuoden hankkeet on aloitettava 1.1.–31.12. välisenä aikana. Poikkeuksellisesti vuoden 2005 ohjelmaan kuuluvat hankkeet voidaan aloittaa 1.1.2005–30.6.2006 välisenä aikana. Vuoden 2005 ohjelman hankemenot ovat tukielpöisiä 1.1.2005 alkaen)

Alkamispvm.: .....

Päättyispvm.: .....

v. **Toteutettavat toimet (toimintasuunnitelma)**

Päätöksen 2004/904/EY 7 artiklan mukaiset toimet

.....
 .....
 .....
 .....

vi. **Seuranta paluun jälkeen**

Kuvatkaa järjestelmää, jota käytetään vapaaehtoisen paluun jälkeiseen seurantaan.

vii. **Kohderyhmät**

EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 3 artiklassa määritellyt henkilöt edellyttäen, että he eivät ole saaneet uutta kansalaisuutta (kansalaisoikeuden saaneet) eivätkä poistuneet jäsenvaltion alueelta (täsmennettävä).

viii. **Tuensaajat**

(Liittovaltiotason, kansalliset, alue- tai paikallisviranomaiset tai valtiosta riippumattomat järjestöt tai muut voittoa tavoittelemattomat järjestöt tms.)

ix. **Hankkeeseen osallistuvat kansalliset viranomaiset**

Täsmennettävä, jos kyseessä on muu kuin EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 2004/904/EY 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen.

x. **Odotetut määrälliset tulokset**

Jäljempänä oleva luettelo on ohjeellinen, ei tyhjentävä:

- Vapaaehtoista paluumuuttoa koskeviin aloitteisiin tai ohjelmiin sisältyviä tiedottamis- ja neuvontapalveluita käyttäneiden henkilöiden määrä.
- Lähtömaahan palaavien henkilöiden lukumäärä (työntekijät ja ammatinharjoittajat, perheenpää, perheenjäsenet).
- Paluuseen liittyvää tukea saaneiden, mutta jäsenvaltioon jääneiden henkilöiden lukumäärä.
- Lähtömaalle aiheutuneet muut taloudelliset edut (esim. uusien työpaikkojen tai yritysten määrä jne.).
- Tiedottaminen paluuseen liittyvistä näkökohdista, kuten lähtömaan taloudellisesta, hallinnollisesta ja poliittisesta tilanteesta, työllistymismahdollisuuksista, omistusoikeutta koskevista ja muista oikeudellisista kysymyksistä.
- Palaajille annetun taloudellisen tuen arvo.
- Yhteistyö muiden jäsenvaltioiden vastaavien hankkeiden kanssa.

- Neuvontahenkilöstön kontaktiaika kohderyhmään kuuluville henkilöille.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettujen tuotteiden käyttäjämäärä (lähtömaissa tai -alueilla tai edellisessä asuinpaikassa vallitsevasta tilanteesta tiedottaminen).
- Niiden toimien määrällinen vaikutus, joita Euroopan unionissa asuvien lähtömaasta tulleiden henkilöiden muodostamat yhteisöt toteuttavat helpottaakseen päätöksessä 2004/904/EY tarkoitettujen henkilöiden vapaaehtoista paluuta.
- Toimet, jotka helpottavat vapaaehtoista paluuta koskevien kansallisten aloitteiden tai ohjelmien järjestämistä ja täytäntöönpanoa.
- Muu (mikä).

xi. Euroopan pakolaisrahaston yhteisrahoituksen näkyvyys

Kuvatkaa järjestelyjä, joiden avulla turvataan Euroopan pakolaisrahaston rahoituksen näkyvyys kaikkien tämän toimenpiteen perusteella rahoitettavien hankkeiden yhteydessä.

.....

.....

.....

.....

.....

xii. Täydentävyys vastaavien muista välineistä rahoitettujen ja kansallisten toimien kanssa

Jäsenvaltion on osoitettava, että ehdotetut toimet on suunniteltu integroidusti ja koordinoitusti muiden vastaavien toimien kanssa, joiden rahoitus on peräisin kansallisista (alueellisista ja paikallisista) tai yhteisön rahoitusvälineistä, ja että nämä toimet täydentävät, mutta eivät korvaa kansallisia toimia.

4. TEKNINEN APU

i. Perustelut teknisen avun antamiselle

Yksityiskohtainen selvitys käytettävissä olevista resursseista ja muista edellytyksistä, joita tarvitaan EPR-ohjelman toteuttamista varten

.....

.....

ii. Teknisen avun tarkoitus (päättökseen 2004/904/EY 18 artikla)

.....

.....

iii. Rahoitussuunnitelma (*)

Euroopan pakolaisrahaston maksuosuus	A	0,00 €	0,00 %
Valtion maksuosuudet	B	0,00 €	0,00 %
Alueiden maksuosuudet	C	0,00 €	0,00 %
Paikallisviranomaisten maksuosuudet	D	0,00 €	0,00 %
Kansallinen rahoitus	E = B+C+D	0,00 €	0,00 %
Julkinen rahoitus yhteensä	F = A+E	0,00 €	0,00 %
Yksityinen rahoitus	G	0,00 €	0,00 %
Kokonaiskustannukset	H = F+G	0,00 €	0,00 %

(*) Enintään 7 % jäsenvaltion vuosirahoituksesta +30 000 euroa. Ei yhteisrahoitusvelvoitetta. Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

iv. **Aikataulu**

(Kunkin ohjelmavuoden hankkeet on aloitettava 1.1.–31.12. välisenä aikana. Poikkeuksellisesti vuoden 2005 ohjelmaan kuuluvat hankkeet voidaan aloittaa 1.1.2005–30.6.2006 välisenä aikana. Vuoden 2005 ohjelman hankemenot ovat tukikelpoisia 1.1.2005 alkaen)

Alkamispvm.: .....

Päätymispvm.: .....

v. **Toteutettavat toimet (toimintasuunnitelma)**

Ohjelmiin sisältyvien toimien valmisteluun, seurantaan ja arviointiin tarvittava tekninen ja hallinnollinen tuki, esimerkiksi:

- a) Kustannukset, jotka liittyvät EPR:n yhteisrahoittamien toimien valmisteluun, valintaan, arviointiin ja seurantaan. Tähän voi kuulua mm. tietokonejärjestelmien hankinnasta tai leasing-sopimuksista aiheutuvia kustannuksia, silloin kun vastuuviranomainen on asianmukaisesti perustellut tällaisten järjestelmien tarpeen ja kun kustannukset ovat suhteessa ohjelman laajuuteen. Kyseisiä laitteita saadaan käyttää ainoastaan ohjelman toteuttamiseen. Sovelletaan leasing-sopimuksia koskevia tukikelpoisuussääntöjä.
- b) EPR:n yhteisrahoituksen näkyvyyttä koskeva tiedotustoiminta ja siihen liittyvät kustannukset.
- c) Kustannukset, jotka liittyvät tilintarkastukseen sekä paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja hankkeiden tarkastamiseen.
- d) Menot, jotka liittyvät palkkaukseen, sosiaaliturvamaksut mukaan luettuina, ovat tukikelpoisia ainoastaan seuraavissa tapauksissa:
- e) Vakinaiset virkamiehet, jotka on vastuuviranomaisen virallisella päätöksellä siirretty väliaikaisesti hoitamaan edellä 2–4 kohdassa lueteltuja tehtäviä.
- f) Väliaikaiset toimihenkilöt tai yksityiseltä sektorilta palkatut henkilöt, jotka on otettu palvelukseen ainoastaan hoitamaan edellä 2–4 kohdassa lueteltuja tehtäviä.

vi. **Hankintamenettelyt**

EPR-ohjelmaa toteuttava julkinen viranomainen (ja tarvittaessa muut toteuttamiseen osallistuvat toimeenpanoelimet). Erityisesti on täsmennettävä, minkä hankintamenettelyn nojalla tekniseen apuun liittyviä menoja hallinnoidaan.

vii. **Hankkeeseen osallistuvat kansalliset viranomaiset**

Täsmennettävä, jos kyseessä on muu kuin EPR:n perustamisesta tehdyn päätöksen 13 artiklassa tarkoitettu vastuuviranomainen.

viii. **Odotetut määrälliset tulokset**

Esimerkiksi:

- EPR:n toteuttamisessa tapahtuneet määrälliset parannukset
- Ehdotuspyyntöjen ja ohjelman valmistelun paraneminen (henkilötyöpäivien lkm)
- Hanke-ehdotusten arviointi (lukumäärä):
- Hankkeiden valinta (arvioitu lukumäärä):
- Hankkeiden seuranta ja ohjelman hallinnointi (henkilötyöpäivien lkm)
- Tilintarkastukset ja paikalla tehtävät tarkastukset (tarkastusten/tarkastuskäyntien lkm):

- Arviointiraportit (henkilötyöpäivien lkm)
- Tiedotusaloitteet (täsmennettävä)
- Laitehankinnat (leasing-sopimukset tai ostot; täsmennettävä)
- Muu (mikä)

ix. **Euroopan pakolaisrahaston yhteisrahoituksen näkyvyys**

Euroopan pakolaisrahaston rahoituksesta on ilmoitettava näkyvästi kaikkien tämän toimenpiteen perusteella rahoitettaviin hankkeisiin liittyvien toimien yhteydessä.

x. **Täydentävyys vastaavien muista välineistä rahoitettujen ja kansallisten toimien kanssa**

Jäsenvaltion on osoitettava, että ehdotetut toimet on suunniteltu integroidusti ja koordinoidusti muiden vastaavien toimien kanssa, joiden rahoitus on peräisin kansallisista, kansainvälisistä tai yhteisön rahoitusvälineistä, ja että nämä toimet täydentävät, mutta eivät korvaa kansallisia toimia.

5. OHJEELLINEN VUOTUINEN KOKONAISRAHOITUSSUUNNITELMA (*)

Euroopan pakolaisrahaston maksuosuus	A	0,00 €	0,00 %
Valtion maksuosuudet	B	0,00 €	0,00 %
Alueiden maksuosuudet	C	0,00 €	0,00 %
Paikallisviranomaisten maksuosuudet	D	0,00 €	0,00 %
Kansallinen rahoitus yhteensä	E = B+C+D	0,00 €	0,00 %
Julkinen rahoitus yhteensä	F = A+E	0,00 €	0,00 %
Yksityinen rahoitus	G	0,00 €	0,00 %
Kokonaiskustannukset	H = F+G	0,00 €	0,00 %

(*) Ks. tämän päätöksen 15 artikla.

LIITE 3

VÄLISELVITYKSEN MALLI

(Päätöksen 2004/904/EY 23 artiklan 3 kohta)

Väliselvitys on lähetettävä osoitteeseen:

<p>Euroopan komissio</p> <p>Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosasto</p> <p>Yksikkö B/4 – Euroopan pakolaisrahasto</p> <p>B-1049 Bryssel</p>
--

<p>Jäsenvaltio: .....</p> <p>Vuoden ..... ohjelma</p> <p>Vastuuviranomainen: .....</p> <p style="text-align: center;">(yhteyshenkilön nimi, osasto tai organisaatio, postiosoite, faksi- ja puhelinnumero, sähköpostiosoite)</p> <p>Väliselvitys on annettava, kun lopulliselle tuensaajalle aiheutuneet menot kattavat vähintään 70 prosenttia ensimmäisestä ennakkomaksusta.</p>
--

A. OHJELMAN HALLINNOINTI

1. Kuvaus vuosiohjelman hallinnointirakenteista, rahoitusjärjestelyistä, hankkeiden valintamenetelmistä ja -perusteista sekä seurantajärjestelmästä (jos tiedot vastaavat yhteisrahoituspyynnössä esitettyjä tietoja, riittää pelkkä viittaus yhteisrahoituspyyntöön).
2. Hankkeiden valinta – toteutetut toimet ja saavutetut tulokset (esim. ehdotuspyyntöjen julkaisupäivä, hakijoiden määrä, valittujen hankkeiden määrä ja keskimääräiset kustannukset). Kuvaus teknisen avun osuudesta ohjelman toteutuksessa.
3. Tiedottaminen ja julkisuus – toteutetut toimet. Seikkaperäinen kuvaus yhteisön myöntämän rahoituksen näkyvyydestä toiminnan yhteydessä. Kaikessa hankemateriaalissa ja -julkaisuissa on ilmoitettava EU:n yhteisrahoituksesta seuraavaa ilmaisua käyttäen: "Euroopan pakolaisrahasto osallistuu hankkeen rahoittamiseen".
4. Tiedot päätöksen 2004/904/EY 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehdyistä tarkastuksista.
5. Tiedot toimiin liittyvistä riskeistä (riski on mahdollinen tapahtuma, joka vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen).

B. OHJELMAN TOTEUTUS

1. Aikataulu

- kansallisen vuosiohjelman alkamispäivämäärä;
- kansallisen vuosiohjelman päättymispäivämäärä (yhteisrahoituspäätöksessä ilmoitettu menojen toteuttamisen päättymispäivämäärä).

2. Rahoitus

- a) Taulukkomuotoinen rahoitus selvitys (päiväys enintään kuukautta ennen tiivistelmämuotoisen selvityksen esittämistä)

RAHOITUSSELVITYS

(Väliselvitys — 23 artiklan 3 kohtia)

EPR:N KANSALLISET OHJELMAT

MAA

Tilanne (päivämäärä)

Ohjelmavuosi

	Suunnitelma (1)		Maksusitoumukset (2)			Maksut (3)			% maksuista (4=3/2)			EPR:n eräytyvät maksut/VV:n perittävä takaisin (5)	
	Kok. kust. (a)	EPR:n rahoitusosuus (b)	Kok. kust. (a)	Tukikehitys kok. kust. (b)	EPR:n rahoitusosuus (c)	Kok. kust. (a)	Tukikehitys kok. kust. (b)	EPR:n eräytyvä loppumaksu (c)	Maksettu EPR:n rahoitusosuus (d)	Kok. kust. (a)	EPR:n eräytyvä loppumaksu (b)		Maksettu EPR:n rahoitusosuus (c)
Toiminto A – Vastaaotto & turvapaikkamenettelyt													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toimi 3													
Toiminto A yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Toiminto B – Kotouttaminen													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto B yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Toiminto C – Vapaaehtoinen paluu													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto C yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Toiminto D – Useamman kuin yhden toiminnon kattavat hankkeet													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto D yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
KAIKKI TOIMET YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Tekninen apu yhteensä (E)													
YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

(1) Suunnitelma = hyväksytyn vuosiohjelman mukainen suunnitelma (oskus tässä vaiheessa ei ole hankekohtaisia tietoja).

(1a) Kok. kust. = hyväksytyn vuosiohjelman mukaiset toimien kokonaiskustannukset.

- (1b) EPR:n rahoitusosuus = hyväksytyn vuosiohjelman mukainen EPR:n rahoituksen toimikohtainen määrä.
- (2) Maksusitoumukset = kuten on sovittu vastuuviranomaisen (VV) ja tukea saavan järjestön välisessä yhteisrahoitus sopimuksessa/rahoituspäätöksessä.
- (2a) Kok. kust. = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen kokonaiskustannukset.
- (2b) Tukikelpoiset kok. kust. = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen tukikelpoiset kokonaiskustannukset (= kokonaiskustannukset - luontoissuoritukset).
- (2c) EPR:n rahoitusosuus = vastuuviranomaisen ja tuensaajan välisen yhteisrahoitus sopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen EPR:n rahoituksen enimmäismäärä.
- (3) Maksut = tosiasiallisesti aiheutunut ja maksettu tähän mennessä.
- (3a) Kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen kokonaiskustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt.
- (3b) Tukikelpoiset kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen tukikelpoiset kustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt (= kokonaiskustannukset - luontoissuoritukset).
- (3c) EPR:n erääntyvä loppumaksu = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen tuensaajalle maksamatta oleva EPR:n viimeinen rahoitusosuus (vastuuviranomaisen hyväksymät menot).
- (3d) Maksettu EPR:n rahoitusosuus = vastuuviranomaisen tähän mennessä tuensaajalle maksama EPR:n rahoitusosuus (kun takaisinperityt määrät on otettu huomioon).
- (4) Erotus sidottujen ja tähän mennessä maksettujen määrrien välillä.
- (4a) Kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen kokonaiskustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt (3a)/tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen kokonaiskustannukset (2a).
- (4b) EPR:n erääntyvä loppumaksu = maksamatta oleva viimeinen EPR:n rahoitusosuus (3c)/toimelle myönnetty EPR:n rahoitus (2b).
- (4c) Maksettu EPR:n rahoitusosuus = tähän mennessä tuensaajalle tukisopimuksen tai rahoituspäätöksen ehtojen mukaisesti maksettu EPR:n rahoitusosuus (3d)/toimelle myönnetty EPR:n rahoitus (2b).
- (5) EPR:n erääntyvät maksut/perittävä takaisin = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen tuensaajalle maksamatta olevan EPR:n viimeisen rahoitusosuuden ja vastuuviranomaisen tähän mennessä tuensaajalle maksaman EPR:n rahoitusosuuden välinen erotus (kun takaisinperityt määrät on otettu huomioon) - (5) = 3(c) - 3(d).

EPR:N VUOSIOHJELMAN MENOILMOITUS

(Neuvoston päätöksen 23 artiklan 3 kohta ja 24 artikla)

Komission viitenumero:

Maa:

Päivämäärä:

(euroa)

Toiminnot	Kokonaismenot				
	Tukikelpoiset menot			Luontoissuoritukset	Kokonaismenot
	Tukikelpoiset välittömät kustannukset	Tukikelpoiset välilliset kustannukset	Tukikelpoiset kokonaismenot		
Vastaanotto- ja turvapaikkamenettelyt – Toimi 1					
Vastaanotto- ja turvapaikkamenettelyt – Toimi 2					
Vastaanotto- ja turvapaikkamenettelyt – Toimi 3					
(A) Vastaanotto & turvapaikkamenettelyt – Yhteensä					
Kotouttaminen – Toimi 1					
Kotouttaminen – Toimi 2					
(B) Kotouttaminen – Yhteensä					
Vapaaehtoinen paluu – Toimi 1					
Vapaaehtoinen paluu – Toimi 2					
(C) Vapaaehtoinen paluu – Yhteensä					
Sekalaista – Toimi 1					
Sekalaista – Toimi 2					
(D) Useamman kuin yhden toiminnon kattavat hankkeet – Yhteensä					
(E) Tekninen apu					
KAIKKI YHTEENSÄ					

b) Komissiolta saadut maksut ja niiden suorituspäivät:

3. Ohjelmaan kuuluvien toimien toteutus

- Valittujen hankkeiden tärkeimmät tavoitteet toimintokohtaisesti (käyttäkää yhteisrahoituspyynnössä kuvattuja asianmukaisia indikaattoreita ja esittäkää esimerkkejä valituista hankkeista).
- Odotetut tulokset määrällisesti ilmaistuina (yhteisrahoituspyynnössä esitetyt toimenpidekohtaiset määrälliset indikaattorit on päivitettävä).
- Kansallisen vuosiohjelman toteuttamiseen liittyvät ongelmat.
- Muut toteutusta koskevat kommentit.

LIITE 4

LOPPUSELVITYKSEN MALLI

(Päätöksen 2004/904/EY 23 artiklan 4 kohta)

Loppuselvytys on lähetettävä osoitteeseen:

<p>Euroopan komissio</p> <p>Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosasto</p> <p>Yksikkö B/4 – Euroopan pakolaisrahasto</p> <p>B-1049 Bryssel</p>
--

<p>Jäsenvaltio: .....</p> <p>Vuoden ..... ohjelma</p> <p>Vastuuviranomainen: .....</p> <p style="text-align: center;">(yhteyshenkilön nimi, osasto tai organisaatio, postiosoite, faksi- ja puhelinnumero, sähköpostiosoite)</p> <p>Loppuselvytys on esitettävä yhdeksän kuukauden kuluessa vuosiohjelman tukikelpoisuuden päättymispäivämäärästä.</p>
--

A. TOTEUTUSYMPÄRISTÖ

1. Kansallisessa tilanteessa tapahtuneet merkittävät muutokset verrattuna vuosiohjelmassa kuvattuun tilanteeseen.
2. Edellä mainittujen muutosten vaikutukset ohjelman toteuttamiseen.
3. Miten toimenpidekokonaisuudessa on otettu huomioon johdonmukaisuus ja täydentävyys suhteessa muihin jäsenvaltion tai yhteisön politiikkoihin (esim. kilpailu, julkiset hankinnat, yhtäläiset mahdollisuudet ja ympäristö)?

B. OHJELMAN HALLINNOINTI

1. Kuvaus ohjelman hallinnointirakenteista, rahoitusjärjestelyistä, hankkeiden valintamenetelmistä ja -perusteista sekä seuranta- ja valvontajärjestelmästä (jos tiedot vastaavat yhteisrahoituspyynnössä esitettyjä tietoja, riittää pelkkä viittaus yhteisrahoituspyyntöön).
2. Muutokset ohjelman hallinto- ja seurantajärjestelmissä.
3. Kuvaus teknisen avun osuudesta ohjelman toteutuksessa – saavutetut tulokset.
4. Tiedottaminen ja julkisuus – toteutetut toimet. Seikkaperäinen kuvaus yhteisön myöntämän rahoituksen näkyvyydestä toiminnan yhteydessä. Kaikessa hankemateriaalissa ja -julkaisuissa on ilmoitettava EU:n yhteisrahoituksesta seuraavaa ilmaisuja käyttäen: "Euroopan pakolaisrahasto osallistuu hankkeen rahoittamiseen". (Loppuselvitykseen on liitettävä kopia hanketta koskevista julkaisuista, lehtiartikkeleista jne.).
5. Tiedot päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehdyistä tarkastuksista sekä selvitys tämän päätöksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisen otantamenetelmän kustannushyötysuhteesta.
6. Tiedot toimiin liittyvistä riskeistä (riski on mahdollinen tapahtuma, joka vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen).

C. OHJELMAN TOTEUTUS

1. Aikataulu

- kansallisen vuosiohjelman alkamispäivämäärä;
- kansallisen vuosiohjelman päättymispäivämäärä (yhteisrahoituspäätöksessä ilmoitettu menojen toteuttamisen päättymispäivämäärä).

2. Rahoitus

- a) Taulukkomuotoinen rahoitus selvitys (päiväys enintään kuukautta ennen tiivistelmämuotoisen selvityksen esittämistä)

RAHOITUSSELVITYS

(Loppuselyitys — 23 artiklan 4 kohta, 24 artiklan 3 kohta ja 28 artiklan 2 kohta)

EPR:N KANSALLISET OHJELMAT

MAA

Tilanne (päivämäärä)

Ohjelmavuosi

	Suunnitelma (1)		Maksusitoumukset (2)			Maksut (3)			% maksuista (4=3/2)			EPR:n eräytyvät maksut/VV:n perittävä takaisin (5)	
	Kok. kust. (a)	EPR:n rahoitusosuus (b)	Kok. kust. (a)	Tukikehitys kok. kust. (b)	EPR:n rahoitusosuus (c)	Kok. kust. (a)	Tukikehitys kok. kust. (b)	EPR:n eräytyvä loppumaksu (c)	Maksettu EPR:n rahoitusosuus (d)	Kok. kust. (a)	EPR:n eräytyvä loppumaksu (b)		Maksettu EPR:n rahoitusosuus (c)
Toiminto A – Vastaaotto & turvapaikkamenettelyt													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toimi 3													
Toiminto A yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
Toiminto B – Kotouttaminen													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto B yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
Toiminto C – Vapaaehtoinen paluu													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto C yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
Toiminto D – Useamman kuin yhden toiminnon kattavat hankkeet													
Toimi 1													
Toimi 2													
Toiminto D yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
KAIKKI TOIMET YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
Tekninen apu yhteensä (E)													
YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	

(1) Suunnitelma = hyväksytyn vuosiohjelman mukainen suunnitelma (oskus tässä vaiheessa ei ole hankekohtaisia tietoja).

(1a) Kok. kust. = hyväksytyn vuosiohjelman mukaiset toimien kokonaiskustannukset.

- (1b) EPR:n rahoitusosuus = hyväksytyn vuosiohjelman mukainen EPR:n rahoituksen toimikohtainen määrä.
- (2) Maksusitoumukset = kuten on sovittu vastuuviranomaisen (VV) ja tukea saavan järjestön välisessä yhteisrahoitus sopimuksessa/rahoituspäätöksessä.
- (2a) Kok. kust. = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen kokonaiskustannukset.
- (2b) Tukikelpoiset kok. kust. = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen tukikelpoiset kokonaiskustannukset (= kokonaiskustannukset - luontoissuoritukset).
- (2c) EPR:n rahoitusosuus = vastuuviranomaisen ja tuensaajan välisen yhteisrahoitus sopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen EPR:n rahoituksen enimmäismäärä.
- (3) Maksut = tosiasiallisesti aiheutunut ja maksettu tähän mennessä.
- (3a) Kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen kokonaiskustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt.
- (3b) Tukikelpoiset kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen tukikelpoiset kustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt (kokonaiskustannukset - luontoissuoritukset).
- (3c) EPR:n erääntyvä loppumaksu enintään = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen tuensaajalle maksamatta oleva EPR:n viimeinen rahoitusosuus (vastuuviranomaisen hyväksymät menot).
- (3d) Maksettu EPR:n rahoitusosuus = vastuuviranomaisen tähän mennessä tuensaajalle maksama EPR:n rahoitusosuus (kun takaisinperityt määrät on otettu huomioon).
- (4) Erotus sidottujen ja tähän mennessä maksettujen määrrien välillä.
- (4a) Kok. kust. = tuensaajalle aiheutuneet toimen kokonaiskustannukset, jotka vastuuviranomainen on hyväksynyt (3a)/tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukaiset toimen kokonaiskustannukset (2a).
- (4b) EPR:n erääntyvä loppumaksu = maksamatta oleva viimeinen EPR:n rahoitusosuus (3c)/toimelle myönnetty EPR:n rahoitus (2b).
- (4c) Maksettu EPR:n rahoitusosuus = tähän mennessä tuensaajalle tukisopimuksen tai rahoituspäätöksen ehtojen mukaisesti maksettu EPR:n rahoitusosuus (3d)/toimelle myönnetty EPR:n rahoitus (2b).
- (5) EPR:n erääntyvät maksut/perittävä takaisin = tukisopimuksen/rahoituspäätöksen mukainen tuensaajalle maksamatta olevan EPR:n viimeisen rahoitusosuuden ja vastuuviranomaisen tähän mennessä tuensaajalle maksaman EPR:n rahoitusosuuden välinen erotus (kun takaisinperityt määrät on otettu huomioon) - (5) = 3(c) - 3(d).

Lisäys

Menoilmoituksen sisältävät takaisin perityt määrät

Hanke – Vastaanotto- ja turvapaikkamenettelyt – toimi 2	
Takaisin maksettava määrä	
Velallinen	
Perintämääräyksen antamispäivä	
Perintämääräyksen antanut viranomainen	
Perinnän toteutumispäivä	
Takaisin peritty määrä	
Hanke – Vastaanotto – toimi 3	
Takaisin maksettava määrä	
Velallinen	
Perintämääräyksen antamispäivä	
Perintämääräyksen antanut viranomainen	
Perinnän toteutumispäivä	
Takaisin peritty määrä	

- b) Komissiolta saadut maksut ja niiden suorituspäivät.

3. Täytäntöönpano ja ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet

- a) Kuvaus niistä konkreettisista keinoista, joita kansalliseen ohjelmaan kuuluvien toimien toteutuksessa on käytetty.

Esimerkki:

Toimi	Hanke sellaisena kuin se on esitetty kansallisessa täytäntöönpano-ohjelmassa	Täytäntöönpano
A – Vastaanotto	Hanke 1: 1 000-paikkaisen vastaanottokeskuksen perustaminen	— 450-paikkaisen vastaanottokeskuksen perustaminen (+sijainti) ... — vastaanottokapasiteetin kasvattaminen 500:een nykyisissä ... sijaitsevilla keskuksissa

- b) Saavutetut tulokset ja vaikutukset (määrällinen ja laadullinen kuvaus yhteisrahoituspyynnössä esitettyjen indikaattorien perusteella), tehokkuuden arviointi (suhteessa ennusteisiin) ja hinta-laatusuhde.

- c) Muut toteutusta koskevat kommentit.

4. Tarvittaessa selvitys ohjelmaan liittyvästä kansainvälisestä toiminnasta ja/tai ohjelman vaikutuksesta.

5. Seikkaperäinen selvitys kansallisen vuosiohjelman toteuttamiseen liittyvistä ongelmista.

E. TARKASTUSVIRANOMAISEN SELVITYS

- Valvontajärjestelmään mahdollisesti tehdyt muutokset.
- Näiden toimien tulokset, havaitut ja ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet sekä vastuuviranomaisen toteuttamat toimet.

3. Toimet, joita vastuuviranomainen on toteuttanut saatuaan Euroopan unionin tarkastuskäynteihin liittyvät huomautukset (tilintarkastustuomioistuimien, Euroopan komissio).
4. Yksityiskohtaiset tiedot havaituista sääntöjenvastaisuuksista, jos epäillään petosta ja harkitaan tämän vuoksi toimia.

LOPPUSELVITYKSEN LIITTEET

- A. Luettelo asianomaisista hankkeista toiminnoittain
  - B. Puolen sivun yhteenveto yksittäisistä hankkeista + yhteenveto rahoitusindikaattoreista, hankekohtainen budjetti taulukona, lopulliset hankekohtaiset kokonaismenot
  - C. Riippumaton arviointi
-

LIITE 5

EUROOPAN KOMISSIO

EUROOPAN PAKOLAISRAHASTO

MAKSUPYYNTÖ

(toimitettava virkatietä oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden PO:n yksikköön B4, LX 46, B-1049 Bryssel)

Ohjelman nimi: .....

Komission päätös N:o ....., tehty .....

Allekirjoittanut, joka edustaa Euroopan pakolaisrahaston toteuttamisesta vastaavaa viranomaista (toimivaltaisen viranomaisen nimi suuraakkosin, leima, asema ja allekirjoitus), pyytää päätöksen 2004/904/EY 13 artiklan nojalla suorittamaan toisena ennakkomaksuna/loppumaksuna ..... euroa. Maksupyyntö on vaatimusten mukainen, sillä:

	Tarpeeton viivataan yli
a) selvitys vuotuisen työohjelman täytäntöönpanosta ja menoilmoitus, jonka mukaan toteutuneet menot kattavat vähintään 70 prosenttia päätöksen 2004/904/EY 23 artiklan 3 kohdassa säädetystä ensimmäisestä ennakkomaksusta	— on toimitettu — on liitteenä
b) vuosiohjelman lopullinen täytäntöönpanoselvitys ja päätöksen 2004/904/EY 24 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 2 kohdassa säädetty lopullinen menoilmoitus	— on toimitettu — on liitteenä
c) vastuuviranomaisen päätökset vastaavat kyseisille painopisteille osoitettua rahaston kokonaisrahoitusosuutta	
d) komission päätöksen 2004/904/EY 27 artiklan mukaisesti mahdollisesti esittämät seurannan ja hallinnon parantamista koskevat suositukset	— on toteutettu — on annettu selvityksiä — ei suosituksia
e) päätöksen 2004/904/EY 26 artiklan mukaisesti mahdollisesti pyydytetyt oikaisuimenpiteet	— on toteutettu — oikaisuja koskevat huomautukset on toimitettu — eivät koske menoja — toimenpiteitä ei ole pyydetty

Maksu suoritetaan:

Tuensaaja	
Pankki	
Tilinumero	
Tilinhaltija (jos eri kuin tuensaaja)	

Päiväys

Toimivaltaisen viranomaisen nimi suuraakkosin, leima, asema ja allekirjoitus

LIITE 6

EUROOPAN KOMISSIO

EUROOPAN PAKOLAISRAHASTO

MENOILMOITUKSEN MALLI (25 artikla)

Euroopan komission oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosastolle osoitettu

VASTUUVIRANOMAISEN ILMOITUS

(toimitettava virkatietä oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden PO:n yksikköön B4, LX 46, B-1049 Bryssel)

1. Allekirjoittanut ..... (nimi suuraakkosin, virkanimike ja osasto) esittää lopullisen menoilmoituksen Euroopan pakolaisrahaston vuoden ..... ohjelmasta ja komission maksettavaksi tulevaa yhteisön yhteisrahoituksen loppumaksua koskevan hakemuksen.

2. Allekirjoittanut vakuuttaa vuoden ..... kansallisen ohjelman osalta, että:
  - a) menoilmoitus on todenmukainen ja laadittu luotettavan kirjanpitojärjestelmän ja todennettavissa olevien tositteiden perusteella;

  - b) ilmoitetut menot ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia ja aiheutuneet vuosiohjelmaan sovellettavien perusteiden mukaisesti rahoitettaviksi valituista hankkeista, jotka ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia;

  - c) todentamisviranomaisen on saanut tehtäviensä suorittamista varten vastuuviranomaiselta riittävät tiedot käytetyistä hallinnointimenettelyistä, rahastosta yhteisrahoitusta saaneista hankkeista ja menoilmoitukseen sisältyvien menojen tarkastuksista;

  - d) tarkastusviranomaisen tekemien tarkastusten tulokset on otettu asianmukaisesti huomioon;

  - e) havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi aiheuttomasti maksetuiksi todetut yhteisön varat on peritty takaisin, tarvittaessa korkoineen, vähentämällä määrät asianmukaisesti menoilmoituksista.

Päiväys

Vastuuviranomaisen nimi suuraakkosin, leima,
asema ja allekirjoitus

TOIMINTOKOHTAISET MENOT

Komission viitenumero:

Nimi:

Päivämäärä:

(euroa)

Toiminto	Maksetut tukikelpoiset kokonaismenot (!)					Yhteensä
	Julkinen				Yksityinen	
	Yhteisö (EPR)	Valtio	Alueet	Paikallisviranomaiset		
(A) Vastaanotto & turvapaikkamenettelyt						
(B) Kotouttaminen						
(C) Vapaaehtoinen paluu						
(D) Useamman kuin yhden toiminnon kattavat hankkeet						
(E) Tekninen apu						
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
EPR yhteensä						

(!) Ks. tämän päätöksen 16 artikla.

Lisäys

Menoilmoitukseen sisältyvät takaisin perityt määrät, jotka on toteutettu edellisen menoilmoituksen antamisen jälkeen (toimenpidekohtaisesti ryhmiteltyinä)

Takaisin maksettava määrä	
Velallinen	
Perintämääräyksen antamispäivä	
Perintämääräyksen antanut viranomainen	
Perinnan toteutumispäivä	
Takaisin peritty määrä	

Päiväys

Vastuuviranomaisen nimi suuraakkosin, leima,
asema ja allekirjoitus

TODISTUS

Allekirjoittanut ..... (nimi suuraakkosin, virkanimike ja osasto) on tarkastanut lopullisen menoilmoituksen Euroopan pakolaisrahaston rahoituksesta kaudella ..... ja komission maksettavaksi tulevaa loppumaksua koskevan hakemuksen.

TUTKIMUKSEN LAAJUUS

Tutkimuksen tavoitteena oli varmentaa, että:

- a) menoilmoitus on todenmukainen ja laadittu luotettavan kirjanpitojärjestelmän ja todennettavissa olevien tositteiden perusteella;
- b) ilmoitetut menot ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia ja aiheutuneet vuosiohjelmaan sovellettavien perusteiden mukaisesti rahoitettaviksi valituista hankkeista, jotka ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia;
- c) todentamisviranomainen on saanut tehtäviensä suorittamista varten vastuuviranomaiselta riittävät tiedot käytetyistä hallinnointimenettelyistä, rahastosta yhteisrahoitusta saaneista hankkeista ja menoilmoitukseen sisältyvien menojen tarkastuksista;
- d) tarkastusviranomaisen tekemien tarkastusten tulokset on otettu asianmukaisesti huomioon;
- e) havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi aiheuttomasti maksetuiksi todetut yhteisön varat on peritty takaisin, tarvittaessa korkoineen, vähentämällä määrät asianmukaisesti menoilmoituksista.

HUOMAUTUKSET

1. Tutkimusta ovat haitanneet seuraavat seikat:

- a) ...
- b) ...
- c) jne

(Ilmoitetaan kaikki tutkimusta haitanneet esteet, esimerkiksi järjestelmälliset ongelmat, hallinnolliset heikkoudet, kirjausketjun puutteet, tositteiden puuttuminen, tapaukset, joissa on aloitettu oikeustoimet, jne. Arvioidaan, miten suureen osuuteen menoista ja yhteisön yhteisrahoituksesta tämä on vaikuttanut.)

2. Tutkimus ja kaikkien muiden kansallisten tai yhteisön tarkastusten perusteella tehty allekirjoittaneen käytössä olleet päätelmät ovat tuoneet esiin vähän/paljon (valitaan sopiva vaihtoehto; jos määrä on suuri, asiaa on selvennettävä) virheellisyksiä/sääntöjenvastaisuuksia. Vastuuviranomaiset ovat käsitelleet havaitut virheellisydet/sääntöjenvastaisuudet tyydyttävällä tavalla, eivätkä ne näytä vaikuttavan maksettavaksi tulevaan yhteisön yhteisrahoitukseen, seuraavia poikkeuksia lukuun ottamatta:

- a) ...
- b) ...
- c) jne

(Ilmoitetaan virheellisydet/sääntöjenvastaisuudet, joita ei ole käsitelty tyydyttävällä tavalla, sekä jokaisesta tällaisesta tapauksesta ongelman mahdollinen järjestelmään liittyvä luonne ja laajuus sekä miten suureen osuuteen yhteisön yhteisrahoituksesta ongelma näyttää vaikuttavan.)

PÄÄTELMÄ

Joko:

Jos tutkimuksessa ei ole ilmennyt esteitä, havaittuja virheellisyyksiä on vähän ja kaikkia ongelmia on käsitelty tyydyttävällä tavalla:

- a) Tutkimuksen ja kaikkien muiden allekirjoittaneen käytettävissä olleiden kansallisista ja yhteisön tarkastuksista tehtyjen päätelmien perusteella allekirjoittaneen käsityksenä on, että lopullisessa menoilmoituksessa on kaikissa olennaisissa suhteissa esitetty asianmukaisesti päätöksen 2004/904/EY mukaisesti syntyneet menot ja että komissiolle jätetty yhteisön yhteisrahoituksen loppuerän maksamista koskeva pyyntö vaikuttaa olevan perusteltu.

Tai:

Jos tutkimukseen on liittynyt joitakin esteitä, mutta virheellisyyksiä ei ole paljon, tai jos joitakin ongelmia ei ole käsitelty tyydyttävällä tavalla:

- b) Lukuun ottamatta 3 kohdassa tarkoitettuja seikkoja ja/tai 4 kohdassa tarkoitettuja virheellisyyksiä/sääntöjenvastaisuuksia, joita ei nähtävästi ole käsitelty tyydyttävällä tavalla, tutkimuksen ja muiden allekirjoittaneen käytettävissä olleiden kansallisista ja yhteisön tarkastuksista tehtyjen päätelmien perusteella allekirjoittaneen käsityksenä on, että lopullisessa menoilmoituksessa on kaikissa olennaisissa suhteissa esitetty asianmukaisesti päätöksen 2004/904/EY mukaisesti syntyneet menot ja että komissiolle jätetty yhteisön yhteisrahoituksen loppuerän maksamista koskeva pyyntö vaikuttaa olevan perusteltu.

Tai:

Jos tutkimukseen on liittynyt merkittäviä esteitä tai jos havaittuja virheellisyyksiä on paljon, vaikka ilmoitetut virheellisyydet/sääntöjenvastaisuudet olisikin käsitelty tyydyttävällä tavalla:

- c) 3 kohdassa tarkoitettujen seikkojen perusteella ja/tai 4 kohdassa ilmoitettujen virheellisyyksien suuren määrän vuoksi allekirjoittanut ei pysty esittämään käsitystään lopullisesta menoilmoituksesta eikä komissiolle jätetystä yhteisön yhteisrahoituksen loppuerän maksamista koskevasta pyynnöstä.

Päiväys

Todentavan viranomaisen nimi suuraakkosin,
leima, asema ja allekirjoitus

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 9 päivänä helmikuuta 2006,
yhteisön ympäristömerkkiä koskevasta työsuunnitelmasta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2006/402/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisenjärjestelmästä 17 päivänä heinäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1980/2000 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 1980/2000 säädetään, että komissio laatii yhteisön ympäristömerkkiä koskevan työsuunnitelman.
- (2) Työsuunnitelmaan olisi sisällyttävä järjestelmän kehittämisstrategia, jossa olisi vahvistettava ympäristön tilan parantamista ja merkin yleistymistä markkinoilla koskevat tavoitteet, ei-tyhjentävä luettelo tuoteryhmistä, jotka katsotaan yhteisön toiminnan ensisijaisiksi kohteiksi, sekä yhteisön järjestelmän ja muiden jäsenvaltioissa käytössä olevien ympäristömerkin myöntämisenjärjestelmien välistä yhteensovittamista ja yhteistyötä koskevat suunnitelmat.
- (3) Työsuunnitelmaan olisi lisäksi sisällyttävä strategian toteuttamista koskevia toimenpiteitä sekä suunnitellut järjestelmän rahoitusjärjestelyt.

- (4) Ensimmäisen yhteisön ympäristömerkkiä koskevan työsuunnitelman ⁽²⁾ täytäntöönpanon aikana saadun kokemuksen perusteella olisi laadittavat tarkistettu työsuunnitelma.
- (5) Työsuunnitelma olisi tarkistettava määräajoin.
- (6) Tässä päätöksessä säädetty toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 1980/2000 17 artiklalla perustetun komitean antaman lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään liitteessä oleva tarkistettu yhteisön ympäristömerkkiä koskeva työsuunnitelma ajanjaksoksi, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2005 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2007.

2 artikla

Työsuunnitelman tarkistus aloitetaan ennen 31 päivää joulukuuta 2007.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 9 helmi kuuta 2006.

Komission puolesta
Stavros DIMAS
Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 237, 21.9.2000, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 7, 11.1.2002, s. 28.

LIITE

YHTEISÖN YMPÄRISTÖMERKKIÄ KOSKEVA TYÖSUUNNITELMA

JOHDANTO

Yhteisön ympäristömerkki otettiin käyttöön vuonna 1992. Sen tarkoituksena on kannustaa yrityksiä kehittämään tuotteita ja palveluja, joilla on koko elinkaarensa aikana vähemmän haitallisia ympäristövaikutuksia, sekä antaa kuluttajille paremmin tietoa näistä vaikutuksista.

Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä on osa laajempaa strategiaa, jonka tarkoituksena on edistää kestävää tuotantoa ja kulu-tusta. Tähän pyritään yhdenmukaisen, elinkaari pohjaisen tuotepolitiikan avulla, kuten ympäristöä koskevassa kuudennessa toi-mintaohjelmassa todetaan. Perustavoitteina on varmistaa ympäristönsuojelun korkea taso ja katkaista yhteys ympäristöpaineiden ja taloudellisen kasvun välillä. Näin edistetään myös talouden ja yhteiskunnan uudistamiseen tähtäävää Lissabonin strategiaa (2000) ⁽¹⁾ sekä kestävän kehityksen strategiaa (Göteborg, 2001) ⁽²⁾.

Yhdenmukista tuotepolitiikkaa koskevassa komission tiedonannossa ⁽³⁾ ehdotetaan uutta strategiaa, jolla pyritään vahvista-maan ja suuntaamaan uudelleen tuotteita koskevia ympäristötoimia ja kehittämään ympäristöystävällisten tuotteiden mark-kinoita. Yhteisön ympäristömerkki on yksi välineistä, joiden avulla voidaan saavuttaa tämä tavoite. Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmässä on huomattavan paljon tietoa ja asiantuntemusta elinkaariajatteluun perustuvasta tuote-politiikasta, ja sitä olisi tarjottava yhdenmukista tuotepolitiikkaa kehittäviä sidosryhmien käyttöön.

Kestävien kulutus- ja tuotantotottumusten edistämiseksi on annettu uudet julkisia hankintoja koskevat direktiivit ⁽⁴⁾, joilla pyritään siihen, että julkisissa hankinnoissa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat, sekä julkaistu käsikirja ympäristöy-stävällisistä julkisista hankinnoista (*Handbook on Environmental Public Procurement*). Nämä avaavat myös yhteisön ympäristö-merkkijärjestelmälle uusia mahdollisuuksia. Julkisten hankintojen tekijät eivät välttämättä nimenomaisesti vaadi tarjouskilpailuissaan tuotteita ja palveluita, joille on myönnetty ympäristömerkki. Uudet direktiivit tarjoavat kuitenkin mah-dollisuuksia käyttää ympäristömerkin myöntämisperusteita tai vastaavia perusteita, kun määritetään ympäristön suojelun tasoon perustuvia tai toiminnallisia ympäristövaatimuksia. Tämän pitäisi kannustaa viranomaisia tekemään poliittinen pää-tös siitä, että ostoissa otetaan aiempaa enemmän huomioon ympäristönäkökohdat ja hyödynnetään yhteisön ympäristö-merkkiä ja sen perusteita tai muita vastaavia järjestelmiä, joiden avulla saadaan runsaasti tietoa tuotteista.

Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä toimii myös yhdessä monenlaisten muiden välineiden kanssa, joilla pyritään puhtaam-paan tuotantoon ja kehitykseen sekä ympäristötekniikoiden käyttöön. Järjestelmän rakenteita, menetelmiä ja tietoja pide-tään hyvänä lähtökohtana laadittaessa täytäntöönpanotoimenpiteitä ehdotetulle direktiiville, joka koskee energiaa käyttävien tuotteiden ekologista tuotesuunnittelua. Ympäristöteknologioita koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyy ympäristönsuo-jelutavoitteiden laatimista ja täytäntöönpanoa koskeva ensisijainen toiminta-ala, jossa tarkastellaan muun muassa sitä, mikä on suhde ympäristönsuojelutavoitteiden ja sellaisten tuotteiden ja palvelujen ympäristönsuojelun tason välillä, joita käsitel-lään EU:n aloitteissa, esimerkiksi yhteisön ympäristömerkkijärjestelmässä.

Laajentuminen, joka toi EU:hun 10 uutta jäsenvaltiota toukokuussa 2004, loi uudet edellytykset yhteisön ympäristömerkin kehittämiseksi sekä ympäristötiedotuksen ja -valistuksen parantamiselle. Mikäli käytössä olisi selkeä EU:n laajuinen ympä-ristömerkki, kuten kukkalogo, kuluttajien olisi huomattavasti helpompi ostaa ympäristöystävällisiä tuotteita kaikkialla Euroo-passa. Samaan aikaan heidän olisi myös helpompi ymmärtää ISO:n tyyppi I mukaisia merkkejä.

Hyvin suunnitellut, markkinapohjaiset ympäristömerkkijärjestelmät hyödyttävät kuluttajia, sillä ne ovat välittömiä ja yksin-kertaisia käytäntöjä. Niiden avulla kansalaiset saavat ympäristöstä parempia ja helpommin saatavissa olevia tietoja. Järjes-telmät ovat myös hyödyllisiä yrityksille, sillä ne parantavat tuotteita ja tarjoavat markkinointitietuja myyntipaikalla. Edellytyksenä on, että ne kehitetään yhteistyössä tuottajien kanssa ja yrityksille aiheutuvat kustannukset ovat kohtuullisia.

On selvä, että yhteisön ympäristömerkkiä ei vielä käytetä markkinoilla tyydyttävissä määrin. Tilanne on nyt kuitenkin parempi kuin ennen, sillä tuoteryhmien (sekä tavaroiden että tuotteiden) kirjo kasvaa jatkuvasti ja uusia hakemuksia tulee kaiken aikaa. On kuitenkin selvää, että järjestelmää on tarkistettava, jotta se saavuttaisi alkuperäiset tavoitteensa ja erityisesti jotta yritykset ottaisivat sen aktiivisesti käyttöön. Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän tarkistusta varten tekeillä on arvi-oititutkimus, jossa arvioidaan järjestelmän yleistä tehokkuutta haitallisten ympäristövaikutusten vähentämisessä. Tutki-muksessa arvioidaan järjestelmän vaikutus kestäväan kulutukseen ja tuotantoon sekä tehdään ehdotuksia siitä, miten järjestelmän tarkistuksella voitaisiin parhaiten edistää kestävää kehitystä Euroopassa. Lisäksi järjestelmästä olisi tehtävä kiin-nostavampi taloudellisille toimijoille, erityisesti pk-yrityksille. Työsuunnitelmalla olisi tuettava järjestelmän arviointia ja sen tarkistusta. Sillä ei kuitenkaan pitäisi rajoittaa mahdollisuutta tehdä muutoksia ympäristömerkkijärjestelmään siinä vaiheessa, kun asetus tarkistetaan.

⁽¹⁾ KOM 2000/7: http://europa.eu.int/growthandjobs/key/index_en.htm.

⁽²⁾ KOM(2001)264 lopullinen: http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/fin/com/2001/com2001_0264fi01.pdf.

⁽³⁾ KOM(2003) 302 lopullinen: http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/fin/com/2003/com2003_0302fi01.pdf.

⁽⁴⁾ EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1 ja s. 114.

Tämän tarkistetun työsuunnitelman perustavoitteena on sen vuoksi hyödyntää kokemuksia, joita on saatu ympäristömerkkijärjestelmän tähänastisesta toiminnasta, ja esittää seuraavaksi kolmeksi vuodeksi työohjelma, jolla on seuraavat tavoitteet:

- tehdä ympäristömerkistä menestyvämpi ja toimivampi väline tuotteiden ja palvelujen laadun parantamiseksi ympäristön kannalta,
- tukea käynnissä olevaa ympäristömerkkijärjestelmän arviointia sekä asetuksen tulevaa tarkistusta,
- jatkaa rooliaan kulutustottumusten muuttamisessa kestävämpään suuntaan sekä edistää niiden poliittisten tavoitteiden saavuttamista, jotka esitetään yhteisön kestävä kehityksen strategiassa ja ympäristöä koskevassa kuudennessa toimintaohjelmassa.
- hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti komission, jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin ympäristömerkintälautakunnan EUEB:n tähän järjestelmään osoittamia resursseja ⁽¹⁾.

STRATEGIA JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISEKSI

VUOSINA 2005-2007

1. Poliittikka ja strategia, joilla valmistellaan ympäristömerkkiasetuksen tarkistusta

Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän pitkän aikavälin politiikkaa ja strategiaa kehitetään ja mukautetaan jatkuvasti. Tämä on tiiviisti yhdistettävä keskusteluihin ja toimiin, jotka liittyvät yhdenmukaista tuotepolitiikkaa koskevaan tiedonantoon, muihin valmisteilla oleviin säädöksiin, esimerkiksi ehdotukseen direktiiviksi energiaa käyttävien tuotteiden ekologisesta tuotesuunnittelusta, kodinkoneita koskevaan puitedirektiiviin 92/75/ETY, toimistolaitteiden energiatehokkuutta osoittavia Energy Star -merkintöjä koskevaan neuvoston päätökseen sekä ympäristöteknologioita koskevan toimintasuunnitelman, ympäristöä koskevan kuudennen toimintasuunnitelman ja yhteisön kestävä kehityksen strategian täytäntöönpanoon. Ympäristömerkkijärjestelmässä on myös seurattava tarkasti ekotuotemerkintöjen laajempia kehityssuuntia sekä eettisten, laatu- ja terveystieteiden kehitystä. Lisäksi on varmistettava erilaisten tieteellisten komiteoiden asianmukainen osallistuminen, jotta parannetaan entisestään ekologisten perusteiden tieteellistä pohjaa. Yhtä tärkeää on kehitys ympäristöasioiden hallintajärjestelmien alalla, erityisesti yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS) kehitys.

On tarpeen hallita tehokkaammin asiaan liittyviä keskusteluja ja tiedonvaihtoa sekä ympäristömerkkijärjestelmän sisällä että ulkopuolisilla foorumeilla. Lisäksi on valmisteltava ja ohjattava pohdintaa järjestelmän tulevaisuudesta. Tämän vuoksi ensimmäisen työsuunnitelmakauden aikana perustettiin pysyvä poliittikan johtoryhmä, joka on toiminut aktiivisesti. Ryhmä on antanut erittäin arvokkaan panoksen järjestelmän tulevaan politiikkaan ja strategiaan käsittelemällä kysymyksiä, jotka liittyvät merkin integroimiseen muuhun ympäristöpolitiikkaan, synergiaan muiden ympäristövälineiden kanssa sekä muihin pitkän aikavälin poliittisiin kysymyksiin. Se on selkeästi määrittänyt järjestelmän tämänhetkiset suurimmat haasteet sekä vaikuttanut keskusteluun antamalla erilaisia ideoita järjestelmän arvioinnista ja tarkistamisesta. Nämä ideat olisi otettava huomioon järjestelmän tarkistamista koskeissa keskusteluissa, joissa sidosryhmien osallistumista kokouksiin olisi pidettävä ensisijaisen tärkeänä.

Tavoite

Euroopan unionin ympäristömerkintälautakunnan EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission ensisijaisena tavoitteena tulisi olla kehittää ja mukauttaa ympäristömerkkijärjestelmän pitkän aikavälin politiikkaa ja strategiaa asetuksen tulevaa tarkistusta ajatellen. Niiden olisi myös vaikutettava siihen, että jatketaan ympäristömerkinnän integroimista eri politiikkoihin, joita on kehitteillä kestävään kuluttamiseen liittyvillä aloilla (esimerkiksi yhdenmukaista tuotepolitiikkassa, energiaa käyttävien tuotteiden ekologisessa tuotesuunnittelussa, ympäristönäkökohtien huomioonottamisessa julkisissa hankinnoissa, tuotemerkinnöissä laajemmalti, ympäristöystävällisten tuotteiden verotuksen keventämisessä sekä ympäristöteknologioita koskevassa toimintasuunnitelmassa).

Toimet

Euroopan unionin ympäristömerkintälautakunnan EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission olisi asetettava ensisijaiseksi tavoitteeksi ympäristömerkkijärjestelmän arviointi ja tarkistus, jotta voidaan kehittää ja mukauttaa sen pitkän aikavälin politiikkaa ja strategiaa. Tätä varten olisi järjestettävä erityisiä kokouksia ja tutkimuksia sekä saatava käyttöön asiantuntemusta sen jälkeen kun arviointitutkimuksen tulokset on julkaistu.

⁽¹⁾ Huom. Komissio toimii EUEB:n sihteeristönä ja osallistuu kaikkiin sen toimiin.

2. Ympäristön tilan parantamista ja merkin käytön yleistymistä markkinoilla koskevat tavoitteet

Ympäristön tilan parantamista ja merkin yleistymistä markkinoilla koskevat tavoitteet on asetettava ajatellen järjestelmän tarkistusta. Niillä on pyrittävä erityisesti:

- a) lisäämään niiden markkinoiden määrää, joille ympäristömerkityt tuotteet soveltuvat, siten, että laajennetaan vähitellen ympäristömerkin piiriin kuuluvien tuoteryhmien kirjoa ja tehdään järjestelmästä entistä kiinnostavampi valmistajien kannalta;
- b) lisäämään merkittävästi ympäristömerkin näkyvyyttä kaikilla näillä markkinoilla tai kaikissa näissä tuoteryhmissä (ts. ympäristömerkittyjen tuotteiden valikoimaa markkinoilla);
- c) tarkastelemaan järjestelmän ympäristöhyötyjä ja sen roolia kulutustottumusten muuttamisessa kestävämpään suuntaan;
- d) lisäämään entisestään mahdollisia synergioita ympäristömerkin ja EMAS-järjestelmän välillä.

a) Tuoteryhmien kehittäminen

Ympäristömerkin myöntämisperusteet on toistaiseksi vahvistettu 23 tuoteryhmälle: pehmapapereille, astianpesukoneille, maanparannusaineille, patjoille, sisätiloissa käytettäville maaleille ja lakoille, jalkineille, tekstiilituotteille, mikrotietokoneille, tekstiilien pesuaineille, konetiskiaineille, kopiopapereille, sähkölampuille, kannettaville tietokoneille, kylmäsäilytyslaitteille, pesukoneille, yleispuhdistusaineille ja saniteettipuhdistusaineille, käsitiskiaineille, televisioille, koville lattiapäällysteille, pölynimureille, majoituspalveluille, leirintäaluepalveluille ja voiteluaineille.

Tuoteryhmän on täytettävä useita erilaisia edellytyksiä, jotta sitä voitaisiin pitää yhteisön ympäristömerkinnän kannalta ensisijaisena. Asetuksen (EY) N:o 1980/2000 2 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan joitakin olennaisia vaatimuksia, jotka tuoteryhmän on täytettävä sopiakseen ympäristömerkintäjärjestelmään. Tuotteen myynnin sisämarkkinoilla on oltava merkittävää, ja sitä on myytävä suoraan loppukäyttäjille. Sillä on oltava huomattavia ympäristövaikutuksia, joihin kuluttajien valinnat voivat vaikuttaa myönteisesti, ja valmistajien ja vähittäismyyjien on oltava halukkaita liittämään ympäristömerkki tuotteisiinsa.

Ensimmäisessä työohjelmassa esitetyn kysymysluettelon perusteella tehtiin tuoteryhmien priorisointitutkimus⁽¹⁾. Sen tuloksena laadittu luettelo ensisijaisista tuoteryhmistä esitetään lisäyksessä 1. Järjestelmän tarkistusta varten EUEB:n ja jäsenvaltioiden olisi jatkettava tuoteryhmien priorisoinnimenetelmien kehittämistä ja otettava tällöin huomioon mainittu tutkimus ja sen tulosten perusteella tehdyt suositukset tulevista toimista ja parannuksista. Niiden olisi myös laajennettava arviointia ehdolla olevien tuoteryhmien ympäristöhyödyistä ja markkinointinäköymistä. Lisäksi olisi analysoitava edelleen erityisvaatimuksia, jotka liittyvät palvelujen suhteellisen painoarvon arvioimiseen.

Parannettujen menetelmien avulla olisi voitava objektiivisesti priorisoida tuotteiden ja palvelujen tuoteryhmät. Menetelmillä olisi myös voitava tarkistaa, onko tietyllä tuotteella tai palvelulla selkeästi yhteys olemassa oleviin tuoteryhmiin.

Olisi perustettava tilapäinen johtoryhmä, joka määrittäisi objektiivisesti ja selkeästi sen, mitä ryhmiä katsottaisiin ensisijaisiksi tuoteryhmiksi.

Tuoteryhmien kehittämiseen liittyvän työn ei kuitenkaan pitäisi rajoittaa mahdollisuutta tehdä muutoksia siihen, miten tuoteryhmiä käsitellään ympäristömerkintäjärjestelmän tarkistuksessa.

Tavoite

Järjestelmän tarkistusta varten vahvistetaan tuoteryhmien joukko, joka muodostaa niin kattavan ja hallittavan tuotevalikoiman, että se kiinnostaa vähittäismyyjiä, valmistajia (mukaan luettuina pk-yritykset) ja kuluttajia.

Käytetään parhaalla mahdollisella tavalla tuoteryhmien kehittämiseen kohdistettuja resursseja keskittyen niihin tuoteryhmiin, joihin yhteisön ympäristömerkintä sopii parhaiten.

Vahvistettuja tuoteryhmiä pitäisi olla viiden vuoden kuluttua 30–35.

⁽¹⁾ AEAT in Confidence, Prioritisation of New Ecolabel Product Groups, A Report for the European Commission, DG Environment, May 2004.
http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/product/pg_prioritisation_en.htm

Toimet

Ensisijaisten tuoteryhmien luettelo olisi päivitettävä säännöllisesti ja ennen sitä olisi kuultava EUEB:tä. Kun tuoteryhmää tarkistetaan, EUEB:n pitäisi määrittää uudelleen sen painoarvo.

Toimivaltaisten elinten ja EUEB:n olisi edelleen – ottaen huomioon tuoteryhmien aiemman työsuunnitelman yhteydessä suoritettu priorisointitutkimus – parannettava priorisointimenetelmiä ja pyrittävä erityisesti löytämään tutkimuksen priorisointikysymysten asianmukainen painotus. Sen perusteella, mitä järjestelmän arvioinnin tuloksista ja suuntauksista käy ilmi, olisi otettava huomioon muun muassa vahvistettujen tuoteryhmien onnistuminen tai epäonnistuminen, ehdolla olevien tuoteryhmien ympäristöhyödyt ja erityisvaatimukset palvelujen suhteellisen painoarvon arvioimiseksi.

Komission, EUEB:n ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä tarvittavat tarkistukset ja lisäksi vahvistettava vuosittain kaksi uutta tuoteryhmää. Tuoteryhmiä koskevien myöntämisperusteiden voimassaoloajan tulisi yleensä olla 4–5 vuotta, mutta tätä ohjeellista kestoja voidaan mukauttaa tapauskohtaisesti.

Olisi perustettava EUEB:n tilapäiväinen johtoryhmä, joka tapaisi kerran vuodessa suositellakseen, mitkä ovat tärkeimmät ensisijaiset tuoteryhmät, ja antaakseen neuvoja tuoteryhmien tarkistusten määrärajoista. Ryhmä vahvistaisi myös menetelmät, joilla määritetään perusteiden tarkistuksen kiireellisyys, kun otetaan huomioon kyseisillä aloilla tapahtunut tekninen kehitys.

Uusien tuoteryhmien kehityksen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa siihen, että on tarpeen varata aikaa ja resursseja ympäristömerkkijärjestelmän tarkistusprosessiin.

b) Merkin käytön yleistymisen markkinoilla, näkyvyys ja kuluttajien tietoisuus

Ympäristömerkin näkyvyyttä voidaan mitata neljällä mittarilla:

- yritykset: ympäristömerkin saaneiden yritysten määrä,
- tuotteet: niiden tuotteiden määrä, joille nämä yritykset ovat saaneet ympäristömerkin,
- tavarat: niiden näihin tuotteisiin kuuluvien tavaroiden määrä, joita markkinoidaan ympäristömerkillä merkittyinä,
- arvot: näiden tavaroiden myyntiarvo vapaasti lähettäjältä.

Tällä hetkellä (toukokuussa 2005) ympäristömerkkiä käyttää yli 250 yritystä, kun elokuussa 2001 sitä käytti 87 yritystä. Ympäristömerkki on useilla sadoilla niiden yritysten tuotteilla. Hakijoiden määrällä mitaten ylivoimaisesti menestyvimmat tuoteryhmät ovat tekstiilit, maalit ja lakat sekä majoituspalvelut. Ympäristömerkin käyttöoikeuden saaneiden valmistajien ja niiden tuotteiden jakautuminen Euroopan unionissa ja Euroopan talousalueella on yhä epätasaista. Tilanne on kuitenkin parempi ja tasapainoisempi kuin ennen.

Ympäristömerkillä merkittyjä tavaroita myytiin vuonna 2004 noin 400 miljoonaa kappaletta (54 miljoonaa vuonna 2001), ja niiden myyntiarvo vapaasti lähettäjältä oli noin 700 miljoonaa euroa (114 miljoonaa euroa vuonna 2001).

Yhteisön ympäristömerkin saaneiden tuotteiden leviäminen markkinoilla on kuitenkin vielä melko vaatimatonta: ne muodostavat alle prosentin eri tuoteryhmien kokonaismarkkinoista.

Järjestelmän päätavoitteena pitäisi olla sen tekeminen kiinnostavammaksi taloudellisille toimijoille. Lisäksi olisi kasvatettava huomattavasti ympäristömerkittyjen tuotteiden lukumäärää, jotta ympäristömerkin näkyvyys markkinoilla paranisi ja sen myönteiset ympäristövaikutukset kasvaisivat. Samaan aikaan olisi pyrittävä vahvistamaan tätä näkyvyyttä, jotta edettäisiin kohti ympäristömerkin teoreettista suurinta mahdollista osuutta markkinoilla. Se on yleensä 5–25 prosenttia kokonaismarkkinoista riippuen tuoteryhmästä ja siihen liittyvien ympäristömerkin myöntämisperusteiden valikoivuudesta.

Ympäristömerkintäasioista vastaavien toimivaltaisten elinten olisi jatkettava kyseeseen tulevien tuoteryhmien määrittämistä kussakin jäsenvaltiossa. Integroitu markkinointistrategia voisi merkittävästi parantaa kuluttajien suhtautumista ja markkinoiden kiinnostavuutta, kuten lokakuussa 2004 järjestetty ”EU-kukan viikko” onnistuneesti osoitti.

Saadut kokemukset ovat osoittaneet, että kysyntäpuolta on tarkasteltava aktiivisemmin. Vuoden 2004 EU-kukan viikko osoitti, että sekä tarjontaan että kysyntään kohdistuva yhdistetty strategia voisi olla tuloksekas.

On erittäin tärkeää edistää EU:n ympäristömerkin tuntemusta kaikissa jäsenvaltioissa ja motivoida yrityksiä hakemaan merkkiä. Tällöin on korostettava käytännön hyötyjä, joita ne merkistä saavat.

Markkinoinnin johtoryhmän työssä on ensimmäisen työsuunnitelman täytäntöönpanon aikana havaittu, että on tarve laatia yhteiset kuluttajatutkimusmenetelmät. Tutkimusten avulla olisi seurattava tunnettuuden astetta ja kuluttajien tietoisuuden kehitystä. On erittäin tärkeää edistää EU:n ympäristömerkin tuntemusta kaikissa jäsenvaltioissa ja jakaa samaan aikaan kokemuksia ympäristömerkin täytäntöönpanosta "vanhoissa" ja "uusissa" jäsenvaltioissa.

Komissio laatii parhaillaan esitteitä, joissa selostetaan ympäristömerkinnän tavoitteita ja merkitystä eri tuoteryhmissä. Esitteet voidaan liittää ympäristömerkinnän saaneisiin tuotteisiin, kun niitä myydään kuluttajille. Lisäksi on laadittu erilaisia esitteitä, joiden tavoitteena on antaa tuottajille ja vähittäismyymyjille tietoja tärkeitä koskevista perusteista tuoteryhmiä (yleiset perusteet, tekstiilit, jalkineet, tekstiilien pesuaineet, maalit ja lakat). EUEB:n jäsenten pitäisi nyt parantaa ja jakaa tätä materiaalia järjestelmällisemmin.

Markkinointiresurssien optimoimiseksi jäsenvaltioiden olisi työskenneltävä yhteistyössä tuottajien kanssa, jotta voitaisiin järjestää yhteisiä markkinointikampanjoita eri maissa.

Tavoitteet

Lisätään ympäristömerkittyjen tavaroiden arvoa ja/tai lukumäärää vähintään 50 prosentilla vuodessa.

Saavutetaan ennen työsuunnitelmakauden loppua kaikissa jäsenvaltiossa näkyvyyden vähimmäistaso, mukaan luettuina menetelmät sen mittaamiseksi kustannustehokkaasti.

Kaikkien kyseeseen tulevien valmistajien ja vähittäismyymijien olisi tunnettava ympäristömerkintä ja pitkällä aikavälillä yli puolen eurooppalaisista kuluttajista olisi tunnistettava yhteisön ympäristömerkin logo erinomaisia ympäristöominaisuuksia osoittavaksi merkiksi.

Toimet

Markkinoinnin johtoryhmän olisi työsuunnitelmakauden ensimmäisen vuoden aikana tehtävä jäsenvaltioiden tuella suosituksia siitä, miten "markkinaosuutta, näkyvyyttä ja kuluttajien tietoisuutta" voidaan mitata ja mitkä tällaisen tietoisuuden tavoitetasojen tulisi olla. Tällöin olisi otettava huomioon vuonna 2004 järjestetystä "EU-kukan viikosta" saatu kokemus.

EUEB:n olisi parannettava jo käytössä olevia raportointimekanismeja, joiden avulla kootaan vuotuiset tilastot merkin leviämisen seuraamiseksi eri tuoteryhmissä.

EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission olisi edistettävä yhteisön ympäristömerkin käyttöä sovitujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimien olisi kohdistuttava erityisesti vähittäismyymijiin ja julkisten hankintojen tekijöihin (ks. jäljempänä). Toimista pitäisi raportoida (ja niitä koskevia tietoja vaihtaa) aikakin kerran vuodessa pidettävissä EUEB:n kokouksissa. Samalla olisi pyrittävä järjestelmällisesti saamaan palautetta sidosryhmiltä ja otettava se huomioon.

Tätä varten jäsenvaltioiden olisi laadittava markkinointistrategia, jonka olisi sisällettävä toimet tärkeysjärjestyksessä.

On luotava yhteistyötä kaikkien sidosryhmien (kansalaisjärjestöjen, tuottajien, kuluttajajärjestöjen ja vähittäismyymijien) kanssa asianmukaisella tavalla, jotta lisätään järjestelmän tuntemusta näissä organisaatioissa ja edistetään kukkalogon käyttöä niiden kontaktiverkon kautta.

EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission olisi edistettävä sitä, että jaetaan kokemuksia ympäristömerkin täytäntöönpanosta 'vanhoissa' ja 'uusissa' jäsenvaltioissa tätä varten järjestetyissä tapahtumissa.

Ks. myös yhteiset tunnettuuden edistämistoimet (4 kohdan b alakohhta ja 5 kohta)

c) Ympäristöhyödyt

Yhteisön ympäristömerkin päätavoitteena on edistää sellaisten tuotteiden käyttöä, joilla on mahdollista vähentää kielteisiä ympäristövaikutuksia verrattuna saman tuoteryhmän muihin tuotteisiin, ja myötävaikuttaa näin tehokkaaseen luonnonvarojen käyttöön ja ympäristönsuojelun korkeaan tasoon. Tällöin on otettava huomioon tieteellinen näyttö ja ympäristömerkkiä koskevan asetuksen (asetuksen (EY) N:o 1980/2000) 1 artiklan 4 kohta. Näin ympäristömerkki tekee osaltaan kuluttamisesta kestävämpää ja edistää niiden poliittisten tavoitteiden saavuttamista, jotka esitetään kestävä kehitys koskevassa yhteisön strategiassa (ja jotka liittyvät esimerkiksi ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käytön tehokkuuteen ja ekomyrkyllisyyteen), ympäristöä koskevassa kuudennessa toimintaohjelmassa ja yhdennettyä tuotepolitiikkaa koskevassa tiedonannossa.

Aikaisemmat tutkimukset ja selvitykset ovat osoittaneet, että ympäristömerkkien erityisiä ympäristöhyötyjä on vaikea laskea, koska niitä on vaikea erottaa muilla ympäristötoimenpiteillä saavutettavista ympäristöhyödyistä ja mitata niistä erillään. Suorat hyödyt liittyvät pääasiassa ympäristösäästöihin, joita saavutetaan, mikäli ympäristömerkittyjen tuotteiden markkinaosuus kasvaa. Välillisissä hyödyissä otetaan huomioon ympäristömerkin muut positiiviset vaikutukset nyt ja tulevaisuudessa. Hiljattain tehty tutkimus yhteisön ympäristömerkin välittömistä ja välillistä hyödyistä osoittaa, että mikäli yhteisön ympäristömerkin käyttö kasvaa 20 prosenttia, yhteisön ympäristömerkillä voitaisiin saavuttaa huomattavat säästöt sen epäsuorien etujen kautta. Se voisi olla yksi kustannustehokkaimmista välineistä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi verrattuna muihin toimiin.

Julkiset hankinnat muodostavat noin 16 prosenttia ⁽¹⁾ koko EU:n BKT:stä, ja yritysten ja muiden valtiollisten ja kansalaisjärjestöjen hankintojen tekijöitä olisi kannustettava käyttämään järjestelmällisemmin ympäristömerkkiperusteita tai vastaavia perusteita tarjouspyynnöissään. Hiljattain julkaistu käsikirja ympäristöstävällisistä julkisista hankinnoista (*Handbook on Environmental Public Procurement*) edistää tätä huomattavasti.

Hankintojen tekijät eivät kuitenkaan ole vielä niin tietoisia hyödyistä, että se vaikuttaisi merkittävästi markkinoihin. Näin ollen yhtenä erityistavoitteena tulisi olla ympäristöstävällisten tuotteiden kysynnän lisääminen erityisesti julkisten hankintojen tekijöiden keskuudessa tulevana kolmena vuotena. Toimenpiteitä tällaisen kysynnän lisäämiseksi olisi tutkittava.

Tavoitteet

Muutetaan kuluttamista kestävämpään suuntaan ja edistetään niiden poliittisten tavoitteiden saavuttamista, jotka esitetään yhteisön kestävä kehityksen strategiassa, kuudennessa ympäristötoimintaohjelmassa ja yhdennettyä tuotepolitiikkaa koskevassa tiedonannossa.

Julkisten hankintojen tekijöille olisi kerrottava mahdollisimman pian mahdollisuuksista käyttää tarjouspyynnöissä yhteisön ympäristömerkin myöntämisperusteita tai vastaavia perusteita.

Toimet

EUEB:n olisi jatkettava työtä, jonka tavoitteena on arvioida, mitä välittömiä ja välillisiä ympäristöhyötyjä ympäristömerkillä on kokonaisuutena. Mahdolliset edut olisi myös järjestelmällisesti arvioitava kaikkia uusia tai tarkistettuja tuoteryhmiä koskevia myöntämisperusteita vahvistettaessa.

EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission olisi tiedotettava julkisten ja yksityisten hankintojen tekijöille mahdollisuuksista käyttää tarjouskilpailuissaan ympäristömerkin myöntämisperusteita tai vastaavia perusteita.

d) Synergia ympäristömerkin ja EMAS-järjestelmän välillä

Yhteisön ympäristömerkillä ja EMAS-järjestelmällä on toisiaan täydentävät ja tukevat roolit, joita on kyseisten järjestelmien tarkistuksissa analysoitava ja kehitettävä todelliseksi yhteistyökumppanuudeksi. Läheinen yhteistyö ja selkeä käsitys siitä, miten järjestelmät toimivat yhdessä, ovat edellytyksiä molempien järjestelmien onnistumiselle. Kuten edellisessä työohjelmassa todettiin, yritystä, joka käyttää EMAS- tai ISO 14001 — järjestelmää, hallitaan järjestelmällisesti ympäristönäkökulmasta, ja yritys parantaa jatkuvasti ympäristönsuojelun tasoaan yli lakisääteisten vähimmäisvaatimusten. Tuote, jolle on myönnetty ympäristömerkki, kuuluu ympäristöominaisuuksiltaan selvästi parhaimmiston. EMAS-järjestelmää käyttävä yritys hyötyisi ympäristömerkin myöntämisperusteiden käyttämisestä ympäristöpolitiikassaan selkeänä ja myönteisenä ympäristötavoitteena. Ympäristömerkkiperusteiden käytöstä voidaan johtaa selkeät ympäristönsuojelun tasoa koskevat tavoitteet. Yritys, jonka tuotteilla on ympäristömerkki tai joka haluaisi niille sellaisen, hyötyisi EMAS-järjestelmän käyttämisestä myöntämisperusteiden noudattamisen hallintaan ja ylläpitoon. Samaan aikaan se hyötyisi laajentuneista markkinointimahdollisuuksista. Uudessa ympäristömerkki-järjestelmässä erilaiset maksujen alennukset ovat tulleet mahdollisiksi esimerkiksi EMAS- tai ISO 14001 — sertifioiduille yrityksille, pk-yrityksille ja edelläkävijöille.

⁽¹⁾ Komission kertomus julkisten hankintojen taloudellisista vaikutuksista: *A report on the functioning of public procurement markets in the EU: benefits from the application of EU directives and challenges for the future*, 3.2.2004.
http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/docs/public-proc-market-final-report_en.pdf.

3. Yhteistyö, koordinointi ja yhteydet EU:n järjestelmän ja muiden tyyppin I mukaisten merkkien järjestelmien välillä jäsenvaltioissa

Kuten edellisessä työsuunnitelmassa esitettiin, olisi kehitettävä vähitellen järjestelmällisempää ja laajempaa yhteistyötä ja koordinointia yhteisön ympäristömerkin ja muiden jäsenvaltioissa käytettävien ympäristömerkkien välillä. Tämä parantaisi järjestelmän taloudellista tehokkuutta ja auttaisi vähentämään mahdollisia kauppaa väärentäviä vaikutuksia. Tätä varten perustettiin pysyvä yhteistyön ja koordinoinnin johtoryhmä, joka on tavannut noin neljä kertaa vuodessa.

Tässä ryhmässä kolmen vuoden aikana saatu kokemus osoittaa, että yhteistyöhön ja koordinointiin liittyvät tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia. Ryhmän potentiaalia ei ole vielä hyödynnetty parhaalla mahdollisella tavalla.

Tärkeimmät myönteiset tulokset keskittyvät kahdelle alalle: on kerätty runsaasti tietoa siitä, miten toimivaltaiset elimet toimivat, ja tämän seurauksena on toteutettu toimia eri toimivaltaisten elinten menetelmien yhdenmukaistamiseksi. Tämä on tärkeä askel eteenpäin, koska järjestelmän uskottavuus edellyttää, että kaikki toimivaltaiset elimet soveltavat yhdenmukaisia menetelmiä.

Yhteisön ympäristömerkin ja muiden jäsenvaltioissa käytettävien ympäristömerkkien välisessä yhteistyössä ja koordinoinnissa on kuitenkin edelleen paljon kehitettävää, koska korkeatasoinen yhteistyö edellyttää lujaa sitoutumista kaikilta osapuolilta.

Tilanteen parantamiseksi aiempien työsuunnitelmien perusteella on toteutettu useita toimia. On esimerkiksi aktiivisesti otettu yhteyttä kansallisiin ympäristömerkkijärjestelmiin ja rohkaistu niitä lisäämään yhteistyötä yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän kanssa. Pysyvä yhteistyön ja koordinoinnin johtoryhmä on muun muassa järjestänyt kokouksen yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän sekä kansallisten ympäristömerkkijärjestelmien johdon tai edustajien kanssa sekä tutkinut yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän ja kansallisten merkkijärjestelmien samankaltaisuuksia, jotka liittyvät sidosryhmien osallistumiseen ja todentamiseen. Muissa toimissa on mm. tarkasteltu tuoteryhmäperusteiden yhdenmukaistamista, josta on saatu rohkaisevia tuloksia joissakin jäsenvaltioissa, esim. Itävallassa. Tähän liittyvä tärkeä työ on vielä kesken.

Kuten edellisessä työsuunnitelmassa todettiin, koordinoimalla paremmin tuoteryhmien kehittämistä voitaisiin saavuttaa huomattavia resurssien säästöjä.

Laajentuminen, jonka myötä EU:hun liittyi 10 uutta jäsenvaltiota, on tuonut mukanaan joitakin uusia kansallisia ympäristömerkkejä. Tämä tarjoaa sekä uusia mahdollisuuksia yhteistyölle että uusia haasteita.

Tavoite

Hyödyntää synergiaa yhteisön ympäristömerkin ja muiden jäsenvaltioissa käytössä olevien ympäristömerkkien välillä lisäämällä vähitellen ja järjestelmällisesti järjestelmien välistä yhteistyötä, koordinointia ja yhteyksiä erityisesti yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän tarkistusta ajatellen.

Toimet

Yhteistyön ja koordinoinnin johtoryhmän olisi laadittava ja pantava täytäntöön strategia siitä, miten tyyppin I mukaisia ympäristömerkkijärjestelmiä voidaan rohkaista koordinoimaan toimintaa enemmän ja lisäämään yhteyksiä yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän kanssa.

a) Tuoteryhmien kehittämisen koordinointi

Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän ja muiden ympäristömerkintäjärjestelmien pitäisi vaihtaa järjestelmällisesti keskenään tietoja järjestelmiin kuuluvista tuoteryhmistä ja tuoteryhmien kehitysohjelmista, ja tarvittaessa niiden olisi koordinoitava työtään antamalla yhteiskäyttöön resursseja, asiantuntemusta ja tuloksia. Näin kaikki osapuolet säästäisivät resursseja, eri järjestelmien roolit tulisivat selviksi ja yhdenmukaistaminen helpottuisi niissä tapauksissa, joissa samankaltaisilla ympäristömerkeillä on samantapaisia päämääriä. Kaikkien mukana olevien elinten olisi pohdittava, miten yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä ja muut järjestelmät voisivat parhaiten toimia yhdessä pitkällä aikavälillä, kun otetaan huomioon yhteisön ympäristömerkkiä koskevan asetuksen tuleva tarkistus.

Edellisenä työsuunnitelmakautena toimittiinkin näin (esim. pohjosmainen joutsenmerkki ja hollantilainen ympäristömerkki Stichting Milieukeur), mutta yhteistyö ei ole ollut järjestelmällistä ja yhdenmukaistamisen kynnystason saavuttamiseksi tarvitaan enemmän työtä. Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän ja kansallisten järjestelmien koordinointipyrkimyksissä olisi nyt keskityttävä tuoteryhmien kehittämisen priorisointiin, keskinäiseen lähentämiseen ja kansallisia tarpeita ja edellytyksiä koskevan tietoisuuden parantamiseen. Kaikessa olisi pyrittävä antamaan palautetta ympäristömerkkiä koskevan asetuksen tarkistamista varten.

Jotta koordinoitiprosessista saataisiin selkeämpi ja järjestelmällisempi, jäsenvaltioiden näkemys kansallisia järjestelmiä koskevasta strategiasta olisi tehtävä selväksi tuoteryhmän kehittämisen tai tarkistamisen alussa. Erityisesti silloin, kun yhteisön ympäristömerkkiperusteet on jo vahvistettu joltain tuoteryhmää varten ja jäsenvaltio päättää laatia uudet perusteet kansallista merkkiä varten, EUEB:ssä olisi keskusteltava perusteiden laatimisen taustasta sekä erityisistä kansallisista olosuhteista, joiden vuoksi se on tarpeen.

Tavoite

Parantaa vähitellen tuoteryhmien kehittämisen koordinoitua eri merkkijärjestelmissä EU:ssa erityisesti ympäristömerkkijärjestelmän tarkistuksen valossa.

Toimet

EUEB:n olisi edistettävä yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten merkkijärjestelmien kanssa, jotta voitaisiin tarkistaa ja luetteloida kaikki tuoteryhmät, joilla on käytössä ympäristömerkki EU:n alueella, ja jatkettava työtä keskusrekisterin laatimiseksi ja päivittämiseksi näistä tuoteryhmistä ja niihin sovellettavista perusteista. Tämän työn perusteella olisi pohdittava, miten yhteisön ympäristömerkkiä koskevan asetuksen tarkistuksella voidaan parantaa kansallisten ja kansallisten järjestelmien koordinoitua.

EUEB:n ja muiden jäsenvaltioissa käytössä olevien järjestelmien olisi vähitellen koordinoitava työohjelmiaan ja vaihdettava järjestelmällisesti keskenään tietoja.

EUEB:n olisi otettava huomioon maailmanlaajuisessa ympäristömerkintöjen verkostossa GEN:ssä (Global Eco-labelling Network) meneillään oleva työ ympäristömerkkijärjestelmän tarkistuksen kannalta.

- b) **Yhteiset toimet EU:n ympäristömerkkijärjestelmän ja jäsenvaltioiden muiden ympäristömerkkien ja niiden ympäristömerkittyjen tuotteiden käytön edistämiseksi, jotta voidaan lisätä kuluttajien tietoisuutta ja tuntemusta järjestelmien yhteisistä ja toisiaan täydentävistä rooleista**

Kuten edellisessä työsuunnitelmassa todettiin, eri sidosryhmille olisi annettava tietoa, jossa selitetään Euroopan eri ympäristömerkkien ympäristöllisiä arvoja ja esitellään eri järjestelmät toisiaan täydentävinä eikä keskenään kilpailevina.

Tämä edellyttää runsaasti yhteisiä keskusteluja EU:n ympäristömerkintäjärjestelmän ja jäsenvaltioiden muiden ympäristömerkintäjärjestelmien välillä, jotta järjestelmien hahmottamisesta, esitystavasta sekä niiden yhteisistä ja toisiaan täydentävistä tarkoituksista ja rooleista päästään yhteisymmärrykseen.

Oli tarkasteltava, mitä mahdollisuuksia tarjoaisivat päällekkäisiä tuoteryhmiä koskevat yhteiset tunnettuuden edistämiskampanjat, yhteinen verkkosivusto tai tietopankki, keskinäisen tunnustamisen mekanismit sekä mukautetut maksut tuottajille, jotka hakevat molempien järjestelmien merkkiä.

Tavoite

Tarkastella esimerkkejä tapauksista, joissa yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä ja muut jäsenvaltioissa käytössä olevat ympäristömerkit ovat vahvasti toisiaan täydentäviä, ja pohdittava mahdollisia yhteisiä toimia.

Toimet

Yhteistyön ja koordinoitun johtoryhmän, komission, jäsenvaltioiden ja muiden jäsenvaltioiden järjestelmien olisi yhdessä laadittava luettelo kansallisten merkkien ja yhteisön ympäristömerkin yhteisistä tavoitteista ja rooleista.

EUEB:n ja jäsenvaltioiden muiden ympäristömerkintäjärjestelmien olisi tutkittava mahdollisuuksia kehittää yhteinen ympäristömerkittyjen tuotteiden "vihreä kauppa" ("green store") Internetiin (ja/tai tähän liittyviä toimia). Jos päätelmät ovat myönteiset, olisi samalla ehdotettava aikataulua ja talousarviota sen toteuttamista varten.

Komissio on EUEB:tä kuultuaan mukauttanut yhteisön ympäristömerkin maksurakennetta niin, että siinä tarjotaan tarkoituksenmukainen alennus hakijoille, jotka haluavat sekä yhteisön ympäristömerkin että yhden tai useamman jäsenvaltioiden muista ympäristömerkeistä ⁽¹⁾. Jäsenvaltioiden muita ympäristömerkintäjärjestelmiä pitäisi rohkaista toimimaan samoin.

⁽¹⁾ Komission päätös 2000/728/EY, tehty 10 päivänä marraskuuta 2000, yhteisön ympäristömerkin hakemusmaksun ja vuosimaksun vahvistamisesta (EUVL L 293, 22.11.2000, s. 18). Komission päätös 2003/393/EY, tehty 22 päivänä toukokuuta 2003, yhteisön ympäristömerkin hakemusmaksun ja vuosimaksun vahvistamisesta tehdyn päätöksen 2000/728/EY muuttamisesta (EUVL L 135, 3.6.2003, s. 31).

4. Yhteiset tunnettuuden edistämistoimet

Vapaaehtoinen järjestelmä voi onnistua ja vaikuttaa huomattavasti markkinoihin vain, jos se tarjoaa taloudellisen kannustimen mahdollisille hakijoille ja jos sitä tuetaan merkittävästi markkinoinnilla ja tunnettuuden edistämistoimilla. Tarkistetun asetuksen (EY) N:o 1980/2000 10 artiklan mukaan jäsenvaltiot ja komissio edistävät yhteistyössä EUEB:n jäsenten kanssa yhteisön ympäristömerkin käyttöä järjestämällä kuluttajille, tuottajille, kauppiaille, vähittäismyyjille ja kansalaisille yleisesti suunnattuja valistus- ja tiedotuskampanjoita tukien näin järjestelmän kehittämistä. Eri sidosryhmien osallistuminen on ratkaisevan tärkeää, etenkin niiden, jotka voivat tarjota kerrannaisvaikutuksia, kuten vähittäismyyntisektori sekä kuluttaja- ja ympäristöasioissa toimivat kansalaisjärjestöt.

EUEB:n olisi edelleen järjestettävä säännöllisesti ainakin kahdesti vuodessa markkinoinnin johtoryhmän kokouksia, joissa käsitellään erityisesti markkinointia, ympäristömerkinnän edistämistä ja strategian kehittämistä.

Käytettävissä olevien resurssien yhteiskäyttö mahdollistaisi sen, että voitaisiin laatia kunnianhimoisempia kuluttajille tarkoitettuja kampanjoita, kuten EU-kukan viikko lokakuussa 2004.

Tavoite

EUEB:n, komission ja jäsenvaltioiden olisi koordinoitava sopivassa määrin markkinointityötään ja kehitettävä ja toteutettava yhteisiä toimia.

Toimet

Markkinoinnin johtoryhmän olisi tavattava vähintään kaksi kertaa vuodessa keskustellakseen markkinoinnista ja ympäristömerkin tunnettuuden edistämisestä järjestelmän strategisen kehittämisen kannalta.

Kuten edellisessä työsuunnitelmassa todettiin, EUEB:n, komission ja jäsenvaltioiden olisi yksilöitävä yhdessä tärkeimmät kohderyhmät ja määritettävä kutakin koskeva strategia ja toteutettava sitä.

a) Yhteiset edistämistoimet sidosryhmien tietoisuuden lisäämiseksi

Tärkeimpänä tavoitteena on tiedottaa jatkuvasti valmistajille, kuluttajille ja kerrannaisvaikutuksia tarjoaville tahoille (vähittäismyyjille ja kansalaisjärjestöille), siis kaikille sidosryhmille, ympäristömerkistä ja sen vaiheista. Tähän sopivia välineitä ovat mm. painotuotteet (esitteet, tiedotteet, artikkelit) ja verkkosivu. Samalla olisi pyrittävä järjestelmällisesti saamaan palautetta sidosryhmiltä ja otettava se huomioon.

Esitteitä on jo valmiina täydellinen sarja, jonka komissio ja eri toimivaltaiset elimet ovat laatineet. Esitteitä toimitetaan järjestelmällisesti sidosryhmille, ja niitä päivitetään ja parannetaan jatkuvasti. Kolmen viimeisen vuoden aikana rajallisten resurssien käyttöä on pyritty tehostamaan kehitettäessä esitteitä, tiedotteita ja muuta tiedotusmateriaalia ja jaettaessa niitä järjestelmällisemmin tärkeimmille kohderyhmille.

Myös yhteisön ympäristömerkkiä koskevat verkkosivut (<http://europa.eu.int/ecolabel>) ovat olleet hyödyllinen tietolähde, ja sivuja on päivitetty säännöllisesti. Sivulla käyntien määrä on lisääntynyt jatkuvasti ja se on nyt noin 75 000 kuukaudessa. Verkkosivujen uskottavuutta ja avoimuutta on pyritty lisäämään kannustamalla kaikkia sidosryhmiä, teollisuus, kuluttajat ja ympäristöjärjestöt mukaan luettuina, antamaan siihen tietoja säännöllisesti. On tärkeää jatkaa tätä työtä ja kehittää verkkosivuja edelleen, jotta voidaan hyödyntää niiden koko potentiaali.

Asiannukaisten tiedotuskanavien tarjoamisen lisäksi on myös tärkeää ottaa huomioon tapahtumat, kuten näyttelyt ja messut, joissa yhteisön ympäristömerkkiä voidaan esitellä suurelle yleisölle. Toistaiseksi ei ole tehty järjestelmällisiä analyysejä siitä, mitkä näyttelyt tai messut sopisivat parhaiten ympäristömerkin tekemiseen tunnetuksi. Näyttelyihin ja messuille on kuitenkin satunnaisesti osallistuttu pääasiassa osana kohdennettuja markkinointitoimia. Toinen mahdollisuus, jota on tutkittu, on ympäristömerkittyjen tuotteiden käyttäminen suurtaapahtumissa kuten maailmanmestaruuskisoissa, olympialaisissa, festivaaleilla jne. Tulokset ovat olleet erittäin positiivisia, esimerkiksi Ateenan olympialaisissa 2004, ja tämän odotetaan jatkuvan Torinon talviolympialaisissa vuonna 2006.

Edellisessä työohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toteutus tavat pätevät myös tarkistetussa työohjelmassa.

Tavoite

Tiedotetaan jatkuvasti kaikille sidosryhmille ympäristömerkistä ja sen kehityksestä. Samalla pyritään järjestelmällisesti saamaan palautetta sidosryhmiltä ja ottamaan se huomioon.

Toimet

EUEB:n olisi työskenneltävä tiiviisti komission kanssa, jotta voitaisiin

- päivittää ja parantaa ympäristömerkkiä koskevia verkkosivuja,
- jatkaa esitteiden ja muiden tietoisuuden parantamiseen liittyvän painomateriaalin kehittämistä ja levittämistä,
- antaa sidosryhmille tietoa, jossa selitetään ympäristömerkin hakemiseen tarvittavat menettelyt, aika ja kustannukset,
- laatia luettelo tapahtumista, joissa ympäristömerkkiä olisi tehtävä tunnetuksi.

EUEB:n olisi tutkittava täydentäviä hakijoille tarkoitettuja tiedotuskanavia (tietokantoja, ohjeita jne.).

Toimivaltaisten elinten ja neuvontapalvelun on kerättävä käyttöoikeuden haltijoilta tietoja siitä, missä heidän tuotteitaan myydään.

b) Yhteiset tunnettuuden edistämistoimet julkisten ja yksityisten hankintojen tekijöiden tietoisuuden lisäämiseksi

Hankintojen tekijöiden käytettävissä on tietoja sekä oikeudellisesta kehyksestä (siitä, miten hankintojen tekijä voi sisällyttää ympäristömerkin myöntämisperusteet tarjouskilpailuihinsa) sekä ympäristönsuojelun tasoon perustuvista ympäristövaatimuksista, joita kuvataan eri tuoteryhmiin sovellettavia myöntämisperusteita koskevissa asiakirjoissa. Ympäristömerkkiä koskevilla verkkosivuilla on tässä merkittävä rooli. Lisäksi olisi kehitettävä asianmukaista materiaalia yhteisön ympäristömerkin myöntämisperusteiden käytöstä julkisissa hankinnoissa (esim. yksinkertainen tarjoustuslista kaikkia tuoteryhmiä varten). Olisi myös järjestettävä EUEB:n ja julkisten hankintojen tekijöiden yhteisiä kokouksia ja harkittava kansallisia ja/tai alueellisia kampanjoita.

Tavoite

Tiedotetaan lyhyellä aikavälillä julkisten hankintojen tekijöille mahdollisuuksista käyttää ympäristömerkin myöntämisperusteita tarjouskilpailuissaan.

Toimet

EUEB:n, jäsenvaltioiden ja komission olisi – yhteistyössä julkisessa hallinnossa ympäristöystävällisistä julkisista hankinnoista vastaavien virkamiesten kanssa – kehitettävä yhteinen strategia ja yhteisiä toimia, joilla edistetään ympäristömerkin myöntämisperusteiden tai vastaavien perusteiden käyttöä julkisissa ja yksityisissä hankinnoissa.

EUEB:n, komission ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että julkisten hankintojen tekijöille tarkoitettua käsikirjaa jaetaan mahdollisimman laajasti, ja laadittava asianmukaista materiaalia. Niiden olisi myös järjestettävä koulutusta ja tiedotustilaisuuksia ja muita asianmukaisia toimia yhteistyössä EMAS-järjestelmän kanssa. Olenaiset tiedot olisi julkaistava ympäristömerkin verkkosivuilla.

c) Pk-yrityksiin ja jakelijoihin kohdistuva yhteinen tunnettuuden edistäminen ja tukitoiminta

Kolmen viime vuoden aikana pk-yritysten osallistuminen yleisiin kokouksiin sekä työryhmiin, jotka kehittävät eri tuoteryhmiin sovellettavia myöntämisperusteita, on ollut yksi yhteisön ympäristömerkin tärkeimmistä tavoitteista. Pk-yrityksillä ei aina ole riittäviä resursseja tai tietoja arvioida ympäristömerkin tarjoamia mahdollisuuksia ja laatia onnistunut hakemus. Niiden olisi voitava käyttää apunaan verkostoja, joihin kuuluu muita hakijoita, eturyhmiä, toimivaltaisia elimiä ja muita merkittäviä organisaatioita, kuten toimialajärjestöjä ja alueellisia viranomaisia.

Vähittäismyyjillä, jotka ovat valmistajien ja kuluttajien yhteyshenkilöitä, on myös ratkaiseva tehtävä. Vähittäismyyjät voisivat esimerkiksi käyttää ympäristömerkkiä omien merkkituotteidensa laatukuvan parantamiseen ja pyrkiä tarjoamaan asiakkailleen muita ympäristömerkittyjä tuotteita. Strategisten kumppanuuksien kehittämistä vähittäismyyjien kanssa olisi siis pidettävä yhtenä painopisteenä.

Toimet

EUEB:n olisi kehitettävä strategia ja toimia, joilla voidaan luoda pk-yrityksille tarkoitettuja ympäristömerkin tukiverkkoja.

EUEB:n olisi kehitettävä strategisia kumppanuuksia vähittäismyyjien kanssa.

5. Järjestelmän suunnitellut rahoitusjärjestelyt

Koska toimintaan osallistuu paljon eri organisaatioita, joihin kuuluu myös julkishallintoa, kolmen viime vuoden aikana on ollut vaikeaa laatia tarkkoja talousarvioita (esimerkiksi komission talousarvio vahvistetaan vuosittain).

Ympäristömerkintäjärjestelmän tarpeet muodostuvat kuitenkin kahdesta pääosasta: yhtäältä tuoteryhmien kehittämiseen ja toisaalta markkinointiin ja edistämiseen tarvittavista varoista.

Komission ja jäsenvaltioiden vuonna 2003 ympäristömerkinnälle osoittamat määrärahat olivat noin 3,2 miljoonaa euroa (kun mukaan ei lasketa palkkoja). Maksuista saatu rahoitus oli noin 370 000 euroa eli noin 11,5 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestelmän omarahoituskyky on hieman yli 10 prosenttia, mikä on kaukana omarahoituksen pitkän aikavälin tavoitteesta.

Järjestelmälle osoitetut määrärahat ovat kolmena viime vuonna olleet riittäviä tuoteryhmien kehittämiseksi ja tarkistamiselle. Niitä on käytetty erittäin tehokkaasti. Kun tuoteryhmien määrä lisääntyy, myös markkinointi lisääntyy, mikä luonnollisesti lisää järjestelmän määrärahojen tarvetta. Järjestelmän talousarviota on sen vuoksi analysoitava yhdessä tuoteryhmiä koskevien perusteiden kehittämisen kanssa.

Tavoite

Pitkän aikavälin tavoitteena tulisi olla omarahoituskyvyn saavuttaminen. Lisäksi sen saavuttamiseksi olisi asetettava myös saavutettavissa olevia lyhyen aikavälin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan.

Toimet

Ennen tämän työsuunnitelman voimassaoloajan loppua EUEB:n olisi tehtävä analyysi, jotta voitaisiin laatia johdonmukainen ja realistinen strategia, jonka tavoitteena on järjestelmän omarahoituskyky. Tähän strategiaan olisi sisällettävä yhteiset menetelmät, joilla jäsenvaltiot voivat mitata ympäristömerkkijärjestelmän menoja ja tuloja sekä raportoida rahoituksesta.

Lisäys 1

Ei-tyhjentävä luettelo ensisijaisista tuoteryhmistä (*)

Mahdolliset uudet tuoteryhmät:

Henkilökuljetuspalvelut
Lelut ja pelit
Lämmitysjärjestelmät (sisäilman)
Vähittäismyyntipalvelut
Ostokassit
Toalettitavarat
Jätesäkit
Liimat
Vedenlämmitysjärjestelmät
Rakennusten osat, myös eristys
Renkaat
Pienet kodinkoneet
Hygieniatuotteet
Autonpesupalvelut
Nahkatuotteet, myös hanskat
Kemialliset pesupalvelut
Rakennuspalvelut
Kopiokoneet
Sosiaalisesti vastuulliset sijoitusrahastot
Mekaaniset korjauspalvelut
Pöytäesineet
Jakelupalvelut
Ilmastointi

(*) On huomattava, että asetuksen (EY) N:o 1980/2000 5 artiklan mukaisesti luettelo ei ole tyhjentävä. Komissio voi milloin vain antaa EUEB:lle toimeksiannon, jonka perusteella se kehittää ja tarkistaa määrääjain ekologisia arviointiperusteita sekä niihin liittyviä arviointi- ja todentamisvaatimuksia jonkin sellaisen tuoteryhmän osalta, jota ei ole mainittu luettelossa. Luettelo täytyy päivittää tämän työsuunnitelman voimassaoloaikana (asetuksen (EY) N:o 1980/2000 17 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen), ja uusia tuoteryhmiä voidaan lisätä.